

Mga Pundasyon Sa Pagtoo

HARVESTIME INTERNATIONAL INSTITUTE

Kini nga kurso kabahin sa **Harvestime International Institute**, usa ka programa nga gidesinyo aron sa pagsangkap sa mga magtotoo alang sa epektibo nga espirituhanong pag-ani.

Ang nag-unang mga tema sa pagbansay-bansay mao ang pagtudlo kon unsa ang gipanudlo ni Jesus, nga mikuha sa mga tawo nga mga mangingisda, mga maniningil sa buhis, ug uban pa, ug mibag-o kanila ngadto sa mapuslanong mga kristohanon nga moabot sa ilang katilingban uban sa Ebanghelyo nga adunay pagpakita ug gahum.

Kini nga manwal maoy usa ka kurso sa pipila ka mga modyuls sa kurikulum nga magapalihok sa mga magtotoo gikan sa paghanduraw ngadto sa pagpahimutang, pagpadaghan, pagorganisar, ug pagpalakaw aron sa pagkab-ot sa tumong sa pag-ebanghelyo.

MGA KAUNDAN

Unsaon Paggamit Kini Nga Manwal	3
Mga Sugyot Sa Grupo nga Pagtuon	4
Pasiuna	5
Mga Tumong sa Kurso	7
1. Mga Pundasyon	8
2. Paghinulsol Gikan sa Patay nga mga Buhat - 1 bahin	19
3. Paghinulsol Gikan sa Patay nga mga Buhat - 2 bahin	27
4. Pagtoo Ngadto sa Dios	42
5. Doktrina sa mga Bautismo - 1 bahin	59
6. Doktrina sa mga Baustismo - 2 bahin	72
7. Pagpandong Sa Mga Kamot	90
8. Pagkabanhaw Sa Mga Patay - 1 bahin	.100
9. Pagkabanhaw Sa Mga Patay - 2 bahin	.110
10.Paghukom nga walay Katapusan	127
11. Pagkahingpit	149
Pakapin	166
Ang mga tubag sa kinaugalingong eksamen	169

UNSAON PAGGAMIT KINI NGA MANWAL

PORMAT SA MANWAL

Ang matag leksyon naglangkob sa:

Mga Tumong: Kini mao ang mga kalab-oton nga kinahanglang makab-ot pinaagi sa pagtuon sa kapitulo. Basaha una usa magsugod sa leksyon.

Sag-uluhong Bersikulo: Kini nga bersikulo nagpatigbabaw sa mga nag-unang konsepto sa kapitulo. Sag-uloha kini.

Hisgutan sa Kapitulo: Tun-i ang matag seksyon. Gamita ang inyong Biblia sa pagtan-aw sa bisan unsa nga pakisayran nga wala iimprinta sa manwal.

Kinaugalingong Eksamen: Kuhaa kini nga eksamen pagkatapos magatu-on sa kapitulo. Sulayi sa pagtubag ang mga pangutana sa walay paggamit sa inyong Biblia o niini nga manwal. Sa diha nga kamo matapos na sa kinaugalingong eksamen, i-tsek ang inyong mga tubag diha sa tubag nga seksyon nga gihatag sa katapusan sa basahon.

Alang sa Dugang Pagtuon: Kini nga seksyon makatabang kaninyo nga mopadayon sa inyong pagtuon sa Pulong sa Dios, ipalambo ang inyong mga kahanas sa pagtuon, ug gamita ang inyong nakat-onan sa inyong kinabuhi ug ministryo.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makada wat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kina hanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

DUGANG MATERYALES NGA GIKINAHANGLAN

Kinahanglanon ninyo ang King James nga hubad sa Biblia.

MGA SUGYOT ALANG SA GRUPONG PAGTUON

UNANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Sugdan sa pag-ampo ug magpaila-ila. Mag-inilhanay sa usag-usa ug itala ang mga estudyante.

Paghimo ug mga pamaagi alang sa Grupo: Seguradohon kon kinsa ang mogiya sa mga miting, ang panahon, dapit, ug mga petsa alang sa sunod pa nga mga sesyon.

Pagdayeg ug Pagsimba: Dapita ang presensya sa Balaang Espiritu sa inyong sesyon sa pagbansay.

Iapod-apod ang mga Manwal sa mga Estudyante: Ipaila ang titulo sa manwal, pormat, ug mga tumong sa kurso nga gihatag sa unang pipila ka mga pahina sa manwal.

Himoa ang Unang Buluhaton: Ipabasa sa mga estudyante ang mga kapitulo nga nakatuka ug ipakuha ang kinaugalingong eksamen sa dili pa ang sunod nga panagkita. Ang gidaghanon sa mga kapitulo nga ituka matag miting mag-agad sa gitag-on sa mga kapitulo, sa sulod niini, ug sa mga abilidad sa inyong grupo.

IKADUHA UG SA SUNOD PANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Pag-ampo. Pag-abi-abi ug irehistro ang mga bag-ong estudyante ug iapod-apod sa kanila ang manwal. Kuhaa ang listahan sa mitambong. Tagai ug panahon sa pagdayeg ug pagsimba.

Balikan Pagtuon: Ipresentar ang usa ka mubo nga kinatibuk-an sa gitun-an sa naunang miting.

Leksyon: Hisguti ang matag seksyon sa kapitulo gamit ang mga **oluhan** nga adunay dagkong mga letra ingon nga latid sa usa ka pagtulun-an. Pangutan-a ang mga estudyante kon aduna bay mga pangutana o mga komentaryo sa ilang gitun-an. Iaplikar ang leksyon sa mga kina buhi ug sa mga ministryo sa inyong mga estudyante.

Kinaugalingong eksamen: Balikan ang kinaugalingong eksamen sa mga estudyante nga nata pos. (Pahinumdom: Kon dili ninyo gusto nga ang mga estudyante adunay sumbanan sa mga tubag sa kinaugalingong eksamen, mahimong pilason ang mga panid sa tubag sa likod sa matag manwal.)

Alang sa Dugang Pagtuon: Mahimo nga buhaton kini nga mga proyekto sa usa ka grupo o sa indibidwal nga basehan.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makada wat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kina hanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

Modyul: Pagpahimutang
Kurso: Mga Pundasyon sa Pagtoo

PASIUNA

Ang nag-unang mga doktrina sa kristohanong pagtoo mao ang mga hisgutan niini nga kurso. Ang mga doktrina maoy usa ka koleksyon sa mga pagtulun-an sa usa ka hilisgutan. Ang nag-unang mga doktrina sa kristohanong pagtoo mao ang mga pagtulun-an ni Jesu-Kristo nga natala sa Biblia.

Kini nga mga doktrina gilista diha sa Biblia sa libro sa mga Hebreohanon:

Busa, sa nasayloan nato ang pulong sa nahaunang mga pagtulun-an ni Kristo, magapadayon kita ngadto sa kahingpitan, dili sa pagbutang pag-usab ug patukoran sa paghinulsol gikan sa mga patay nga mga buhat ug sa pagtoo ngadto sa Dios.

Mahitungod sa pagtulun-an sa mga bautismo, ug sa pagpandong sa mga kamot, ug sa pagkabanhaw sa mga patay, ug sa paghukom nga walay katapusan.

Ug kini pagabuhaton nato kong igatugot sa Dios. (Hebreohanon 6: 1-3)

Duha ka espirituwal nga mga tumong gipahimutang niini nga bersikulo:

Ang unang tumong mao ang pagtukod sa inyong espirituwal nga kinabuhi diha sa husto nga pundasyon. Kini nga pundasyon mao ang doktrina ni Jesu-kristo.

Ang ikaduhang tumong mao ang pag-uswag sa kahingpitan. Ang kahingpitan nagapasabot ug espirituwal nga kahamtong.

Adunay duha ka mga rason alang sa kapakyasan sa pagpuyo sa usa ka madaugon nga kristohanong kinabuhi.

Ang unang rason mao nga ang pipila misulay sa pagpuyo sama sa mga kristohanon apan wala pa natawo pag-usab. Wala sila makasabot sa sukaranang mga doktrina ni Jesu-Kristo. Tungod niini nga kakulangan sa pagsabot sila napakyas sa paghimo sa tukma nga pagsugot sa Dios.

Ang ikaduha nga rason sa kapakyasan mao ang dili pag-uswag ngadto espirituwal nga pagkahamtong.

Ang unang katuyoan niini nga kurso mao ang pagpresentar sa mga nag-unang mga doktrina sa kristohanong pagtoo nga gikinahanglan alang sa usa ka tukma nga espirituwal nga patukoran.

Ang unom ka sukaranang mga doktrina sa Hebreohanon 6: 1-3 nga atong pagahisgotan:

- Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat
- Pagtoo ngadto sa Dios
- Doktrina sa mga bautismo
- Pagpandong sa mga kamot
- Pagkabanhaw sa mga patay
- Paghukom nga walay katapusan

Human sa pagtukod niini nga pundasyon, ang ikaduha nga katuyoan niini nga kurso mao ang pagdala kaninyo sa kahingpitan [sa espirituwal nga pagkahamtong]...

"... ug kini pagabuhaton nato kong igatugot sa Dios ..."

MGA TUMONG SA CORSO

Sa pagkahuman niini nga curso kamo makahimo sa:

- Pagpasabot sa unom ka mga nag-unang mga doktrina sa kristohanong pagtoo nga gisulat diha sa Hebreohanon 6: 1-3.
- Pagtukod ug usa ka tukmang espirituhanon nga pundasyon diha sa inyong kaugalingong kinabuhi.
- Pag-uswag ngadto sa espirituwal nga pagkahamtong.

KAPITULO 1

MGA PUNDASYON

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman.
- Pag-ila tali sa husto ug sayop nga espirituhanon nga mga patukoranan.
- Pagpasabot sa kaimportante sa pagtukod sa hustong espirituhanon nga pundasyon.
- Pag-angkon nga si Jesu-Kristo maoy tinuod nga espirituhanon nga pundasyon
- Paglista sa tulo ka mga lakang alang sa pagtukod ug usa ka tukma nga esperituha Hon nga pundasyon.

SAG-ULUHONG BERSIKULO:

Busa, sa nasayloan nato ang pulong sa nahaunang mga pagtulun-an ni Kristo, magapadayon kita ngadto sa kahingpitan, dili sa pagbutang pag-usab ug patukoranan sa paghinulsol gikan sa mga patay nga mga buhat ug sa pagtoo ngadto sa Dios.

Mahitungod sa pagtulun-an sa mga bautismo, ug sa pagpandong sa mga kamot, ug sa pagkabanhaw sa mga patay, ug sa paghukom nga walay katapusan.

Ug kini pagabuhaton nato kong igatugot sa Dios. (Hebreohanon 6: 1-3)

PASIUNA

Ang Biblia nagtandi sa kinabuhi sa usa ka magtotoo ngadto sa pagtukod sa usa ka balay:

... Kamo ang balay sa Dios ... (I Corinto 3: 9)

Ang matag magtotoo gihiusa diha kang Kristo uban sa ubang mga kristohanon sa pagporma sa iglesia. Ang Biblia usab nagtandi sa iglesia ngadto sa usa ka balay:

Nga kaniya [Jesus] kamo usab ginatukod sa tingub nga pagkausa [ang iglesiang nagkahiusa] ingon nga puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu. (Efeso 2:22)

Sa matag higayon nga ang mga tawo nagtukod ug usa ka balay sila kinahanglan gayud nga magbutang una ug usa ka tukma nga pundasyon. Tungod kay kini usa ka tiunay nga baru-ganan nga nasabtan sa tanang mga katawhan, gigamit kini sa Dios sa pagtudlo sa usa ka dako nga espirituhanong kamatuoran. Ang usa ka magtotoo kinahanglan nga adunay usa ka tukma nga pundasyon aron matukod ang usa ka maayong espirituhanon nga balay. Ang patukoranan kinahanglan nga ipahimutang sumala sa plano sa magtutukod. Ang Biblia naghatag sa plano sa agalong magtutukod, nga si Jesu-kristo.

Kini nga kapitulo nagpatin-aw sa kamahinungdanon sa pagbaton ug usa ka hustong espiri-
tuhanon nga pundasyon. Kini usab nagpakita sa unang mga baruganan nga gitudlo sa Biblia
mahitungod niini nga pundasyon

ANG KATUYOAN SA PAGTUKOD

Ang katuyoan sa inyong espirituhanon nga "pagtukod" mao ang paghatag ug usa ka puloy-
anan (usa ka dapit nga kapuy-an) sa Dios. Ang iyang Espiritu mopuyo diha sa sulod ninyo
kon ang inyong kinabuhi gipatukod sa husto nga pundasyon. Nangutana si Pablo:

**Wala ba kamo manghibalo nga kamo templo sa Dios, ug nga ang Espiritu sa
Dios nagapuyo diha kaninyo? (I Mga Taga Corinto 3:16)**

Tungod niini kamo gipasidan-an sa pagtukod sa inyong espirituwal nga kinabuhi sa tukmang
pamaagi:

**Sumala sa grasya sa Dios nga gihatag kanako, ingon nga maalam nga magtutu-
kod sa balay, ako mao ang nagpahaluna sa patukoranan, ug lain ang nagatukod
sa ibabaw niana. Apan magtan-aw ang tagsatagsa kong giunsa niya ang iyang
pagtukod diha niana.**

**Kay wala nay laing patukoranan nga ikabutang ni bisan kinsa nga dugang sa
nahamutang na, nga mao si Jesu-Kristo. (I Mga Taga Corinto 3: 10-11)**

ANG PUNDASYON

Ang espirituhanong pundasyon nga ang Pulong sa Dios naghisgot:

GIPASUKAD SA PULONG SA DIOS:

**Ang pulong sa Dios nagapabilin nga malig-on sama sa usa ka [patukoranan];
walay bisan unsa nga makapatay-og niini.
(II Timoteo 2:19, the Living Testa ment Bible)**

USA KA MAAYONG PUNDASYON:

**Nga nagatipig sa tipiganan alang sa ilang kaugalingon sa usa ka maayong
patukoranan. (I Timoteo 6:19)**

GIPASUKAD SA PAGKAMATARUNG:

**Ang dili nakakompromiso nga matarung adunay usa ka patukoranan nga walay
katapusan. (Proverbio 10:25, the Amplified Bible)**

MALUNGTARON:

**... Gibutang nila sa ilang kaugalingon ang kadagaya nga malungtaron; usa ka
maayong pundasyon sa umalabut ... (1 Timoteo 6:19, The Amplified Bible)**

NAPAHIMUTANG SA DUHA KA BATAKANG BARUGANAN:

Apan ang malig-on nga patukoranang gibutang sa Dios nagatindog ug dili matarug, nga nagdala niining silyo ug nahasulat: ang Ginoo nakaila kanila nga mga iya, ug himoa nga ang tanan nga mga nagangalan sa iyang kaugalingon sa ngalan sa Ginoo magabiya sa tanang pagkadautan ug motindog pahilayo niini. (II Timoteo 2:19, the Amplified Bible)

Ang duha ka mga baruganan diin ang pundasyon nagbarug mao ang:

1. Tinubos nga mga tawo: Ang Ginoo nakaila kanila nga mga iya.
2. Nagapuyo sa tinubos nga kinabuhi: Himoa nga ang tanan nga mga nagangalan sa iyang kaugalingon sa ngalan sa Ginoo magabiya sa tanang pagkadautan, ug motindog pahilayo niini.

NATUKOD IBABAW SA BATO NGA DILI MATARUG:

Siya sama sa usa ka tawo nga nagtukod ug usa ka balay nga mikalot ug halalum, ug nagpahamutang sa patukoranang ibabaw sa batong bantilis ug sa pagbaha sa sapa, ang sulog mihampak niadtong balaya; ug wala makatarug kaniya kay gipa sukad sa batong bantilis. (Lucas 6:48)

KANANG BATO MAO SI JESU- KRISTO:

Walay nay laing bato; walay laing akong nailhan. Isaias 44: 8, (The Amplified Bible)

Si Jesu-Kristo mao lamang ang pundasyon alang sa espirituhang kinabuhi:

Kay walay laing patukoranang ikabutang ni bisan kinsa nga dugang sa nahamutang na, nga mao si Jesu-Kristo. (I Mga Taga Corinto 3:11)

JESUS: ANG PUNDASYON

Ang Dios mismo ang nagpili kang Jesus-Kristo ingon nga pundasyon alang sa espirituhang kinabuhi.

... Ania karon, gibutang ko didto sa Sion alang sa usa ka patukoranang ang usa ka bato, ang usa ka sinulayan nga bato, ang usa ka bilihon nga bato sa pamag-ang, sa patukoranang malig-on ... (Isaias 28:16)

Ang pundasyon sa espirituhang kinabuhi dili tawhanang tinuohan, o denominasyon, o usa ka relihiyosong seremonya. Ang pundasyon mao si Jesu-Kristo.

Kadaghanan sa mga nagaangkon nga magtotoo misulay sa pagtukod ug halangdon nga espirituhang mga gambalay sa kristianismo sa ilang mga kinabuhi. Sila mahimo nga nalambigit sa programa sa simbahan ug sa pagbuhat sa daghang mga maayong buluhaton. Ang gawas nong panagway sa ilang espirituhang pagtukod maayo. Apan sa wala madugay ang ilang espirituhang pagtukod magsugod sa pagkaunlod ug mahugno. Sila naluya, napildi, ug nahulog ngadto sa sala. Kini tungod kay sila misulay sa pagtukod ibabaw sa sayop nga pundasyon.

Maingon nga ang usa ka maayong pundasyon gikinahanglan aron hustong masuportahan ang usa ka bilding dinhi sa kalibutan, ang hustong espirituhanon nga pundasyon gikinahanglan usab aron makasuporta sa pagtukod sa inyong espirituhanon nga kinabuhi

Kay walay laing patukoranan nga ikabutang ni bisan kinsa dugang sa nahamutang na, nga mao si Jesu-Kristo.

Apan kong may tawo nga magatukod sa ibabaw niining patukoranana bulawan, salapi, mga bato nga hamili, kahoy, balili, tuod sa balili;

Ang buhat sa tagsatagsa igapadayag; kay igapahayag kini sa adlaw; kay pinaagi sa kalayo kini igapadayag;, ug ang kalayo gayud maoy magasulay sa buhat sa tagsatagsa kong unsa ang kinaiya niini. (I Mga Taga Corinto 3: 11-13)

Ang tanang gitawag ug "Kristohanon" nga mga binuhatan sulayan sa Dios. Ang gambalay sa inyong espirituhanon nga kinabuhi susihon aron sa pagtino kon kini natukod sa ibabaw sa husto nga pundasyon. Ang bugtong pundasyon sa espirituhanon nga kinabuhi nga mobarug mao ang natukod sa ibabaw ni Jesu-Kristo.

ANG PAGKAMAHINUNGANON SA MGA PUNDASYON

Ang mga pundasyon hilabihan gayud ka importante. Ang nagsulat sa mga Salmo nakaamgo niini sa dihang siya nangutana:

Kong ang mga patukoranan pagagun-obon, unsa man ang arang mahimo sa matarung? (Mga Salmo 11: 3)

Dinhi sa kalibutan kon ang pundasyon sa usa ka bilding dili husto ang pagpahimutang ang tibuok gambalay mahugno. Ingon usab niana ka tinuod sa espirituhanon nga kalibutan. Ang usa ka sayop nga pundasyon moresulta sa espirituhanon nga katalagman.

Ang Biblikanhong sulat ni Haggeo naghatag ug kabug-aton sa pagkamahinungdanon sa hustong espirituhanon nga mga pundasyon. Ang Israel nakasinati ug diyutay nga mga ani sa kalibutan. Si Haggeo misulti kanila sa pagsusi sa ilang mga dalan:

Nagapugas kamo ug daghan, ug diyutay ra ang naani ... Palandunga ang inyong mga dalan ... Kamo nagapangita sa daghan kaayo, ug ania karon, kana midangat sa pagkadiyutay. (Haggeo 1: 6, 7, 9)

Aron sa pagtul-id sa problema, si Haggeo nagsulti sa Israel nga kinahanglan ilang tukoron pag-usab ang parehong natural ug espirituhanon nga mga kalibutan.

Ang pagtukod pag-usab sa tiunay nga kalibutan gikinahanglan sa Israel tungod kay sila nalanang na sa pagtukod sa balay sa Ginoo. Sila nagtukod na sa ilang kaugalingong mga panimalay ug ilang giuna ang kaugalingon nga mga kabalaka kaysa gisugo sa Dios sa pagtukod pag-usab sa templo. Apan ang mas importante, ang espirituhanon nga pundasyon sa ilang mga kinabuhi mao ang sayop. Sila naghalad ug mga pagsakripsisyo [mga maayong buhat] sa dili balaan nga mga kamot:

... Busa kini nga katawhan, ug ingon man kining nasud sa akong atubangan, nagaingon ang Ginoo; ug ingon usab sa tagsatagsa ka buhat sa ilang mga ka mot; ug unsa ang ilang gihalad didto sa ibabaw sa halaran mahugaw tungod kay sila nga nagahalad niini sa ilang kaugalingon mahugaw man.
(Haggeo 2:14, the Amplified Version)

Ang usa ka matarung nga binuhatan nga gihalad sa mahugaw nga mga kamot dili madawat. Ang espirituhanon nga pundasyon sa ilang mga kinabuhi sayop mao nga sila wala panalangi ni sa Dios.

Dinhi sa kalibutan si Haggeo misulti sa mga katawhan sa Dios nga ang pundasyon sa templo sa Ginoo kinahanglan nga tukoron pag-usab. Ug siya miingon nga kinahanglan usab tukoron ang ilang espirituhanon nga mga kinabuhi diha sa usa ka tukma nga pundasyon. Gikan sa adlaw nga nagsugod ang Israel sa pagtukod sa husto nga pundasyon ang Dios nagsugod sa pagpanalangin kanila:

Apan karon timan-i kini: Sukad karon ... ug gikan niini nga adlaw, ako mopana langin kaninyo.

Matikdi, gihatag ko kaninyo kini nga saad karon bisag wala pa masugdi ang pag tukod pag-usab sa gambalay sa Templo, ug sa dili ka pa moani sa imong trigo, ug ang mga paras, ug ang mga igos ug ang mga granada ug mga olibo wala pa ang sunod nga bunga sa mga tanom: Gikan niining adlaw ako magapanalangin kaninyo. (Haggeo 2: 18-19, the Living Bible)

Gikan sa adlaw nga kamo nagsugod sa pagtukod sa hustong espirituhanon nga mga pundasyon, ang Dios magapanalangin kaninyo sa tanang dapit sa inyong kinabuhi.

ANG DOKTRINA NI JESUS

Si Jesus naghatag ug kabug-aton sa panginahanglanon nga matukod ang usa ka maayong espirituhanon nga pundasyon. Gihulagway niya kini nga kamatuoran pinaagi sa usa ka samingay sa duha ka tawo nga nagtukod ug mga balay. Adunay duha ka mga rekord niini nga sambingay sa Biblia. Ang usa anaa sa Mateo 7: 24-29 ug ang usa pa anaa diha sa Lucas 6: 47-49. Kini gikopya dinhi sa pagtugot sa pagtandi sa duha ka mga tudling:

Lucas

“Ang tagsatagsa nga moanhi kanako, nga magapatalinghog sa akong mga pulong ug magabuhat kanila, ipakita ko kaninyo kong kang kinsa siya igapakasama.

Siya sama sa usa ka tawo nga nagtukod ug ug balay, nga mikalot ug halalum, ug nagpahamutang sa patukoranan ibabaw sa batong bantilis; ug sa pagbaha sa sapa ang sulog mihampak niadtong balaya,

Mateo

“Busa, ang tanan nga magapatalinghog niining akong mga pulong ug magatuman kanila, igapakasama ko sa usa ka mabuot nga tawo nga nagtukod sa iyang balay ibabaw sa bato nga bantilis.

Ug nag-ulan; ug nagbaha ang mga sapa, mihuyop ang kahanginan, ug mihampak batok niadtong balaya, ug wala kini ma pukan kay gitukod ibabaw sa bato nga bantilis.

Lucas

ug wala makatarug kaniya, kay gipa sukad sa batong bantilis.

Apan ang nagapatalinghog ug wala magabuhat, sama siya sa usa ka tawong nagtukod ug usa ka balay sa ibabaw sa yuta nga walay patukoran: batok niini ang sulog miham-pak, ug gilayon kini napukan; ug ang pagkalaglag niadtong balaya daku kaayo.”

Lucas 6:47-4

Adunay daghang mahinungdanong prinsipyo niining maong mga pahina:

DOKTRINA:

Ang unang prinsipyo mao ang pagtukod sa usa ka tukmang espirituanong pundasyon nga kabahin sa doktrina [mga pagtulun-an] ni Jesus. Kini nga tudling naghigot sa mga tawo nga "nahibulong sa iyang doktrina." Kabahin sa doktrina mao ang istorya mahitungod sa pagtukod sa usa ka maayong pundasyon.

Si Pablo usab nagsulti mahitungod sa pagtukod sa usa ka patukoran isip kabahin sa doktrina ni Kristo:

Busa, sa nasayloan nato ang pulong sa nahaunang mga pagtulun-an ni Kristo....dili sa pagbutang pag-usab ug patukoran... (Hebreohanon 6: 1)

Si Pablo nagpadayon sa paglista sa nakalakip sa doktrina ni Jesus.

ANG HUSTONG PUNDASYON:

Ang mga lakang alang sa pagtukod sa usa ka maayong patukoran sa espirituanon makita diha sa Lucas 6:47:

1. Bisan kinsa nga moduol kanako...
2. Nagapatalinghog sa akong mga pulong.
3. Ug nagabuhat kanila

Ang tanang tulo ka mga lakang gikinahanglan. Kay dili man igo ang pagduol kang Jesus. Kamo kinahanglan gayud magpatalinghog sa unsay iyang gisulti. Apan ang pagduol ug pagpatalinghog dili pa gihapon igo. Kinahanglan gayud usab adunay kinaugalingong paglihok. Ang usa ka tawo makahimo sa pagduol kang Jesus, makadungog sa iyang tingog, apan dili motubag:

Mateo

Apan ang tanan nga nagapatalinghog niining akong mga pulong ug wala nila pagatumana, igapakasama ko sa usa ka tawong buang nga nagtukod sa iyang balay ibabaw sa balas, ug nag-ulan, ug nagbaha ang mga sapa, ug mihuyop ang kahanginan, ug miham-pak batok niadtong balaya, ug kini napukan; ug daku kaaayo ang iyang pagkapukan.”

Ug nahitabo nga sa natapos na ni Jesus kining mga pulonga, nanghibulong ang mga panon sa katawhan sa iyang pagtulun-an

Mateo 7: 24-29

Nganong motawag man kamo kanako nga Ginoo, Ginoo, apan dili magabuhat sa ginasugo ko kaninyo? (Lucas 6:46)

Kamo mahimong nasayud na sa Pulong, apan dili pa gihapon molihok uyon niini. Si Jesus dili tinuod nga Ginoo sa inyong kinabuhi hangtud nga mosunod ka sa iyang mga pagtulunan. Ang usa ka maayong patukoranan nakasukad sa Pulong sa Dios. Ang tawo nga miduol kang Jesus, nakadungog sa iyang mga Pulong, ug unya gibuhat kini gitawag nga manggia lamon. Kini nga tawo naghimo ug pagsiguro nga ang espirituhanon nga pundasyon sa iyang kinabuhi lig-on. Siya "nagkalot ug halalum" aron kuhaon ang tanang mga butang sa taliwala niya ug sa bato, nga si Jesu-Kristo.

Ang pulong sa Dios mao ang plano nga nagpakita kon unsaon pagtukod sa inyong espirituhanon nga kinabuhi. Kinahanglan gayud nga dawaton ang Biblia ingon nga bug-os nga awtoridad ug plano alang sa inyong espirituwal nga pundasyon tungod kay...

... Walay tagna nga maiabot pinaagi sa kabubut-on sa tawo; kondili ang balaang mga tawo sa Dios mingsulti, sa ginadala sila sa Espiritu Santo. (II Pedro 1:21)

Ang katuyoan sa pagpadayag sa Dios gihatag sa II Timoteo 3:16:

Ang tibuok Kasulatan gibugna sa Dios, ug may kapuslanan usab alang sa pagtudlo, sa pagbadlong, sa pagsaway, sa pagmatuto sa pagkamatarung. (II Timoteo 3:16)

Ang Biblia adunay mga pahamatngon sa nag-unang mga doktrina ni Jesus. Naghatag usab kini ug pagpamadlong ug pagpanul-id sa mga nangapakyas sa pagsunod niini nga mga pagtulunan.

ANG SAYOP NGA PUNDASYON:

Ang tawo nga nagtukod sa ibabaw sa usa ka sayop nga pundasyon nakadungog sa pulong sa Dios, apan walay pagbuhat sa iyang nadungog. Siya gitawag nga usa ka boangboang nga tawo ug gitandi sa usa ka tawong nagtukod nga walay patukoranan (Lucas 6:49). Ang iyang balay gitukod sa ibabaw sa balas imbis nga sa bato (Mateo 7:27).

Kamo nagtukod sa balas sa espirituhanon sa dihang ipasukad ninyo ang inyong kinabuhi sa mga tradisyon o sa relihiyosong mga tolouhan sa tawo. Kini maoy panghunahuna nga mahimo ninyo ang inyong kaugalingon nga espirituhanon pinaagi sa mga maayong binuhatan, pagtambong sa simbahan, o sa relihiyosong mga seremonyas.

MGA UNOS SA KINABUHI

Ang sugilanon ni Jesus sa duha ka mga magtutukod nagpadayag ug laing dakong kamatuoran. Kini mao ang kinaiyahan sa kinabuhi nga maunos. Ang mga kahintang sa kinabuhi mo sangpot sa daghang krisis sa kaugalingon. Kamo kinahanglan gayud nga moatubang sa kamatayan, sakit, ug katalagman. Bisag mga magtotoo moatubang gihapon sa mga problema. Buhat 14:22 nagpasidaan nga "kinahanglan gayud nga pinaagi sa daghan nga mga kagulangan makasulod sa gingharian sa Dios."

Si Jesus miingon:

... Sa kalibutan kamo adunay mga kagul-anan: apan sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan. (Juan 16:33)

Walay bisan usa nga nakaikyas sa mga bagyo. Ang maunos nga mga kahimtang sa kinabuhi nasinati sa tanang mga katawhan bisan asa. Ang mga bagyo o unos managsama, apan ang ka lainan kon unsaon sa tawo pag-atubang niini. Kon ang inyong espirituhanon nga kinabuhi wala magbaton sa husto nga patukoranan kamo mapukan. Sama sa balay nga gitukod sa iba baw sa balas, ang pagkapukan dako kaayo. Apan kon ang inyong kinabuhi gitukod diha sa husto nga pundasyon ni Jesu- Kristo ug sa iyang Pulong [doktrina], ang bagyo dili makapa tay-og kanimo:

... Sa makausa pa pakurogon ko dili lamang ang yuta, kondili ang langit usab.

Ug kining pulonga: Sa makausa pa, nagpasabot ug pagbalhin niadtong mga butang nga nanga-uyog, ingon sa mga butang nga nangabuhat, aron kadtong mga butang nga dili mauyog magapabilin. (Hebreohanon 12: 26-27)

Sa diha nga ang pag-uyog nga kasinatian moabot, ang dili matay-og magpabilin. Kadtong nagatindog nagtukod ug usa ka tukmang patukoranan sa espirituhanon.

PUNDASYON: UNANG KINAHANGLANON

Ang maayong patukoranan unang kinahanglanon alang sa pagtukod sa usa ka lig-on nga bilding dinhi sa kalibutan. Ang pulong nga "unang kinahanglanon" nangahulogan kini ug "gikinahanglan sa dili pa." Ang usa ka tukma nga pundasyon ang gikinahanglan sa dili pa tukuron ang "pinakadakong estruktura." Ang "pinakadakong estruktura" mao ang gitukod sa ibabaw sa pundasyon.

Ang usa ka hustong espirituhanon nga pundasyon maoy unang kinahanglanon sa espirituhanon nga pagkahamtong. Sa Mga Hebreohanon 6: 1-3 kita gisultihan nga dili makauswag sa kahingpitan gawas kon ang espirituhanon nga pundasyon gikapahimutang sa hustong pamaagi. Ang espirituhanon nga pagkahamtong mao ang pinakadakong estruktura [ang bilding] nga anaa sa ibabaw sa mga espirituhanon nga pundasyon. Kon ang patukoranan sayop nan ang pinakadakong estruktura dili makabarog, ug dili gayud ninyo makab-ot ang espirituhanon nga pagkahamtong.

Ang sunod nga mga leksyon maoy magpatin-aw sa mga butang nga kinahanglan kabahin sa inyong espirituhanon nga pundasyon. Apan ingon nga ang mga sambingay sa duha ka balay nagpakita nga dili igo nga nasayran kini nga mga sukaranan sa mga doktrina. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo sa kaugalingong pagsunod sa Pulong sa Dios ug ilangkob kini nga mga kamatuoran ngadto sa espirituhanon nga pundasyon sa inyong kinabuhi.

Kon kamo dili mosanong sa Pulong sa Dios, kamo sama sa tawo nga gihulagway ni Apostol Santiago:

Apan himoa nga magtutuman kamo sa pulong, ug dili lamang magpapanimati, nga nagalimbong sa inyong kaugalingon.

Kay kong may bisan kinsa nga magpapanimati sa pulong, ug dili magtutuman, siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw diha sa us aka salamin sa iyang na wong nga kinaiya;

Kay nagtan-aw siya sa iyang kaugalingon, ug molakaw, ug mahikalimot kon unsang dagwaya siya.

Apan siya nga nagatan-aw sa hingpit nga kasugoan, ang kasugoan sa kagawasan, ug sa ingon nagapadayon, nga dili magpapanimati lamang nga malimtanon, kon dili magtutuman sa bulohaton, kini siya mabulahan sa iyang mga buhat. (Santiago 1: 22-25)

Hinumdumi nga gikan sa higayon nga modesisyon kamo sa pagsugod sa pagtukod sa inyong espirituhanon nga kinabuhi diha sa husto nga patukoranan, ang Dios mopanalangin kaninyo.

Kini mao ang mga nag-unang mga prinsipyo nga inyong tun-an sa mosunod nga mga leksyon:

- Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat
- Pagtoo ngadto sa Dios
- Mga Bautismo
- Pagpamandong sa mga kamot
- Pagkabanhaw sa mga patay
- Paghukom nga walay katapusan

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang unom ka sukaranang mga doktrina nga gilista diha sa Hebreohanon 6: 1-3?

---

3. Unsay makapahimo kaninyo sa pag-uswag ngadto sa espirituhanon nga pagkahamtong?

---

4. Unsa ang tulo ka mga lakang alang sa pagtukod sa usa ka tukma nga pundasyon sa espirituhanon nga makita sa Lucas 6:47?

---

5. Kinsa ang espirituhanon nga pundasyon nga gibutang sa Dios?

(Ang mga tubag sa eksamen makita sa katapusan nga kapitulo sa niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Ang Biblia naundan sa mga pagtulun-an [doktrina] ni Jesu-kristo ug sa mga pulong sa usa ka tinuod ug buhi nga Dios. Kini nagpatin-aw kon sa unsang paagi matukod ang inyong espi-ri tuhanon nga kinabuhi diha sa husto nga pundasyon.

Tun-i ang mosunod nga mga bersikulo mahitungod sa Pulong sa Dios ug isulat ang hamubo nga kinatibuk-an kon unsa ang gitudlo:

ANG BIBLIA PULONG SA DIOS:

II Timoteo 3: 14-17

II Pedro 1: 19-21

Hebreohanon 1: 1

I Mga Taga Corinto 2:13

I Mga Taga Tesalonica 2:13

Juan 5:39

ANG BIBLIA MALUNGTARON:

Mateo 24:35

Isaias 40: 8

ANG BIBLIA MAOY USA KA SUMBANAN DIIN GIPASUKAD ANG ESPIRITUHANON NGA KINABUHI:

Salmo 119: 89

KAPITULO 2

PAGHINULSOL GIKAN SA PATAY NGA MGA BUHAT UNANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpasabot sa "paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat."
- Pagpatin-aw sa sinugdanan sa sala
- Pagpaila sa nagkalainlaing mga ngalan nga gigamit Biblia alang sa sala.

SAG-ULUHONG BERSIKULO:

Kay ang tanan nanagpakasala, ug nawad-an sa himaya sa Dios. (Roma 3:23)

PASIUNA

Ang Hebreohanon 6: 1-3 naglista sa mga baruganan sa doktrina ni Kristo alang sa magtotoo sa pagtukod sa ilang espirituhanon nga kinabuhi. Kini nga mga baruganan gitawag nga "Patu koranan" sa Kristohanong Pagtoo. Kini maoy mga nag-unang mga doktrina nga giugatan sa Kristohanong pagtoo. Ang una niini nga mga baruganan mao ang "paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat."

PAGHINULSOL

Ang kahulogan sa pulong nga "paghinulsol" mao ang usa ka kausaban sa hunahuna nga mire sulta sa kabag-ohan sa dayag nga mga binuhatan.

Ang ubang mga tawo giusa ang paghinulsol ug emosyon, sama sa paghilak, ug pagbatig kalo oy sa sayop nga mga binuhatan ug panghunahuna. Ang paghinulsol dili usa ka pag bati. Kini usa ka desisyon. Usahay ang pagbati ubanan sa tinuod nga paghinulsol. Mahimo nga ang usa ka tawo mobati ug pagkahinuklog uban sa daghang mga luha, apan bisan pa niana walay tinu od nga paghinulsol.

Ang ubang mga tawo giusa ang paghinulsol ug ang pagtuman sa espesyal nga mga kinahang lanon sa relihiyon. Kini gitawag ug "penitensya." Mahimo nga tumanon ang daghan kinahang lanon sa relihiyon apan walay tinuod nga paghinulsol sumala sa Biblia.

Ang tinuod nga paghinulsol usa ka kausaban sa hunahuna nga moresulta sa kabag-ohan sa mga binuhatan. Ang gawasnong kausaban maoy pagtalikod sa sala ngadto sa Dios ug sa pagkamatarung. Kining "pagtalikod" nagpakitag kausaban sa hunahuna nga nagpanghitabo.

Sa hamubo nga kinatibuk-an: Ang paghinulsol sa Biblia maoy usa ka sulodnong kausaban sa hunahuna nga miresulta sa pagtalikod sa sala aron makalihok alang sa Dios ug sa pagkamatarung.

DILI EPEKTIBONG PAGHINULSOL

Adunay pipila ka mga tudling sa Biblia diin ang pulong "paghinulsol" gigamit sa nagkalain laing mga paagi.

JUDAS:

Sa Mateo 27: 3-4 si Judas Iscariote nakaamgo nga si Jesus gihukman sa kamatayon. Siya naghinulsol sa iyang bahin sa pagbudhi niya kang Kristo:

Ug si Judas, ang nagtugyan kaniya, sa pagkakita niya nga gihukman si Jesus sa silot, nagbasol siya ug giuli niya ang katloan ka buok nga salapi sa mga punoan, saserdote, ug sa mga anciano,

**Nga nagaingon, “nakasala ako sa pagtugyan ko sa dugo nga walay sala”
(Mateo 27:3-4)**

Sa Gregong pinulongan ang gigamit dinhi dili sama sa pulong nga nagpasabot ug kausaban. Kini nga pulong kasagaran nasayop pagsabot ang mga tawo sa tinuod nga paghinulsol. Sa daghang mga pinulongan adunay mga pulong nga labaw pa kay sa usa ka kahulogan. Kini tinuod sa mga pinulongan diin ang Biblia gisulat. Adunay labaw pa kay sa usa ka kahulogan sa pulong nga "paghinulsol" sa Biblia. Ang pulong nga gigamit niini nga tudling sa Biblia mahitungod kang Judas nagpasabot ug pagbati, kasubo, ug kasakit.

Si Judas nakasinatig kasubo sa iyang gibuhay apan wala niya nasinatii ang tinuod nga Bibli kanhong paghinulsol. Siya wala mohimo sa usa ka desisyon nga miresulta sa kabag-ohan sa iyang mga binuhatan. Siya nagpadayon sa sala ug sa katapusan, nagbitay sa iyang kaugalingon.

ESAU:

Si Esau ang laing tawo nga naghimo niining makalilisang nga kasaypanan. Si Esau nakasala pinaagi sa pagbaligya sa gihatag sa Dios nga katungod sa pagkatawo alang sa usa ka panak san nga sabaw. Ang mga nakasulat sa Biblia:

**... kamo nasayod nga sa kapulihay, sa gitinguha na niya ang pagpanunod sa pana langin, siya gisalikway; kay siya wala na makakaplag ug higayon sa paghinulsol bisan pa nga gipangita unta niya kini nga inubanan sa paghilak.
(Hebreohanon 12:17)**

Si Esau gibaylo ang iyang katungod sa pagkatawo alang sa usa ka panaksan nga sabaw.

Sa pagbuhat sa ingon, gisalikway niya ang tanang mga panalangin ug mga saad sa Dios nga naglangkob sa katungod sa pagkapanganay. Sa ulahi, nagbasol si Esau sa iyang nabuhat. Siya misinggit sa makusog, ug nagpaagay sa mapait nga mga luha. Apan ang kasakit dili maoy pa matuod sa tinuod nga paghinulsol. Si Esau wala gayuy tinuod nga paghinulsol. Siya nagbasol lang nga nawad-an sa katungod sa pagkapanganay ug nangandoy nga mahibalik unta sa iya ha. Ang iyang "paghinulsol" dili madawat tungod kay adunay kalainan tali sa pagmahay ug tinuod nga paghinulsol.

PATAY NGA MGA BUHAT

Kon gusto natong masabtan ang kahulogan sa paghinulsol, kinahanglan gayud nga masayran nato ang atong gihinulsolan. Kita kinahanglan gayud nga makasabot sa "patay nga mga buhat." Ang "Patay nga mga buhat" maoy mga binuhatan sa kinabuhi nga nagpuyo nga halayo sa Dios. Kini nga mga buhat tingali mga sayop nga mga panggawi o mga binuhatan sa kauga lingong pagkamatarung.

Kini gitawag nga "sala" diha sa Biblia. Ang nag-unang butang nga hinungdan sa sala mao ang kahakog. Kini mao ang gugma sa kaugalingon ingon nga supak sa gugma sa Dios. Kini nga gugma sa kaugalingon miresulta sa tawo sa pagtuman "sa iyang kaugalingon nga paagi":

Kitang tanan sama sa mga karnero nanghisalaag; ang tagsatagsa kanato misimang sa iyang kaugalingong mga dalan ... (Isaias 53: 6)

Si Jesus namatay alang sa mga sala sa mga tawo aron nga...

... sila dili na magkinabuhi alang sa ilang kaugalingon, kondili alang niadtong namatay ug nabanhaw alang kanila. (II Corinto 5:15)

Sa diha nga kamo naghinulsol gikan niining patay nga mga buhat sa kahakog kini nagpasa bot nga inyong giila ang paglungtad sa usa ka matuod nga Dios, nakaamgo nga kamo usa ka makasasala, nangayo ug kapasayloan sa inyong mga sala, ug midawat sa plano sa Dios sa kaluwasan pinaagi kang Jesu-Kristo.

ANG SINUGDANAN SA SALA

Ang pagkadautan naglungtad sa wala pa ang tawo gilalang. Ang sala gipasiugdahan ni Lucifer, nailhan usab nga si Satanas. Ang Biblia naghigot nga si Lucifer usa ka espesyal nga manulonda nga sa sinugdan gilalang nga hingpit sa Dios. Si Lucifer nakasala sa diha nga siya mi sulay sa paglusad ug usa ka pagsupil batok sa Dios. Tungod niini nga sala, si Lucifer gitam bog gikan sa langit ngadto sa yuta:

Naunsa ang pagkahulog mo gikan sa langit, Oh kabugason, anak sa kabuntagon! Naunsa ang pagkalumpag mo ngadto sa yuta, nga ikaw man unta ang nagpahuyang sa mga nasud!

Ug ikaw miingon diha sa imong sa kasingkasing: Ako mokayab ngadto sa langit, ituboy ko ang akong trono sa ibabaw sa mga bitoon sa Dios;

ug ako magalingkod sa ibabaw sa bukid nga tigumanan, sa kinatumyang dapit sa amihanan:

Mokayab ako sa ibabaw sa mga kahitas-an sa mga panganod; Himoon ko ang akong kaugalingon nga mahasama sa Hataas Uyamot... (Isaias 14: 12-14)

Ikaw mao ang dinihog nga querubin nga nagatabon: ug ako nagapahamutang kanimo, sa pagkaagi nga ikaw diha sa balaan nga bukid sa Dios...

Ikaw hingpit sa imong mga kagawian gikan sa adlaw sa pag-umol kanimo, hangtud nga ang dili pagkamatarung nakaplagan diha kanimo ... itambog ko ikaw sa yuta ... (Ezequiel 28: 14-16)

Sa kalibutan, si Lucifer [nga nailhang si Satanas] nagpadayon sa iyang pagsupil batok sa Dios. Sa dihang gibuhat sa Dios ang unang lalaki ug babaye [Adan ug Eva], gidala sila ni Satanas sa pagpakasala batok sa Dios. Kining pagsupil usahay gitawag nga "ang pagkahulog sa tawo", nga nagpasabot nga ang tawo nahulog gikan sa pagkamatarung ngadto sa sala. Inyong mabasa ang bahin niini sa Genesis kapitulo 2 ug 3.

Ang Dios nagpasidaan kang Adan ug Eva nga ang mga silot sa sala naglakip sa lawasnon ug espirituhanon nga kamatayon. Ang espirituhanon nga kamatayon mao ang pagkawala sa ilang relasyon sa Dios. Ug ang lawasnon nga kamatayon mao ang kamatayon sa ilang lawas. Tungod sa sala ni Adan ug Eva ang kamatayon midangat sa tanang mga tawo:

Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo, misulod ang sala sa kalibutan, ug pinaagi sa sala ang kamatayon; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala. (Roma 5:12)

Tungod sa pagkahulog sa unang lalaki ug babaye, ang sala mikuyanap sa tanan nga mga ka tawhan. Kana nagpasabot nga ang tanan nga natawo nakapanunod sa kinaiyahan sa sala.

Ingon nga ang lawasnon nga mga kinaiya mapanunod, ang espirituhanon nga kinaiya mapanunod usab. Ang matag tawo nakasala ug moatubang sa mga silot sa lawasnon ug espirituhanon nga kamatayon.

Si Satanas mao ang responsable alang sa tanan nga mga kadautan sa kalibutan. Ang iyang pagrebelde ngadto sa Dios sa gihapon nagpadayon pinaagi sa pagtintal sa tawo ngadto sa sala. Adunay kanunay nga pakiggubat sa espirituhanong kalibutan alang sa mga kasingka sing, mga hunahuna, ug mga kalag sa mga tawo.

Ang matag tawo nakapanunod sa kinaiyahan sa sala. Ang matag tawo nagpakasala sa diha nga guyuron siya sa kinaiya nga pagsupil batok sa Dios:

Apan ang tagsatagsa ka tawo ginatintal sa diha nga siya ginaguyod ug ginauluhan siya sa iyang kaugalingong kailibgon.

Unya ang kailibgon sa human makapanamkon, manganak sa sala; ug ang sala, sa mamagulang na, magaanak ug kamatayon. (Santiago 1: 14-15)

Ang tanan nakasala, apan ang Dios naghatag ug usa ka paagi sa paglikay sa mga silot sa sala. Pinaagi sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug sa pagdawat kang Jesu-Kristo ingon nga kaugalingong manluluwas, kamo "maluwas" gikan sa silot sa sala.

MGA NGALAN SA SALA

Ang Biblia naggamit ug nagkalainlaing mga ngalan sa sala:

SALA:

Ug siya magaanak ug usa ka anak nga lalaki, ug pagatawgon mo ang iyang ngalan nga si Jesus; kay siya magaluwas sa iyang katawhan gikan sa ilang mga sala. (Mateo 1:21)

Ang aktuwal nga kahulogan sa pulong nga "sala" mao ang pagkasipyat sa marka ug maanaa sa kasaypanan. Kini sama sa pagpunting sa usa ka hinagiban nga nawala sa ig-anan. Kini nakabsan sa inyong pagka kamo unta ug ang hingpit nga plano sa Dios alang kaninyo.

DAUTAN:

Kay gikan sa sulod, gikan sa kasingkasing sa tawo, nagagula ang mga dautang hunahuna ... (Marcos 7:21)

Ang dautan nagpasabot ug dili maayo, walay pulos, korap, dautan, ug makasasala sa moralidad.

PAGKADAUTAN:

Ang pagkadautan nagpasabot nga adunay usa ka dautan nga panghunahuna sa pagbuhat ug dautan. Kini maoy pagsalikway sa pagkamatarung diha hunahuna, hustisya, kamatuoran, ug hiyas:

Sama unya niana ang mahitabo inig katapos na sa kapanahonan. Ang mga manolunda manggula ug pagalainon nila ang mga dautan gikan sa mga matarung. (Mateo 13:49):

KALAPASAN

Ang kalapasan nagpasabot ug paglapas sa balaod. Kini sama sa usa ka tawo nga nakalakang sa linya nga wala siyay katungod nga molakang, nakasulong sa gidili nga teritoryo, ug nakata bok sa utlanan tali sa husto ug sayop:

Nan ngano man nga mag-alagad sa balaod? Kini gidugang tungod sa kalapasan ... (Galacia 3:19)

PAGKADILI-MATARUNG:

Kini nga pulong nagpasabot sa pagkawalay hustisya, sayop, kasal-anan, kabakakan, ug pagpanglimbong:

Ang tanang dili-pagkamatarung sala ... (1Juan 5:17)

PAGKADILI-DIOSNON:

Ang pagkadili-diosnon nagpasabot ug pagkadili-matinuoron, pagkadautan, ug ang kinatibuk-ang pagsalikway sa Dios. Kini maoy pagtagad sa Dios ingon nga siya wala magalungtad. Ang pagkadili-diosnon dili sama sa giingon sa ateyismo, nga nagtoo nga walay Dios. Ang pagka dili-diosnon mao ang pagkahibalo nga adunay usa ka Dios, apan hingpit nga pagbali- wala kaniya ug sa iyang mga balaod:

Kay ang kaligutgut sa Dios ginapadayag gikan sa langit batok sa tanan nga dili diosnon ... (Roma 1:18)

KADAUTAN:

Ang kadautan nagpasabot ug pagkawalay-balaod, bisan kon wala ang balaod o paglapas sa balaod:

**... Pahawa gikan kanako, kamo nga mga mamumuhat sa kadautan.
(Mateo 7:23)**

PAGKADILI-MASINUGTANON:

Ang pagkadili-masinugtanon mao ang kaatbang sa pagkamasinugtanon. Kini nagpasabot sa pagbaliwala sa Dios ug sa iyang mga kasuguan;

**Pinaagi sa pagkamasupilon sa usa ka tawo daghan ang nahimong makasasala ...
(Roma 5:19)**

PAGLAPAS:

Ang paglapas nagpasabot sa pagbiya sa husto nga dalan ug sa pagtabok sa utlanan gikan sa husto ngadto sa sayop. Kini sama sa anaa ka sa kabtangan sa laing tawo diin dili ka didto nasakop.

Ug kamo iyang gibuhi sa mga patay pa kamo sa kalapasan ug sala. (Efeso 2: 1)

USA LANG KA PASIUNA...

Kini nga kapitulo maoy usa lamang ka pasiuna sa hilisgutan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat. Nakat-onan na ninyo ang kahulogan sa paghinulsol, ang mga ngalan ug mga buot ipasabot sa sala, ug ang sinugdan sa sala.

Ang sunod nga kapitulo nagpadayon niini nga panaghisgot sa unang baruganan sa Kristo hanong pagtoo, ug paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipaila ang "paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat."

---

3. Ilista ang siyam ka pulong nga gigamit alang sa sala diha sa Biblia.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

4. Unsa ka daghana ang tawong makasasala? Hatagi ug pakisayran sa Kasulatan nga naghigot para masuportahan ang inyong tubag:

---

5. Ihulagway ang sinugdanan sa sala.

---

6. Ngalan sa duha ka mga tawo sa Biblia kansang paghinulsol dili epektibo.

_____ ug _____

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Kini nga kapitulo naghigot sa sinugdanan sa sala ug gihubit niini ang Biblikankong mga ngalan. Apan unsa man ang pagtagad sa Dios sa sala? Ang sala mao ang bisan unsa nga paglapas sa mga balaod sa Dios:

Ang tanan nga nagahimog pagpakasala nagahimog paglapas sa sugo; kay ang sala mao ang paglapas sa sugo. (I Juan 3: 4)

Ang mga balaod sa Dios nakasulat sa Biblia. Dugang pa sa iyang mga balaod, ang Dios naglista usab ug piho nga mga sala nga kinahanglan natong likayan.

MGA SALA NGA NATALA SA KASULATAN

Ang Bag-ong Tugon nagtala sa piho nga mga sala, giila ang tinubdan niini nga mga sala, ug nagpadayag sa espesyal nga paghukom alang kanila. Ang mosunod nga mga pakisayran nagpaila nga adunay 103 ka nagkalainlaing mga sala. Ang uban gisubli sa labaw pa kay sa usa ka listahan. Adunay...

- 7 nga gikan sa kasingkasing ug makapahugaw: Mateo 15: 18-20
- 13 nga gikan sa kasingkasing ug makapahugaw: Marcos 7: 21-23
- 23 nga dad-on ang paghukom sa Dios: Roma 1: 29-32
- 7 nga dili buhaton sa mga magtotoo: Roma 13: 13, 14
- 6 nga ang mga magtotoo dili angay makighugoy: I Mga Taga Corinto 5: 9-11
- 10 nga makapugong sa pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios: I Mga Taga Corinto 6: 9,10
- 17 nga dugang pang makapugong sa pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios: Galacia 5:19-21
- 4 ang nagdala ug kaligutgut ug makapugong sa pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios:
Mga Taga Efeso 5: 5-6
- 11 nga ang mga magtotoo kinahanglan mobulag: II Mga Taga Corinto 12: 20-21
- 9 nga ang dili-luwas nagkinabuhi ug ang mga magtotoo dili angay magkinabuhi:
Efeso 4: 17-19
- 6 nga dili angay nga anaa sa taliwala sa mga magtotoo: Efeso 5: 3, 4
- 9 nga ang mga magtotoo kinahanglan hukason: Efeso 4: 25,28,29,31
- 6 nga ang mga magtotoo kinahanglan isalikway: Colosas 3: 8, 9
- 6 nga ang mga magtotoo kinahanglan patyon ug nagdala sa kaligutgut sa Dios:
Colosas 3: 5-6
- 14 kon nganong gihatag ang kasugoan: I Timoteo 1: 9-10
- 19 nga ang mga magtotoo kinahanglan mobulag: II Timoteo 3: 1-5
- 9 nga ang mga magtotoo maluwas: Tito 3: 3-5
- 5 nga ang mga magtotoo kinahanglan pagabiyaan: I Pedro 2: 1
- 7 ka mga sala sa unod nga ang mga magtotoo dili na mabuhi: I Pedro 4: 2-4
- 8 nga pagahukman sa silot sa sa linaw nga kalayo: Pinadayag 21: 8
- 6 nga pagpugong sa katungod sa kahoy sa kinabuhi ug sa balaan nga ciudad:
Pinadayag 22:14

KAPITULO 3

PAGHINULSOL GIKAN SA PATAY NGA MGA BINUHATAN IKADUHANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkompleto niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman
- Pagpasabot sa kaimportante sa paghinulsol
- Pagpasabot kon unsa ang hinungdan sa mga tawo nga maghinulsol
- Pagngalan sa upat ka mga butang nga nalangkob sa paghinulsol
- Pagpaila sa pagkakabig
- Pagpasabot sa kaimportante sa pagkakabig
- Pagpaila sa pagkamatarung
- Pagpasabot kon unsa ang ipasabot sa ‘maluwas’.
- Paggamit sa sambingay sa anak nga mausikon sa paghulagway sa paghinulsol ug pagkakabig

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. (Lucas 5:32)

PASIUNA

Ang katapusang kapitulo nagpaila sa “paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat” nga maoy una sa mga sukaranan sa mga doktrina nga gisulat diha sa Hebreohanon 6: 1-3. "Patay nga mga buhat "gihubit ingon nga sala ug ang sinugdanan sa sala gisusi.

Nakat-onan ninyo kon sa unsang paagi ang orihinal nga sala ni Adan ug Eva nakadunot sa kinaiya sa tawo ug sa unsang paagi kini nga makasasalang kinaiya napanunod sa tanang mga tawo. Nakat-onan ninyo usab kon sa unsang paagi kining dunot nga kinaiyahan miresulta sa tanang mga tawo sa pagpakasala sa tagsatagsa sa diha nga sila nanghingyap ngadto sa aktu wal nga pagbuhat sa sala.

Kini nga kapitulo nagpadayon sa pagtuon sa unang sukaranang baruganan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat.

PAGHINULSOL

Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat gipaila ingon nga "usa ka sulodnong desisyon o kausaban sa hunahuna nga miresulta sa pagtalikod sa sala ngadto sa Dios ug sa pagkamatarung". Ang Mga Buhat 20:21 nagtawag niini ug" paghinulsol ngadto sa Dios.

"Pinaagi sa buhat sa paghinulsol motalikod kamo gikan sa inyong kaugalingong patay nga mga buhat sa sala ngadto sa Dios. Ang paghinulsol maoy usa ka kaugalingong desisyon sa pagbiya sa sala ug pagsulod ngadto sa pakig-ambitay uban sa Dios. Kini mao ang gahum sa Dios nga sa tinud-anay nagdala sa kausaban sa hunahuna kasingkasing, ug kinabuhi sa mga makasasala:

Nan diay ang Dios mihatag usab sa mga Gentil sa paghinulsol alang sa kinabuhi. (Buhat 11:18)

Ang paghinulsol usa ka gasa sa Dios:

Kaniya [si Jesus] ang gibayaw sa Dios sa iyang toong kamot aron mahimong Principe ug Manluluwas, aron sa paghatag ug paghinulsol ... (Buhat 5:31)

Bisan tuod nga ang pagbati mahimo nga malambigit sa paghinulsol, ang tinuod nga paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat usa ka desisyon, dili lang usa ka pagbati. Ingon sa na kat-onan ninyo, ang kasubo alang sa mga sala, ang mga pagluha, ug uban pa, dili igo. Kini kina hanglan gayud nga ubanan sa usa ka sulodnong desisyon nga moresulta sa usa ka dayag nga kausaban.

ANG KAMAHINUNG DANON SA PAGHINULSOL

Adunay daghang mga rason ngano nga ang paghinulsol maoy giila nga usa ka pundasyon sa kamatuoran sa Kristohanong pagtoo:

GIMANDO KINI SA DIOS:

... Apan [ang Dios] karon nagasugo sa tanang mga tawo bisan diin sa paghinulsol. (Buhat 17:30)

KINI GIKINAHANGLAN SA PAGLIKAY SA ESPIRITUHANON NGA KAMATAYON:

... Apan, gawas kong kamo maghinulsol, mangamatay kamong tanan sa mao usab nga pagkaagi. (Lucas 13: 3)

KINI GIKINAHANGLAN ALANG SA KINABUHING DAYON:

Pinaagi sa paghinulsol ang silot sa kamatayon gikuha ug ang kinabuhing dayon gihatag:

Ug sa pagkadungog nila niining mga butanga, nangahilum sila ug nanagdayeg sa Dios, nga nag-ingon, Unya ang Dios usab ngadto sa mga Gentil gitugot ang paghinulsol alang sa kinabuhi. (Buhat 11:18)

KINI GIKINAHANGLAN ALANG PAGPASAYLO:

Ang Dios dili makapasaylo sa inyong mga sala gawas kon kamo maghinulsol:

Ug si Pedro miingon kanila: Maghinulsol kamo ug managpabautismo ang tagsa tagsa kaninyo sa ngalan ni Jesu-Kristo alang sa kapasayloan sa mga sala, ug kamo makadawat sa gasa sa Espiritu Santo. (Buhat 2:38)

KINI GIKINAHANGLAN SA PAGSULOD SA GINGHARIAN SA DIOS:

Gikan sa panahon nga si Jesus misugod sa pagwali, nga naga-ingon: Maghinulsol kamo, kay ang gingharian sa langit haduol na. (Mateo 4:17)

KINI ANG TINGUHA SA DIOS ALANG SA TANAN:

Ang Dios dili gusto nga adunay bisan kinsa nga makasinati sa espirituhanong kamatayon sa walay katapusang pagkahimulag gikan sa Dios sa impiyerno:

Ang Ginoo ... mapailubon kanato, dili buot nga may bisan kinsa nga mawala, kondili nga ang tanan makadangat sa paghinulsol. (II Pedro 3: 9)

KINI MAOY RASON NI JESUS SA PAG-ANHI DINHI SA KALIBUTAN:

Ako mianhi dili sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala ngadto sa paghinulsol. (Lucas 5:32)

MAGHINULSOL BA ANG MGA KRISTOHANON?

Ang unang buhat sa paghinulsol, ang makasasala nga mga tawo motalikod gikan sa sayop ngadto sa husto, modawat sa mensahe sa Ebanghelyo, ug mahimong matuod nga mga magto too kang Jesu-Kristo. Sa pag-uswag ngadto sa kahingpitan (nga pagatun-an unya niini nga kurso), ang magtotoo usahay nagakahulog ngadto sa daan nga mga sumbanan sa makasasala nga kinaiyahan. Sumala sa nakasulat sa Biblia, sa matag higayon nga ang mga magtotoo nakasala kinahanglan gayud nga maghinulsol:

ANG MGA TAGA CORINTO:

Ang mga magtotoo sa usa ka ciudad nga ginganlan ug Corinto naghinulsol:

Karon nalipay ako, dili tungod kay kamo nangaguol, kondili nga kamo sa kaguol nanaghinulsol ... (II Mga Taga Corinto 7: 9)

Kay ako nahadlok, nga inig-abot ko... pagakasub-an ko ang daghan sa mga nanagpakasala ug wala managhinulsol sa kahugaw, ug pakighilawas, ug pag patuyang sa ilang mga ginabuhat. (II Mga Taga Corinto 12: 20-21)

ANG NGA TAGA EFESO:

Ang mga magtotoo sa Efeso gisultihan sa paghinulsol:

Busa hinumdumi kong diin ka nahulog, ug maghinulsol ka, ug buhata ang unang mga buhat. (Pinadayag 2: 5)

MGA KRISTOHANON SA PERGAMO:

Ang Dios nagsulti sa mga Kristohanon sa Pergamo:

Paghinulsol; kay kon dili moanha ako kanimo sa dili madugay, ug makig-away batok kanila uban sa espada sa akong baba. (Pinadayag 2:16)

MGA KRISTOHANON SA SARDIS:

Busa, hinumdumi kong giunsa mo pagdawat ug pagpamati, ug batoni, ug hinulsoli. (Pinadayag 3: 3)

MGA KRISTOHANON SA LAODICEA:

Sa ingon ka daghan sa akong gihigugma, ako nagabadlong ug nagapanton; busa magmadasigon ka, ug maghinulsol.(Pinadayag 3:19)

Bisan asa nga adunay sala, gikinahanglan gayud nga maghinulsol:

Kon kita magaingon nga wala kitay sala, gilimbongan nato ang atong kauga lingon ug ang kamatuoran wala kanato.

Kon isugid ta ang atong mga sala, Siya kasaligan ug makatarunganon nga mopasaylo kanato sa atong mga sala, ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makataru nganon. (1 Juan 1: 8-9)

ANG MENSAHE SA PAGHINULSOL

Tungod kay ang paghinulsol gikinahanglan alang sa kaluwasan, ang Dios mihimo ug usa ka espesyal nga plano aron ang mensahe sa paghinulsol makadangat sa tanan. Ang tawag sa paghinulsol nagsugod sa Bag-ong Tugon sa ministryo ni Juan Bautista;

Ang tingog sa usa ka nagasinggit sa kamingawan, Andama ninyo ang dalan sa Ginoo, himoa ang iyang dalan nga matul-id.

Si Juan nga nagabautismo sa kamingawan, ug nagawali sa bautismo sa paghinulsol alang sa kapasayloanan sa mga sala. (Marcos 1: 3-4)

Ang paghinulsol gikinahanglan aron ang Mesias nga [si Jesus] maipahayag. Hangtud nga ang Israel dili mobalik ngadto sa Dios sa paghinulsol, si Jesus dili maipahayag. Ang paghinulsol maoy unang mensahi ni Jesus nga giwali:

Karon matapos si Juan gibanlod sa bilanggoan, si Jesus miabut sa Galilea, nga nagwali sa ebanghelyo sa gingharian sa Dios,

Ug nag-ingon, ang panahon ania na gayud, ug ang gingharian sa Dios haduol na: paghinulsol kamo, ug motoo sa Ebanghelyo. (Marcos 1: 14-15)

Ang paghinulsol giwali sa mga magtotoo sa unang iglesia:

... Nagapanghimatuod sa mga Judio ug sa mga Gresyanhon mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios, ug sa pagtoo sa atong Ginoong Jesu-Kristo. (Buhat 20:21)

Karon, ang mga magtotoo sa gihapon adunay responsibilidad sa pagsangyaw sa mensahe sa paghinulsol sa tibuok kalibutan. Ug si Jesus naghatag ug katapusang mga bilin ngadto sa iyang mga sumusunod nga nag-ingon...

... Paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala kinahanglan igawali diha sa iyang ngalan sa tanang mga kanasuran, ug kini magasugod sa Jerusalem. (Lucas 24:47)

UNSAY HINUNGDAN SA MGA TAWO ARON MAGHINULSOL?

Tungod kay ang paghinulsol usa ka pundasyon diin ang Kristohanong pagtoo nakapahimu tang, ato gayud nga masabtan kon unsay hinungdan sa mga tawo aron maghinulsol. Kon kamo responsable sa pagpakaylap sa mensahe sa paghinulsol sa tibuok kalibutan nan kamo kinahanglan gayud nga masayud sa unsa nga paagi ang mga tawo madani sa paghinulsol gkan sa patay nga mga buhat.

KAAYO SA DIOS:

Ang mga panalangin sa Dios diha sa kinabuhi sa usa ka dili-diosnon nga tawo dili buot ipasa bot nga miuyon ang Dios sa iyang pamaagi sa kinabuhi. Ang kaayo sa Dios mao ang usa ka paagi sa Ginoos sa pagtultol sa tawo ngadto sa paghinulsol.

Ginatamay mo ba ang kadagaya sa iyang pagkamapuanguon ug pagkamai nantuson ug pagkamapailubon; wala ka ba masayod nga ang pagkamaayo sa Dios magatultul kanimo sa paghinulsol? (Roma 2: 4)

PAGWALI:

Ang pagwali sa Pulong sa Dios maoy hinungdan sa mga tawo aron maghinulsol. Ang pagwali ni Jonas miresulta sa tibook nga ciudad sa Nineve sa paghinulsol:

Ang mga tawo sa Nineve motindog sa adlaw sa paghukom uban niining kaliwatana ug magahukom niini sa silot, kay nanaghinulsol sila tungod sa pagwali ni Jonas. (Mateo 12:41)

TAWAG NI KRISTO:

Ingon nga ang Pulong sa Dios ginawali, ang mga tawo mipatalinghog ug mitubag sa tawag ni Kristo nga nagahatud sa paghinulsol:

Ako mianhi dili sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. (Mateo 9:13)

DIOS, ANG AMAHAN:

Si Jesus miingon nga walay bisan kinsa nga makahimo sa pagduol ngadto kaniya gawas kon ang Amahan naga-agni kaniya. Ang Dios ang naga-agni sa mga tawo sa paghinulsol:

Walay tawo nga makaduol kanako, gawas kong ang Amahan nga nagapadala kanako ang maga-agni kaniya...(Juan 6:44)

PAGBADLONG:

Ang pagbadlong maoy hinungdan sa mga tawo aron maghinulsol. Ang pagbadlong maoy pagpanul-id nga gihatag gikan sa Pulong sa Dios:

... Kon ang imong igsoon makasala batok kanimo, badlongon mo siya; ug kon siya maghinulsol, pasayloa siya. (Lucas 17: 3)

DIOSNONG KASUBO:

Ingon sa inyong nakat-onan, ang paghinulsol mahimo nga inubanan sa pagbati. Ang natural nga pagbati lamang dili tinuod nga paghinulsol, apan ang Diosnon nga pagbati naghatud sa tinuod nga paghinulsol:

Kay ang Diosnon nga kasubo [alang sa sala] nagabunga ug paghinulsol ngadto sa kaluwasan. (II Mga Taga Corinto 7:10)

MGA BUTANG NGA NALAMBIGIT SA PAGHINULSOL

Ang Biblia naga-ila sa pipila ka mga butang nga nalambigit sa paghinulsol:

PAGTOO:

Ang Pagtoo ngadto sa Dios maoy nalambigit sa paghinulsol. Kini gitala sa Hebreohanon 6 ingon nga ikaduhang pundasyon nga baruganan sa Kristohanong pagtoo. Ang paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat kinahanglan nga ihiusa uban sa pagtoo ngadto sa Dios:

... Paghinulsol kamo, ug motoo sa Ebanghelyo. (Marcos 1:15)

... Ang paghinulsol ngadto sa Dios ug ang pagtoo ngadto sa atong Ginoong Jesu-Kristo. (Buhat 20:21)

Kamo makakat-on ug dugang pa mahitungod sa "pagtoo ngadto sa Dios" sa sunod nga kapitulo samtang kamo magtuon sa ikaduhang pundasyon sa Kristohanong pagtoo.

BAUTISMO:

Ang bautismo kinahanglan uban sa paghinulsol ingon nga usa ka dayag nga timailhan aron makita nga adunay sulodnong kausaban nga nahitabo:

Maghinulsol ug magpabautismo ang matag usa kaninyo. (Buhat 3:19)

Ang doktrina sa mga bautismo pagahisgutan usab unya niini nga kurso ingon nga kini kabahin sa mga patukoranan nga gihisgutan sa Hebreohanon 6.

MGA BUHAT:

Ang mga buhat sa tawo, nga gitawag usab sa Biblia nga bunga, magpamatuod kong aduna bay tinuod nga paghinulsol o wala:

Ang mga Gentil kinahanglan maghinulsol ug mobalik ngadto sa Dios, ug maghimo ug mga buhat nga takus alang sa paghinulsol. (Buhat 26:20)

Busa pamunga ug mga bunga nga takus sa paghinulsol. (Mateo 3: 8)

"Ang mga buhat" ug "ang mga bunga" parehong nagtumbok sa gawasnong kinaiya nga kinahanglan mausab human sa tinuod nga paghinulsol.

PAGKAKABIG:

Paghinulsol kamo, ug pamalik na kamo kaniya aron ang inyong mga sala mapala. (Buhat 3:19)

Tungod kay ang pagkakabig may kalabutan sa paghinulsol, kinahanglan masabtan ninyo ang pagkakabig.

PAGKAKABIG

Ang pagkakabig nagpasabot ug "pagtalikod." Sa diha nga kini gigamit nga may kalabutan sa Biblikanhong paghinulsol, kini nagpasabot ug "pagtalikod gikan sa sayop nga pamaagi ngadto sa matarung nga pamaagi."

Ug daghan sa mga anak sa Israel ang mobalik ngadto sa Ginoo nga ilang Dios. (Lucas 1:16)

Ug ang tanan nga nagpuyo sa Lida ug sa Saron nakakita kaniya, ug namalik sila sa Ginoo. (Buhat 9:35)

Ug ang kamot sa Ginoo nag-uban kanila; ug daghan ang mingtoo, ug nangakabig ngadto sa Ginoo. (Buhat 11:21)

Ang pagkakabig maoy pagtalikod sa kangitngit sa sala ngadto sa kahayag sa Diosong pagkmatarung:

... Aron sa pagtalikod gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag. (Buhat 26:18)

Kini maoy pagtalikod gikan sa gahum ni Satanas ngadto sa Dios:

... Aron sa pagtalikod gikan sa gahum ni Satanas ngadto sa Dios. (Buhat 26:18)

Kini maoy pagtalikod gikan sa kalibutanong mga butang ngadto sa espirituhanon nga mga butang:

... Kamo kinahanglan nga motalikod gikan niining mga kakawangan, ngadto sa Dios nga buhi. (Buhat 14:15)

Kini maoy pagtalikod gikan sa mga dios-diosan ngadto sa tinuod ug buhi nga Dios:

... Kamo midangop sa Dios gikan sa mga dios-dios aron sa pag-alagad sa buhi ug tinuod nga Dios. (I Mga Taga Tesalonica 1: 9)

ANG PAGKAMAHINUNG DANON SA PAGKAKABIG

Ang pagkakabig kinahanglan uban sa paghinulsol. Kamo kinahanglan gayud nga motalikod gikan sa sayop ngadto sa matarung tungod kay...

KINI KINAHANGLANON SA PAGESULOD SA GINGHARIAN SA DIOS:

Sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga gawas kon mangausab kamo, ug mangahimong sama sa mga gagmayng bata, kamo dili gayod makasulod sa gingharian sa langit. (Mateo 18: 3)

KINI NAGALUWAS GIKAN SA ESPIRITUHANON NGA KAMATAYON:

Siya nga makapabalik sa makasasala gikan sa pagkahisalaag sa iyang dalan magaluwas sa usa ka kalag gikan sa kamatayon, ug magatabon siya sa daghang mga sala. (Santiago 5:20)

KINI KINAHANGLANON ALANG SA PAGPALA SA SALA:

Ang atong mga sala nahisulat diha sa mga talaan sa Dios kon dili kita maghinulsol ug makabig, dili kini pagapalaon:

Paghinulsol kamo, ug makabig, aron ang inyong mga sala mapala... (Buhat 3:19)

ANG MAUSIKONG ANAK

Ang paghinulsol ug pagkakabig gihulagway ug maayo sa usa ka sugilanon nga gisulti ni Jesus bahin sa anak nga mausikon. Basaha ang istorya diha sa Lucas 15: 11-24. Kini nga batan-on mibiya sa iyang amahan ug sa ilang balay, siya miadto sa usa ka halayong dapit, ug pinaagi sa sala giusikan niya ang tanan nga iyang gipanag-iya.

Ngadto-ngadto kining batan-on nakaamgo sa iyang kahimtang. Siya nagutom, nag-inusara, nagkagulangang ang saput, ug nag-atim sa mga baboy alang sa usa ka trabaho. Unya siya mihimo sa usa ka importante nga desisyon. Siya miingon, "Ako motindog ug moadto sa akong amahan." Kining sulodnon nga desisyon miresulta sa kausaban sa iyang dayag nga mga buhat. Siya miadto sa balay sa iyang amahan ug nangita sa kapasayloanan.

PAGHINULSOL ... ANG KAUSABAN SA HUNAHUNA:

Basaha ang Lucas 15: 17-19. Ang batan-ong lalaki nakaamgo sa iyang makasasala nga kahimtang. Ug siya mihimo sa usa ka desisyon sa pag-adto sa iyang amahan ug naghinulsol sa iyang sala. Kini maoy usa ka panig-ingnan sa paghinulsol, usa ka sulodnong desisyon nga miresulta sa dayag nga aksyon.

PAGKAKABIG ... MAOY PAGLIHOK SA DESISYON:

Lucas 15:20 nakasulat kon sa unsang paagi ang batan-ong lalaki mitindog ug mibiya sa daan nga kinabuhi, ug miadto sa iyang amahan aron mosugod sa usa ka bag-ong kinabuhi. Kini maoy pagkakabig.

MAUSIKONG MGA TAWO

Sa iyang kaugalingong makasasalang kahimtang, ang matag tawo nga nitalikod sa Dios ingon nga iyang Amahan ug sa Langit ingon nga iyang poluy-anan. Ang matag lakang nga iyang himoon maoy lakang pahilayo sa Dios. Ug usa ka lakang nga mas duol sa espirituhanon nga kamatayon sa walay katapusan nga pagkahimulag sa Dios.

Adunay usa ka dakong desisyon nga iyang himoon. Siya kinahanglan gayud nga "makaamgo sa iyang kaugalingon" ug ma-ilhan ang iyang espirituhanon nga kahimtang. Siya kinahanglan gayud nga mohimo sa usa ka desisyon nga moresulta sa usa ka kabag-ohan sa espirituhanong direksyon. Kanang kabag-ohan sa espirituhanong direksyon maoy mopatalikod kaniya gikan sa sala ngadto sa Dios. Kini mao ang unang lakang sa pagtukod sa usa ka tukma nga espirituhanong pundasyon.

PAGKAMATARUNG UG KALUWASAN

Adunay laing duha ka termino nga gigamit sa Biblia nga may kalabutan sa paghinulsol. Kini nga mga termino mao ang "Pagkamatarung" ug "Kaluwasan." Ang Dios mao ang maghuhukom sa tanan nga mga katawhan. Kon kamo nagpuyo sa "patay nga mga binuhatan" [sa sala] kamo gisilotan sa atubangan niya:

... Apan siya nga dili motoo nahinukman na sa silot, kay siya wala motoo sa ngalan sa bugtong Anak sa Dios. Ug kini mao ang paghukom sa silot, nga ang kahayag mianhi sa kalibutan, ug ang mga tawo nahigugma sa kangitngit kay sa kahayag, tungod kay ang ilang mga buhat mga dautan. (Juan 3: 18-19)

Sa diha nga kamo nagahinulsol gikan sa sala ug mihimo sa usa ka desisyon nga motalikod gikan sa inyong mga makasasalang mga paagi, kini maoy pagtukod ug usa ka husto nga relasyon uban sa Dios. Kining husto nga relasyon o husto nga kahimtang sa atubangan sa Dios gitawag ug "Pagkamatarung":

Wala ba kamo masayud, nga kon itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga masinugtanong ulipon ngadto kang bisan kinsa, kamo mga ulipon niya nga inyong ginasugot, mga ulipon nga iya sa sala, nga nagahatod ngadto sa kamatayon, o iya sa pagkamasinugtanon ngadto sa pagkamatarung?

Apan salamat sa Dios, nga kamo mga ulipon kaniadto sa sala karon nahimo na nga sa kasingkasing mga masinugtanon sa sulondon sa tuluohan nga niini gitugyan ninyo ang inyong mga kaugalingon.

Ug nga sa paghigawas ninyo gikan sa sala, kamo nahimong mga ulipon sa pagkamatarung. (Roma 6: 16-18)

Ang mga silot alang sa sala mao ang lawasnon ug espirituhanon nga kamatayon. Sa diha nga si Jesus namatay sa krus, iyang gibayran ang silot alang sa mga sala sa tanang katawhan:

Kay siya [ang Dios] naghimo kaniya [Jesus] nga sala alang kanato, nga wala makaila sa sala; aron mahimo kamo nga pagkamatarung sa Dios diha Kaniya. (II Mga Taga Corinto 5:21)

Kon kamo nagtoo nga si Jesus namatay alang sa inyong mga sala, naghinulsol kamo, ug midawat kaniya ingon nga Manluluwas, aron kamo dili makasinati sa espirituhanon nga kamatayon sa walay katapusan nga pagkahimulag gikan sa Dios sa impiyerno. Bisang tuod ang inyong mga pisikal nga lawas mamatay, mabanhaw ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. Kini nahimong posible pinaagi sa kamatayon ug pagkabanhaw sa atong Ginoong Jesus. Kamo mo gimatarung, ug gidala ngadto sa tinuod nga relasyon sa Dios, pinaagi kang Jesu-Kristo:

Sila pagamatarungon pinaagi sa iyang gracia pinasikad sa pagkatubos tungod kang Kristo-Jesus. (Roma 3:24)

Labi na gayud, nga ginapakamatarung kita karon pinaagi sa iyang dugo, kita maluwas gikan sa kaligutgut pinaagi kaniya. (Roma 5: 9)

Busa, sanglit namatarung pinaagi sa pagtoo, may pakigdait kita sa Dios pinaagi sa atong Ginoo Si Jesu-Kristo ... (Taga-Roma 5: 1)

Sa dihang kamo gipakamatarung pinaagi sa paghinulsol ug pagdawat kang Jesu-Kristo ingon nga inyong manluluwas kamo maluwas gikan sa usa ka kinabuhi sa sala ug sa mga silot sa sala:

Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang magapataling hug sa akong pulong, ug magatoo Kaniya nga nagpadala kanako, may kinabuhi nga walay katapusan, ug dili mahiadto sa pagkahinukman sa silot; kondili nabal hin na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. (Juan 5:24)

Mao niy buot ipasabot sa maluwas ug mao ni ang giingon sa Biblia sa diha nga ang termino nga "kaluwasan" gigamit.

Kini mao ang tinguha sa Dios nga ang tanan nga mga tawo makabaton sa kaluwasan kay sa makasinati sa kaligutgut sa paghukom sa Dios sa sala:

Kay kita wala itagana sa Dios sa kapungot, hinonoa aron sa pagkab-ot sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Kristo ... nga namatay alang kanato. (I Mga Taga Tesalonica 5: 9-10a)

Kay gihigugma gayod sa Dios ang kalibutan nga tungod niana gihatag niya ang iyang bugtong anak aron nga si bisan kinsa nga motoo kaniya dili malaglag, kon dili may kinabuhi nga walay katapusan.

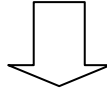
Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak sa kalibutan aron hukman sa silot ang kalibutan; apan nga ang kalibutan pinaagi kaniya unta maluwas. (Juan 3: 16-17)

KATINGBAN

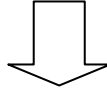
Ang tsart sa mosunod nga pahina sumadahon ang nag-unang mga konsepto nga gitudlo diha sa mga kapitulo 2 ug kapitulo 3.

Importante nga mahinumduman ang matag pundasyon nga gibarugan sa kristohanong pagtoo nga adunay kalabutan sa uban. Pananglitan, ang paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat dili mabulag gikan sa pagtoo ngadto sa Dios nga mao ang ulohan sa sunod kapitulo.

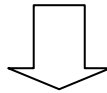
Gigikanan sa Sala: Lucifer (Satanas)
Misupil Batok sa Dios
Siya nagdala sa tawo ngadto sa sala nga miresulta sa

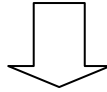
Pagkahulog sa Tawo (si Adan ug Eva)
Kini miresulta sa

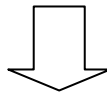
Tanang mga tawo nga mapanunod ang makasasala nga kinaiyahan ug managbuhat
Sa sala ang tagsa-tagsa tungod sa kinaiyahan niini nga

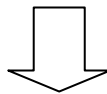
sala nagahatud ngadto sa:
Espirituhanon nga Kamatayon
Lawasnon nga Kamatayon

Sa krus, gibayran ni Jesus kining mga silot nga miresulta sa pagkamatarung sa makasasala
nga tawo:
Paghinulsol Gikan sa Patay nga mga buhat (Usa ka sulodnong Desisyon)
nga mosangpot ngadto sa

Pagkakabig
(Usa ka dayag nga Kausaban)
nga nagahatud sa

Pagmatarung sa mga makasasalang tawo sa atubangnan sa usa ka matarung nga Dios
ug Kaluwasan gikan sa usa ka Kinabuhi sa sala ug ang mga Silot sa Sala

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Ilista ang pito ka mga rason ngano nga ang paghinulsol importante ug gikinahanglan alang sa kaluwasan.

---

2. Ilista ang unom ka mga butang nga makapaghinulsol sa mga tawo.

---

3. Ipaila ang pagkakabig.

---

4. Pinaagi sa paggamit sa istorya sa anak nga mausikon, ihulagway ang paghinulsol ug pagkakabig.

---

5. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

6. Ilista ang upat ka mga butang sa Biblia nga nalambigit sa paghinulsol.

---

7. Maghinulsol ba ang mga kristohanon? _____

8. Ihatag ang tulo ka mga pananglitan sa Biblia nga ang mga Kristohanon gikinahanglan nga maghinulsol.

---

9. Ipaila ang pagkamatarung.

---

10. Unsay buot ipasabut sa "maluwas"?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Paghinulsol, pagkakabig, ug pagkamatarung ang mga nahisgotan niini nga kapitulo.

Gamita ang mosunod nga mga pakisayran sa pagpadayon sa inyong pagtuon niini nga mga importante nga mga termino.

PAGKAKABIG:

Mateo 18: 3

Buhat 3:19

Salmo 19: 7

PAGKAMATARUNG:

Buhat 13:39

Taga-Roma 2:13; 3: 4,20,24,28; 4: 2,25; 5: 1,16,18; 8:30

I Mga Taga Corinto 6:11

Galacia 2: 16-17; 3: 8, 11, 24

Tito 3: 7

Santiago 2: 21-25

PAGHINULSOL:

Mateo 3: 2, 8, 11; 4:17; 9:13; 11: 20-21; 12:41

Marcos 1: 4, 15; 2:17; 6:12

Lucas 3: 3,8; 5:32; 11:32; 13: 3,5; 15: 7,10; 17: 3,4; 24:47

Buhat 2:38; 3:19; 5:31; 8:22; 17:30; 26:20; 5:31; 11:18; 13:24; 19: 4; 20:21

Roma 2: 4

II Mga Taga Corinto 7: 8-10

II Pedro 3: 9

Pinadayag 2: 5; 16; 3: 3, 19

KAPITULO 4

PAGTOO NGADTO SA DIOS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman
- Pagpaila sa pagtoo
- Pag-ila sa lainlaing mga matang sa pagtoo
- Pagpaila sa termino nga " pagtoo ngadto sa Dios."
- Pagpasabot kon ngano nga ang pagtoo ngadto sa Dios importante
- Pagpasabot kon sa unsang paagi ang pagtoo mahimo nga madugangan

SAG-ULUHONG BERSIKULO:

Apan kon walay pagtoo dili gayod mahimo ang pagpahimuot kaniya, kay ang moduol sa Dios angay nga motoo nga siya mao, ug nga siya mao ang magbabalus sa mga nagapangita Kaniya. (Hebreohanon 11: 6)

PASIUNA

Ang ikaduha sa patukoranan sa mga doktrina mao ang "Pagtoo ngadto sa Dios." "Ang pagtoo sa Dios" nagtumbok sa inyong kinaiya ngadto sa Dios. Ang ubang mga tawo nagdumot sa Dios ug nagsupil batok kaniya. Ang uban nahadlok kaniya. Ang inyong batasan kinahanglan nga nahiusa sa pagtoo ngadto sa Dios.

Ang pagtoo ug paghinulsol pareho nga gikinahanglan alang sa tinuod nga pagkakabig. Ang pagbalik ngadto sa Dios nga walay pagbiya sa sala dili tinuod nga paghinulsol. Ang pagsulay sa pagsalikway sa sala nga walay pagbalik ngadto sa Dios pinaagi sa pagtoo matapos sa ka pakyasan. Ang ministryo ni Pablo ngadto sa mga dili-luwas mao:

Nga nagapamatuod sa mga Judio ug sa mga Gresyanhon mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtoo diha sa atong Ginoong Jesu-Kristo. (Buhat 20:21)

Ang parehong paghinulsol ug pagtoo ngadto sa Dios gikinahanglan alang sa kaluwasan.

KAHULOGAN

Ang pagtoo nagkahulogan ug pagsalig nga adunay pasalig sa usa ka butang. Ang pagsalig nagkahulogan ug pagpiyal. Ang mga pulong nga "pagtoo, pagsalig, ug pagpiyal" nagkahulogan ug samang butang sa dihang gamiton nato nga adunay relasyon ngadto sa Dios.

Ang Biblia nagpaila sa pagtoo ingon nga:

... Ang bahandi sa mga butang nga ginapaabut, ang ebidensya sa mga butang nga dili makita. (Hebreohanon 11: 1)

Ang Amplified nga Biblia midugang sa kahulugan niini:

Karon ang pagtoo mao ang pasalig, panghimatuod, ang titulo sa mga butang nga atong ginalauman, ingon nga kamatuoran sa mga butang nga dili nato makita, ug ang hugot nga pagtoo ingon nga kamatuoran sa pagkaanaa sa mga butang. Ang pagtoo mao ang nasabut ingon nga tinuod kon unsa ang wala ipadayag sa salabutan. (Hebreohanon 11: 1)

Ang pagtoo naghatag ug pasalig sa mga butang nga gisaad sa umaabot nga tinuod ug nga ang dili makita nga mga butang ingon matuod.

PAGLAUM:

Ang pagtoo lahi kay sa paglaum. Ang paglaum mao ang usa ka tinguha o batasan sa pagda hom mahitungod sa mga butang diha sa umaabot. Ang pagtoo mao ang pagsalig sa usa ka butang nga dili ninyo makita apan anaay pasalig nga inyong mapanag-iya. Ang paglaum anaa sa hunahuna. Ang pagtoo mao ang anaa sa kasingkasing:

Apan ingon nga mga sa adlaw, managbuotan kita, managsul-ob kita sa kota maya sa pagtoo ... ug alang sa usa ka salukot, ang paglaum sa kaluwasan. (I Mga Taga Tesalonica 5: 8)

Niini nga bersikulo ang pagtoo mao ang gigamit sa rehiyon sa kasingkasing ingon sa usa ka taming sa dughan. Ang paglaum usa ka puthaw nga sarok nga gigamit sa ulo. Ang paglaum usa ka kinaiya sa salabutan sa gidahom mahitungod sa ugma. Ang pagtoo mao ang usa ka kahimtang sa kasingkasing nga mobunga ug pagsalig sa Dios:

Kay uban sa kasingkasing ang tawo mitoo ngadto sa pagkamatarung... (Roma 10:10)

Dili igo nga dawaton ang Ebanghelyo uban sa hunahuna. Kini dili tinuod nga pagtoo nga makita sa Kasulatan ug dili mamungag kausaban sa inyong kinabuhi. Ang tinuod nga pagtoo nga anaa sa Kasulatan, mao ang pagsalig uban sa kasingkasing, nga sa kanunay mamunga ug kausaban sa inyong kinabuhi. Ang resulta mao ang mga nasinati sa pagkakaran, dili usa ka butang nga gilaoman sa umaabot.

HUNAHUNA SA BUTANG:

Ang pagtoo dili sama sa "hunahuna sa butang" nga gitudlo sa pipila ka relihiyon. "ang huna huna sa butang" nagtudlo nga ang tawo makabuntog sa tanan nga mga problema sa kalibutan [ang kalibutan sa mga butang] pinaagi sa paggamit sa iyang hunahuna, rason, ug determinasyon. Kini nga mga pagtulun-an nakasentro sa tawo. Sila misalig sa kaugalingon ug dili sa Dios. Ang "hunahuna sa butang" walay pasukaran sa Pulong sa Dios.

Ang pagtoo nakasentro sa Dios, dili nakasentro sa tawo. Kini usa ka gasa sa Dios,

dili usa ka butang nga mahimo sa tawo pinaagi sa kaugalingon nga mga paningkamot sa iyang kaugalingong panghunahuna.

MATANG SA PAGTOO

Adunay nagkalainlaing mga matang sa pagtoo.

NATURAL NGA PAGTOO:

Kini maoy usa ka natural nga pagsalig sa mga butang nga napamatud-an nga lig-on. Panang litan, pagtoo nga ang lingkuranan nga inyong gilingkoran makasuporta kaninyo. Kini nga pag too dili mao ang " pagtoo ngadto sa Dios." Kini mao ang usa ka natural nga pagtoo sa pipila ka mga butang nga nanaglibut kaninyo nga inyong nakat-onan pinaagi sa kasinatian nga kasa garan masaligan. Ang mosunod nga mga matang sa pagtoo mao ang buot natong ipasabot sa diha nga kita mosulti sa "pagtoo ngadto sa Dios":

BALANONG PAGTOO:

Gilansang ako sa krus uban kang Kristo, bisan pa niana ako mabuhi; apan dili ako, kondili si Kristo ang nabuhi sa sulod kanako: ug ang kinabuhi nga karon akong ginakinabuhi sa lawas akong ginakinabuhi pinaagi sa hugot nga pagtuo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako, ug mihatag sa iyang kaugalingon alang kanako. (Galacia 2:20)

Ang balaanong pagtoo nakatabang sa mga magtotoo sa pagpuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi human sa pagkakabig. Inyong nakat-onan ang daghan pa mahitungod sa pagkabalaan sa katapusan nga kapitulo niini nga pagtuon sa dihang atong pagahisgotan ang mahitungod sa kahingpitan.

Ang pagtoo ngadto sa Dios naglakip sa balaanong pagtoo nga nagasalig nga kamo makapuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi. Kini dili ninyo mahimo sa kaugalingon ninyo nga kusog apan pinaagi sa gahum sa Dios nga nagapuyo sa sulod ninyo.

MAPANALIPDANONG PAGTOO:

Ang pagtoo maoy usa sa mga hinagiban alang sa depensa batok sa inyong espirituhanon nga kaaway, si Satanas:

Labaw sa tanan, sa nakakuha sa kalasag sa pagtoo, nga pinaagi niini kamo makapalong sa tanan nga mga nagdilaab nga mga pana sa dautan. (Efeso 6:16)

Si Satanas mosulay sa pag-atake sa inyong pagtoo pinaagi sa pagpadala ug mga "pana" sa pagkawalay-pagtoo sa inyong hunahuna. Ang pagbaton ug pagtoo ngadto sa Dios nagahatag ug usa ka espirituhanon nga depensa sa mga pag-atake.

MAKALUWAS NGA PAGTOO

Busa, sanglit namatarung man kita pinaagi sa pagtoo, may pakigdait kita sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Kristo. (Roma 5: 1)

Ang pagtoo ngadto sa Dios, inubanan sa tinuod nga paghinulsol, ang makaluwas nga pagtoo. Ang kaluwasan mao ang pagkahibalo, pagsalig, ug pagdawat diha sa kaugalingon sa mensahe sa Ebanghelyo. Ang makaluwas nga pagtoo nagkinahanglan ug usa ka kinauga lingon nga tubag ngadto sa Dios. Walay tawo nga makahimo sa pagtubag alang sa laing tawo. Ang matag tawo maluwas pinaagi sa iyang kaugalingon nga tubag ngadto sa Ebanghelyo. Ang pagtoo usa ka kamatuoran. Kini gasa sa Dios ngadto sa mga tawo aron sila maluwas:

Kay tungod sa gracia kamo naluwas pinaagi sa pagtoo; ug nga dili sa inyong kaugalingon, kini gasa sa Dios ... (Efeso 2: 8)

Apan ang pagtoo usab usa ka buhat. Ang matag tawo kinahanglan gayud nga molihok sa pagtoo nga gihatag kaniya sa Dios. Ang pagtoo ngadto sa Dios mao ang inyong tubag, ang inyong buhat pinaagi sa pagtoo ngadto sa kaniya.

Human sa inyong kasinatian sa " pagtoo ngadto sa Dios" ug nahimo ka nga usa ka magtotoo, ang espirituhanon nga bunga sa pagtoo ug ang gasa sa pagtoo parehong mopalambo sa inyong pagtoo ngadto sa Dios. Ang gasa ug bunga sa pagtoo pagahisgotan sa detalye sa Harves time International Institute nga kurso nga nag-ulohang "Ministryo sa Balaang Espiritu."

NASAYOP NGA PAGTOO

Ang doktrina nga inyong gitun-an gitawag nga " pagtoo ngadto sa Dios." Kini dili lamang pagtoo sa kinatibuk-an, apan usa ka giniyahan nga pagtoo. Kamo mahimo nga adunay sayop nga giya sa pagtoo. Ang sayop nga giya sa pagtoo mahimo nga:

NATURAL NGA MGA HINAGIBAN:

Kay ako dili mosalig sa akong pana, Ni ang akong espada sa pagluwas kanako.(Salmo 44: 6)

DAGKONG MGA TAWO:

Ayaw pag-ibutang ang inyong pagsalig sa mga principe, Ni sa anak nga lalake sa tawo, nga kaniya walay panabang. (Salmo 146: 3)

KAUGALINGON:

Siya nga nagasalig sa iyang kaugalingong kasingkasing maoy usa ka buang; Apan bisan kinsa nga nagalakaw sa pagkamanggialamon, siya pagaluwason. (Proverbio 28:26)

DIOS-DIOSAN:

Sila mobalik, sila pagapakaulawan gayud, kanang nanagsalig sa mga linilok nga larawan, nga nanag-ingon sa tinunaw nga mga larawan: Kamo mao ang among mga dios. (Isaias 42:17)

MINI NGA MGA PROPETA:

Ayaw kamo pagsalig sa bakakong mga pulong ... Ania karon, kamo nanagsalig sa bakakong mga pulong, nga dili makahimog kapuslanan. (Jeremias 7: 4, 8)

NATURAL NGA GAHUM:

Ang uban nagasalig sa mga carro, ug ang uban sa mga kabayo; Apan kami magahisgut sa ngalan sa Ginoo nga atong Dios. (Salmo 20: 7)

BAHANDI:

Ania karon, ang tawo nga wala magahimo sa Dios nga iyang kalig-on; apan misa lig sa kadagaya sa iyang mga bahandi, ug nagpalig-on sa iyang kaugalingon sa pagkadaotan. (Salmo 52: 7)

MGA HIGALA:

Oo, ang akong suod nga higala, nga gisaligan ko, Nga nakakaon sa akong tina pay, makayahat sa iyang mga tikod batok kanako. (Salmo 41: 9)

Ang pagbaton ug pagtoo dili igo. Ang pagtoo mahimong mapahimutang sa sayop. Ang tinuod nga pagtoo giniyahan nga pagtoo. Kini mao ang "pagtoo ngadto sa Dios. "

ANG PAGKAMAHINUNGDANON SA PAGTOO

Adunay duha ka mga rason nganong ang pagtoo ngadto sa Dios gikinahanglan:

KINI GIKINAHANGLAN ALANG SA KALUWASAN:

Ang unang rason nganong ang pagtoo ngadto sa Dios importante mao nga kamo dili maluwas nga wala kini:

Siya nga motoo ug magpabautismo maluwas, apan siya nga dili motoo mahimong panghimarauton. (Marcos 16:16)

Kay tungod sa grasya kamo nangaluwas pinaagi sa pagtoo... (Efeso 2: 8)

Kining naa sa daplin sa dalan mao ang mga nagapatalinghug, unya moabot ang Yawa ug mikuha sa mga Pulong gikan sa ilang mga kasingkasing aron dili sila motoo ug maluwas. (Lucas 8:12)

DILI KA MAKAPAHIMUOT SA DIOS KON WALAY PAGTOO:

Ang ikaduhang rason nganong ang pagtoo importante mao nga kamo dili makapahimuot sa Dios nga wala kini:

Kon walay pagtoo dili gayud mahimo ang pagpahimuot kaniya: Kay siya nga moduol sa Dios angay nga motoo nga siya nagalungtad ug nga siya mao ang magbabalus sa mga nagapangita Kaniya. (Hebreohanon 11: 6)

GITAS-ON SA PAGTOO

Ang Biblia nagpadayag nga nagkalainlain ang gitas-on sa pagtoo. Si Jesus naghigot ug mga tawo nga wala migamit sa ilang pagtoo ingon sa "walay pagtoo" (Mateo 17:17). Siya naghigot niadtong uban nga diutay ug pagtoo (Mateo 6:30; 8:26; 14:31; Lucas 12:28) ug sa uban nga adunay dakong pagtoo (Mateo 8:10; 15:28; Lucas 7: 9).

Ang Biblia nagtudlo nga ang matag tawo adunay sukod sa pagtoo nga gihatag kaniya ingon nga usa ka gasa sa Dios:

... Ingon sa sukdanan sa pagtoo nga gibhinbahin sa Dios sa tagsatagsa. (Roma 12: 3b)

Ang matag magtotoo adunay sukod sa pagtoo tungod kay pinaagi sa pagtoo kamo naluwas:

Kay tungod sa gracia naluwas kamo pinaagi sa pagtoo ... (Efeso 2: 8)

UNSAON PAGPAUSWAG SA PAGTOO

Ang balaanong pagtoo makapahimo kaninyo sa pagpuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi. Ang gipauswag nga pagtoo makatabang kaninyo ngadto sa kahingpitan. Ang mapanalipdanong pagtoo mopanalipod kaninyo gikan sa mga pag-atake sa kaaway, nga si Satanas. Kon inyong pauswag ang inyong pagtoo inyong gidugangan ang pwera sa espirituhanon nga panali pod. Ang Biblia nagasulti kon unsaon pagpauswag sa imong pagtoo:

Busa ang pagtoo magaabut pinaagi sa pagpatalinghog, ug pagpatalinghog sa Pulong sa Dios.(Roma 10:17)

Kamo makapauswag sa pagtoo ngadto sa Dios pinaagi sa pagpatalinghog sa Pulong sa Dios. Kamo kinahanglan gayud makadungog sa Pulong sa Dios aron makapaghinulsol sa sala ug modawat kang Jesus ingon nga manluluwas. Ang makaluwas nga pagtoo moabot pinaagi sa pagpalinghog sa Pulong sa Dios.

Human ka maluwas, ang Biblikanhong pagpanudlo ug pagpangwali magpadayon sa pagdugang sa inyong pagtoo. Kon sa makadaghan madungog ninyo ang Pulong sa Dios, magauswag usab ang inyong pagtoo. Ug sa maglambo na ang inyong pagtoo mas sayon ang pagpuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi ug sa pagpanalipod batok sa mga espirituhanon nga mga pag-atake sa kaaway. Bisan diutayng sukod sa pagtoo napakagamhanan kini:

Ug si Jesus miingon kanila ... Kay sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga kong kamo adunay pagtoo nga ingon sa usa ka liso sa mustasa, makaingon kamo niining bukid, mobalhin ka sa unahan nga dapit; ug kini mobalhin; ug walay magamakuli alang kaninyo.(Mateo 17:20)

Walay imposible kon kamo adunay diutay nga sukod sa pagtoo.

PAGTOO UG MGA BUHAT

Ang pagtoo usa ka gasa sa Dios. Dili kini mouswag pinaagi sa mga buhat. Pinaagi sa pagtoo nagpasabot "nga kanang inyong gituohan" Pinaagi sa mga buhat nagpasabot kini" nga kanang inyong gibuhat "Ang Biblia nagatudlo..:

Karon tungod sa grasya kamo nangaluwas pinaagi sa pagtoo; ug nga dili sa inyong kaugalingon, kini mao ang gasa sa Dios.

**Dili sa mga binuhatan, aron walay bisan kinsa nga magapasigarbo.
(Efeso 2: 8-9)**

Aang pagtoo maoy gasa sa Dios nga toohan. Wala ni magpasabot nga ang mga buhat [kon unsa ang inyong gibuhat] dili importante. Ang pagtoo nauna, ingon nga usa ka gasa sa Dios. Ang mga buhat [unsa ang inyong buhaton] mao ang mga mosulay kon ang inyong pagtoo tiunay o dili. Si Santiago misulat:

Mga igsoon ko, unsa ba ang kapuslanan, kong ang usa ka tawo nagaingon nga siya may pagtoo, apan walay mga buhat? Makaluwas ba kaniya kanang pag tuhoa?

Kong ang usa ka igsoon nga lalake kon igsoon nga babaye, hubo ug kulang siya sa pagkaon sa matag-adlaw,

Ug mag-ingon kanila ang usa kaninyo: Lumakaw kamo sa pakigdait, magmainit kamo ug magbusog kamo; apan wala ninyo sila paghatagi sa mga butang nga kinahanglanon sa lawas; unsay kapuslanan niana?

Ingon man usab ang pagtoo, kong walay mga buhat, patay man sa iyang kaugalingon.

Apan magaingon ang usa ka tawo, ikaw may pagtoo, ug ako may mga buhat: Ipakita mo kanako ang imong pagtoo nga walay mga buhat, ug ako magapakita kanimo sa akong pagtoo pinaagi sa akong mga buhat. (Santiago 2: 14-18)

Ang inyong mga buhat ... unsaon ninyo pagpuyo, ug pagsanong sa mga panginahanglan sa inyong palibot ... usa ka pagsulay sa pagkatinuod sa inyong pagtoo.

Si Santiago naghimo ug kinatibuk-ang koneksyon tali sa pagtoo ug sa mga buhat pinaagi sa panig-ingnan sa relasyon taliwala sa lawas ug sa espiritu sa tawo. Ang Biblia nagtudlo nga sa diha nga ang usa ka tawo mamatay, ang iyang espiritu mobiya sa iyang lawas. Si Santiago nag-ingon nga...

... Kay maingon nga patay ang laws nga bulag sa espiritu, mao man usab ang pagtoo nga bulag sa mga buhat patay man. (Santiago 2:26)

Ang inyong mga lihok kinahanglan nga mopakita sa buhi nga pagtoo sa sulod ninyo:

Kay ang matarung mabuhi tungod sa pagtoo. (Galacia 3:11)

USA KA PANIG-INGNAN SA PAGTOO

Hebreohanon kapitulo 11 nagtala sa mga ngalan sa daghan nga mga katawhan ingon nga dakong panig-ingnan sa pagtoo. Apan adunay usa ka tawo sa Biblia nga gitawag nga "ang amahan sa tanan nga mitoo" (Roma 4:11). Ang iyang ngalan mao si Abraham.

Ang mga Kristohanon mao kadtong nagsunod sa mga lakang sa matinumang si Abraham (Roma 4:12) ug gitawag nga mga anak ni Abraham (Galacia3:7). Tungod sa iyang pagtoo ngadto sa Dios, si Abraham gipakamatarung:

Ug natuman ang Kasulatan nga nagaingon, si Abraham mitoo sa Dios, ug kana giisip kaniya alang sa pagkamatarung ... (Santiago 2:23)

Sa diha nga gusto ni Pablo ihulagway ang mahitungod sa pagtoo ngadto sa Dios, gigamit niya si Abraham ingon nga usa ka panig-ingnan:

Karon, wala sulata kini tungod lamang kaniya, nga giisip kini alang kaniya;

Kondili tungod kanato usab, kang kinsa pagaisipon kini, kanila nga mingtoo kaniya nga nagbanhaw kang Jesus nga atong Ginoo gikan sa mga minatay;

Kinsa gitugyan tungod sa atong paglapas ug gibanhaw alang sa pagpamatarung kanato. (Roma 4: 23-25)

Si Pablo nag-ingon nga ang nahisulat mahitungod sa pagtoo ni Abraham, nga miresulta sa pagkamatarung wala tipigi alang lamang kaniya. Ang nahisulat gitipigan aron nga kita usab, pinaagi sa pagtoo sa mensahe sa Ebanghelyo, mahimo nga pagapakamatarungon.

Ang mga rason nga si Abraham usa ka ehemplo sa pagtoo mao ang mosunod:

SIYA NAKADUNOG SA PULONG:

Si Abraham nagpalinghog sa mga saad sa Dios:

Kay ang saad, nga siya magapanunod sa kalibutan, dili kay Abraham, o sa iyang kaliwat, pinaagi sa kasugoan kondili pinaagi sa pagkamatarung sa pagtoo.

Ug siya masaligon gayod, nga sa iyang gisaad, siya makahimo usab sa pagtuman. (Roma 4: 13, 21)

SIYA MITOO SA PULONG:

Siya dili lamang nakadungog sa mga saad sa Dios, mitoo siya:

Nga tungod sa paglaum mitoo siya batok sa paglaum, aron siya mahimong amahan sa daghang mga nasud, sumala sa ginaingon: Maingon niana ang imong kaliwatan. (Roma 4:18)

Sama kang Abraham, nga pinaagi sa pagsalig nga kita makadawat sa mga saad sa Dios: Nga sa wala ninyo hikit-i, inyong gihigugma; ug nga bisan wala ninyo siya hikit-i karon, apan sa pagtoo nagakalipay kamo sa hilabihan gayod sa kali pay nga dili maasoy ug puno sa himaya:

Sa pagdawat ninyo sa katapusan sa inyong pagtoo, ang kaluwasan sa inyong mga kalag. (I Pedro 1: 8-9)

SIYA MITALIKOD SA IYANG PAGKAWALAY- PAGLAUM NGA KAHIMTANG:

Ang pagpatalinghog sa Pulong sa Dios miresulta sa kabag-ohan sa kinabuhi ni Abraham:

Nga tungod sa paglaum mitoo siya batok sa paglaum, aron siya mahimong amahan sa daghang mga nasud, sumala sa ginaingon: Maingon niana ang imong kaliwatan. (Roma 4:18)

Ug sa wala siya magaluya sa pagtoo, giisip niya ang iyang kaugalingong lawas nga daw patay na, sa haduol na siya sa usa ka gatus ka tuig ang panuigon, ug ang pagkapatay sa tagoangkan ni Sara. (Roma 4: 18-19)

Ingon nga ang mga lalaki ug mga babaye nawala sa sala, si Abraham nag-atubang sa usa ka walay-paglaum nga kahimtang sa natural nga kalibutan. Ang saad nga mahimong amahan sa daghang mga kanasuran moabut lamang pinaagi sa Dios tungod kay si Abraham ug si Sara mga tigulang na kaayo para manganak pa.

Ang kaluwasan moabot lamang pinaagi ni Jesu-kristo. Walay lain nga paagi nga kamo maka dawat sa saad gawas sa pagtoo sa iyang plano sa kaluwasan:

Nga si Kristo magapuyo diha sa inyong mga kasingkasing pinaagi sa pagtoo ... (Efeso 3:17)

SIYA MIDAWAT SA SAAD INGON NGA MATUOD:

Siya wala magduhaduha sa saad sa Dios pinaagi sa pagtoo; apan malig-on diha sa pagtoo, nga nagahimaya sa Dios. (Roma 4:20)

Kini mao ang pagtoo ngadto sa Dios.

USA KA PANIG-INGNAN ALANG KANATO

Ang pagtoo ngadto sa Dios nga gipakita ni Abraham maoy usa ka panig-ingnan alang kaninyo sa pagsunod. Kinahanglang atong:

-Patalinghugan ang Pulong sa Dios.

-Tuohan ang Pulong sa Dios.

-Talikdan ang inyong pagkawalay-paglaum nga kahimtang (kausaban pinaagi sa paghinulsol gikan sa mga patay nga mga buhat).

-Dawaton ang saad sa Dios ingon nga kamatuoran. Iyang saad mao nga kamo paga matarungon pinaagi sa paghinulsol ug sa pagtoo ngadto sa Dios pinaagi kang Jesus.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Ipatin-aw ang “pagtoo.”

---

2. Ipatin-aw ang mosunod nga mga matang pagtoo:

Natural nga pagtoo:

Makaluwas nga pagtoo:

Balaanong pagtoo:

Mapanalipdanong pagtoo:

---

3. Ihatag ang duha ka nag-unang mga rason kon nganong ang pagtoo ngadto sa Dios gikinahanglan.

---

4. Unsaon ninyo pagpauswag ang inyong pagtoo ngadto sa Dios?

---

5. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

6. Ilista ang upat ka rason nganong si Abraham usa ka maayo nga panig-ingnan sa pagtoo.

---

7. Unsay kalainan sa pagtoo gikan sa paglaum?

---

8. Unsay kalainan tali sa pagtoo ug "Hunahuna sa butang"?

---

9. Unsay kalainan tali sa pagtoo ug sa mga buhat?

---

10. Unsay buot ipasabot sa "pagtoo ngadto sa Dios"?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

"Pagsalig" maoy lain nga pulong alang sa pagtoo. Si David misulat ug daghan mahitungod sa pagsalig diha sa basahon sa mga Salmo. Gamita ang mosunod nga pagtuon sa pagpadayon sa pagkat-on bahin sa pagtoo ngadto sa Dios nga gitawag ni David ug "pagsalig."

SAYOP NGA PAGSALIG

Pagtuon sa mosunod nga mga pakisayran. Sa kolum nga gihatag isulat ang gisulti ni David nga ayaw pagsalig:

Pakisayran

Ayaw Pagsalig...

Salmo 20: 7

Salmo 41: 9

Salmo 44: 6

Salmo 49: 6

Salmo 52: 7

Salmo 115: 8

Salmo 118: 8-9

Salmo 135: 17-18

Salmo 146: 3

MAAYONG PAGPAHIMUTANG SA PAGSALIG

Sa tibuok Salmo si David nagdasig sa pagsalig sa Dios. Siya usab nagdasig sa pagsalig sa mga butang nga may kalabutan ngadto sa Dios. Pagtuon sa mosunod nga mga pakisayran. Sa ikaduha nga kolum sa paghimo sa usa ka listahan sa unsay giingnon ni David nga inyong saligan:

Pakisayran	Salig Sa...
Salmo 33:21	_____
Salmo 36: 7	_____
Salmo 13: 5	_____
Salmo 52: 8	_____
Salmo 57: 1	_____
Salmo 61: 4	_____
Salmo 78:22	_____
Salmo 91: 4	_____
Salmo 119: 42	_____

KANUS-A MOSALIG...

Salmo 56: 3	_____
-------------	-------

KAAYOHAN SA PAGSALIG

Si David nagtala ug daghan mga kaayohan sa pagsalig o adunay pagtoo ngadto sa Dios. Pagtuon sa mosunod nga mga pakisayran. Sa kolum nga gihatag isulat ang mga kaayohan sa pagsalig sa Dios:

Pakisayran	Kaayohan sa Pagsalig sa Dios...
Salmo 25: 2	_____
Salmo 25:20	_____
Salmo 26: 1	_____

Pakisayran

Kaayohan sa Pagsalig sa Dios...

Salmo 28: 7

Salmo 31: 1

Salmo 31: 6

Salmo 31:19

Salmo 32:10

Salmo 33:21

Salmo 34: 8

Salmo 34:22

Salmo 37: 5

Salmo 37:40

Salmo 40: 3

Salmo 2:12

Salmo 5:11

Salmo 7: 1

Salmo 9:10

Salmo 16: 1

Salmo 17: 7

Salmo 21: 7

Salmo 22: 4

Salmo 22: 5

Salmo 22: 8

Pakisayran**Kaayohan sa Pagsalig sa Dios...**

Salmo 40: 4

Salmo 56: 4

Salmo 56:11

Salmo 57: 1

Salmo 64:10

Salmo 71: 1

Salmo 73:28

Salmo 84:12

Salmo 86: 2

Salmo 112: 7

Salmo 119: 42

Salmo 125: 1

Salmo 141: 8

Salmo 143: 8

Salmo 144: 2

RESULTA SA DILI PAGSALIG SA DIOS

Si David nagpaila sa mga resulta sa dili pagsalig sa Dios:

Pakisayran**Resulta Sa Dili Pagsalig sa Dios**

Salmo 32:10

Salmo 55:23

Salmo 78: 21-22

KASAYSAYAN NI DAVID SA PAGSALIG

Si David nagsulti sa kadugayon sa iyang pagsalig sa Dios:

Salmo 71: 5 sukad sa akong "_____."

DUGANG PAKISAYRAN

Ang mosunod nga mga tudling mga dugang nga mga pakisayran nga gihimo ni David sa pagsalig sa Dios. Pagtuon sa mga pakisayran. Sa kolum nga gihatag mub-a ang matag bersikulo diha sa inyong kaugalingon nga mga pulong:

Pakisayran

Katinguban

Salmo 31: 4

Salmo 4: 5

Salmo 11: 1

KAPITULO 5

DOKTRINA SA MGA BAUTISMO: UNANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman
- Pagpaila sa upat ka mga bautismo nga gihisgotan sa Bag-ong Tugon
- Pagpatin-aw sa pulong "pagbautismo."
- Pagpasabot sa kaimportante sa Kristohanong bautismo
- Paglista sa mga kwalipikasyon nga gikinahanglan sa mga nagapangita sa kristohanong bautismo

SAG-ULUHONG BERSIKULO:

Ako, sa pagkamatuod, nagabautismo kaninyo sa tubig ngadto sa paghinulsol, apan siya nga nagapaulahi kanako labi pang gamhanan kay kanako, nga sa sapin sa paa dili ako takus sa pagbitbit; siya magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. (Mateo 3:11)

PASIUNA

Ang ikatulo nga sukaranan sa baruganan nga gitala sa Hebreohanon kapitulo 6 mao ang doktrina sa mga bautismo.

Sa Mga Hebreohanon 6: 2 ang pulong "bautismo" daghan. Kini mao ang "doktrina sa mga bautismo [plural o daghan], dili "ang doktrina sa bautismo "[singular o isa]. Kini nagpasabot sa bug-os nga doktrina sa Kristohanong pagtoo nga naglakip sa labaw pa kay sa usa ka bautismo.

UPAT KA MGA BAUTISMO

Ang Bag-ong Tugon naghigot sa upat ka mga nagkalainlaing ng mga bautismo. Kini mao ang:

- Bautismo sa pag-antus ni -Kristo
- Ang Bautismo ni Juan
- Kristohanong bautismo
- Bautismo diha sa Espiritu Santo

Kini nga kapitulo naghigot sa unang tulo ka mga bautismo. Ang mosunod nga kapitulo may kalabutan sa bautismo sa Espiritu Santo.

KAHULOGAN

Ang pulong nga "pagbautismo" nga gigamit sa Biblia nagpasabot ug tibook nga paglusbog o pag-unlod sa usa ka butang.

BAUTISMO NI KRISTO SA PAG-ANTUS

Adunay usa ka bautismo sa Bag-ong Tugon nga gitawag ug bautismo sa pag-antus. Kini bautismo gihisgotan ni Jesus:

Apan ako adunay usa ka bautismo nga igabautismo; ug hilabihan ang kaguol ko hangtud nga kini matuman. (Lucas 12:50)

Kini nga bautismo gihisgotan usab sa Marcos 10:38 diin ang mga anak nga lalaki ni Zebedeo nangayo alang sa dungog sa paglingkod uban ni Kristo sa iyang too ug sa wala nga dapit sa langit. Si Jesus mitubag: "Wala kamo masayod sa inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong ginaimnan ug sa pagpabautismo sa bautismo nga kanako gina bautismo?" Si Jesus nagsulti mahitungod sa pag-antus nga naghulat kaniya pinaagi sa iyang kamatayon alang sa mga sala sa tanan nga mga katawhan. Siya gilusbog sa pag-antus, gilubong sa lubnganan, ug gibanhaw sa usa ka bag-o nga lawas.

ANG BAUTISMO NI JUAN

Ang bautismo ni Juan Bautista mao ang bautismo sa tubig may kalabutan sa mensahe sa paghinulsol. Si Juan Bautista natawo sa milagrosong paagi kang Zacarias ug Elisabet (Lucas 1). Ang Dios adunay usa ka espesyal nga plano alang sa iyang kinabuhi. Siya magaalagad ingon nga "mag-uuna" ni Jesu-Kristo:

Ug ikaw bata pagatawgon nga profeta sa Hataas Uyamot kay ikaw mao man ang magauna sa Ginoo sa pag-andam sa iyang mga dalan;

Sa paghatag ug kahibalo sa kaluwasan sa iyang katawhan, alang sa kapasayloan sa ilang mga sala. (Lucas 1: 76-77)

Ang pulong nga "mag-uuna" nagpasabot ug usa ka tawo nga nag-una ug nag-andam sa dalan. Si Juan nagsangyaw sa mensahi sa paghinulsol ug bautismo sa Israel sa pag-andam kanila alang sa pag-abot sa Mesias, nga si Jesu-Kristo:

Ako [Juan Bautista] sa pagkatinuod magabautismo kaninyo sa tubig ngadto sa paghinulsol; apan siya nga moabut ulahi kanako labi pang gamhanan kay kanako ... Siya magabautismo kaninyo uban sa Espiritu Santo ug sa kalayo. (Mateo 3:11)

Ang ministeryo ni Juan Bautista maoy sinugdanan sa usa ka bag-ong espirituhanon nga kapanahonan:

Ang Kasugoan ug ang mga manalagna nagalungtad hangtud kang Juan: ug sukad niadtong panahona ang Gingharian sa Dios ginawali, ug ang matag-usa ka tawo nagalugos sa pagsulod niini. (Lucas 16:16)

Sa wala pa ang panahon ni Juan ang mga tawo nagpuyo sa ilalum sa Kasugoan. Ang mga propeta ug mga pari nag-alagad ingon nga espirituhanon nga mga lider ug mga maghuhubad sa balaod. Ang mga sacerdote lamang ang adunay dalan ngadto sa presensiya sa Dios sa templo. Sila nag-alagad ingon nga tigpataliwala tali sa mga tawo ug sa Dios, ug naghalad sa mga halad alang sa sala ingon sa gisugo sa Dios. Kining tanan nausab sa pag-abot ni Jesu-Kristo. Pinaagi sa iyang kinabuhi, kamatayon, ug pagkabanhaw, si Jesus naghimo ug dalan ngadto sa Dios nga posible alang sa tanang mga tawo. Si Jesus karon nag-alagad ingon nga tigpataliwa la tali sa makasasala nga tawo ug sa usa ka matarong nga Dios.

Si Juan naghimo ug duha ka mga kinahanglanon sa mga tawo: Paghinulsol ug ang publikong pagsugid sa mga sala. Kadtong mga andam sa pagsugot niining mga hinatag sa-Dios nga mga kinahanglanon gibautismohan didto sa Suba sa Jordan ingon nga usa ka publiko nga pagpama tuod. Kini mao ang usa ka dayag nga mga ilhanan nga sila naghinulsol sa ilang mga sala.

Sa diha nga ang pipila sa mga lider sa relihiyon miadto kang Juan aron magpabautismo, siya midumili sa pagbuhat niini. Siya nangayo nga sila magpakitag ebidensiya sa tinuod nga kausa ban sa ilang mga kinabuhi sa dili pa siya mobautismo kanila:

Apan sa diha nga siya nakakita nga daghan sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo ang midugok aron sa pagpabautismo, siya miingon kanila, Oh kaliwatan sa mga bitin kinsa ang nagpasidaan kaninyo sa pagkalagiw gikan sa kapungot nga umalabut?

Busa dad-a ang mga bunga nga takus sa paghinulsol. (Mateo 3: 7-8)

Ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala ang gikinahanglan ni Juan sa dili pa siya mo bautismo. Ang hugpong sa mga pulong nga "Bautismo ngadto sa paghinulsol ug sa kapasayloan sa mga sala" wala nagpasabot nga kining duha ka mga kasinatian nagsunod sa buhat sa pagbautismo sa tubig. Ang bautismo mao ang usa ka makita nga kumpirmasyon niadtong mga nabautismohan nga nakasinati na sa paghinulsol ug pagpasaylo.

KRISTOHANONG BAUTISMO

Ang tudling nga labing maayong nagpaila kon unsa ang atong gitawag ug "Kristohanong bautismo" naghulagway sa bautismo ni Jesus:

Unya miabot si Jesus gikan sa Galilea aron sa pagpabautismo kaniya.

Apan gidid-an siya ni Juan, nga nagaingon: Ako ang kinahanglan nga pagabautismohan mo, ug ikaw na hinoon ang mianhi kanako? Ug mitubag si Jesus kaniya ug miingon, itugot lang kini sa karon, kay mao kini ang angay kanato aron sa pagtuman sa tibuok pagkamatarung. Unya siya mitugot kaniya.

Ug si Jesus, sa dihang siya gibautismohan mihaw-as dayon gikan sa tubig: ug ania karon, ang mga kalangitan naabli ngadto kaniya, ug iyang nakita ang Espiritu sa Dios nga mikunsad ingon sa salampati, ug mipahiluna sa ibabaw niya:

Ug ania karon usa ka tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Kini mao ang akong anak nga pinalangga, nga kaniya may kalipay. (Mateo 3: 13-17)

Si Jesus wala bautismohi ni Juan ingon nga ebidensiya nga siya naghinulsol sa sala tungod kay siya walay sala nga pagahinulsolan. Si Jesus gibautismohan aron "pagtuman sa tibuok nga pagkamatarung." Siya naghimo sa usa ka matarung nga panig-ingnan sa kinaiya nga gusto niyang sundon sa tananng mga magtotoo.

BAUTISMO SA MGA BATA

Si Jesus wala bautismohi niadtong bata pa. Sa dihang masuso pa siya ang iyang mga ginikanan midala kaniya sa Jerusalem aron ihalad siya ngadto sa Ginoo, apan wala siya gibautismohan (Lucas 2:22). Si Jesus wala mabautismohi hangtud nga siya nasayud kon unsa ang iyang gibuhad ug ang rason kon nganong gibuhad niya kini.

Ang mga masuso dili angay bautismohan. Ang mga gagmayng bata mahimong ihalad ngadto sa Ginoo alang sa pagpahinungod ug panalangin pinaagi sa pagpandong sa mga kamot. Apan sila dili pagabautismohan hangtud dili pa sila makasabot sa kahulugan sa gihimo ug matuman ang Biblikanhong mga kinahanglanon. Walay gitagana nga edad kon kanus-a kini nga pagsabot moabot. Kini nag-agad sa panghunhuna ug espirituhanon nga kalamboan sa matag bata.

PAGSABLIG O PAG-UNLOD?

Pipila ka mga simbahan nagbautismo pinaagi sa pagsablig ug tubig. Ang uban hingpit nga iunlod sa tubig. Sa dihang si Jesus gibautismohan siya milugsong ngadto ug dayon mihaw-as gikan sa tubig. Tungod niini ug sa mga Biblikanhong kahulogan sa pulong nga "pagbautismo", kita makahukom nga siya bug-os nga giunlod gayud sa tubig sa Jordan.

Sa pagtugot sa iyang kaugalingon nga mabautismohan, si Jesus nagpakita ug dayag nga pag sunod sa kabubut-on sa Dios. Pinaagi niining buhat sa pagkamasinugtanon iyang natuman ang plano sa Dios. Sa diha nga ang mga magtotoo mabautismohan, kining dayag nga buhat nagsimbolo sa sulodnong pagkamatarung nga ilang nadawat pinaagi sa pagtoo.

MGA KINAHANGLANON ALANG BAUTISMO

Adunay mga espirituhanon nga mga kondisyon sa mga tawo nga nangita sa bautismo ni Juan. Adunay mga kinahanglanon usab nga kab-oton sa mga nagapangita sa Kristohanong bautismo.

PAHIMATNGON:

Ang unang kinahanglanon alang sa bautismo gihatag ni Jesus:

Busa panglakaw kamo ug himoa ninyong tinun-an ang tanang kanasuran, nga magabautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo:

Nga magatudlo kanila sa pagtuman sa tanang mga butang ug bisan unsa nga gisugo ko kaninyo ... (Mateo 28: 19-20)

Ang sugo ni Kristo sa pagtudlo sa bag-ong magtotoo gihatag sa makaduha. Sila tudloan sa wala pa ug pagkahuman bautismohan. Ang mga makasasala kinahanglan una nga makadungog ug modawat sa Ebanghelyo aron mahimong tinuod nga mga magtotoo:

Unya kadtong mga mingdawat sa iyang pulong gibautismohan. (Buhat 2:41)

Sa diha nga sila nakadungog niini, sila gibautismohan ... (Buhat 19: 5)

Usa ka babaye nga ginganlan si Lidia ... nagapatalinghog sa mga butang nga giingon ni Pablo ... ug siya gibautismohan. (Buhat 16: 14-15)

Sa dili pa bautismohan, ang mga magtotoo kinahanglan nga makadawat sa igo nga pagtudlo sa pagsabot sa kahulogan niini. Human sa bautismo, kinahanglan nga sila magpadayon sa pagdawat sa pahamangno aron mahimong hamtong nga mga Kristohanon. Si Pablo nagta wag niini nga "kahingpitan" (Hebreohanon 6).

PAGHINULSOL:

Ang ikaduha nga kinahanglanon alang sa bautismo mao ang paghinulsol gikan sa sala. Si Pedro naghatag ug kabug-aton niini sa panahon sa iyang pagwali sa adlaw sa Pentecostes:

Karon sa nakadungog sila niini, gisakitan sila sa ilang kasingkasing, ug miingon kang Pedro, ug sa ubang mga apostoles: Mga igsoon, unsay among pagabuhaton? (Buhat 2:37)

Ug si Pedro miingon kanila: Maghinulsol kamo ug managpabautismo ang tagsa tagsa kaninyo sa ngalan ni Jesu-Kristo alang sa kapasayloan sa mga sala ug madawat ninyo ang gasa sa Espiritu Santo. (Buhat 2:38)

Timan-i nga pagkahinukman sa mga sala dili igo. Kinahanglan gyud molihok. Ang duha ka mga sugo nga gihatag ni Pedro mao ang maghinulsol ug magpabautismo. Ang paghinulsol moabot una usa pa ang pagpabautismo...

PAGTOO:

Ang ikatulo nga kinahanglanon alang sa bautismo mao ang pagtoo [hugot nga pagtoo]:

Ug siya miingon kanila: Lumakaw kamo ngadto sa tibuok kalibutan ug isangyaw ninyo ang maayong balita ngadto sa tibook nga kabuhatan.

Siya nga motoo ug magpabautismo maluwas; apan siya nga dili motuo pagahukman sa silot. (Marcos 16: 15-16)

Kini nga kinahanglanon sa pagtoo gihulagway pinaagi sa istorya ni Felipe ug sa Etiopiahanon nga tawo nga iyang nahimamat sa dalan gikan sa Jerusalem ngadto sa Gaza (Mga Buhat 8). Si Felipe nakadungog sa Etiopiahanon nga nagabasa gikan sa basahon ni Isaias. Siya midu yog kaniya sa iyang carro aron sa pagpatin-aw sa Ebanghelyo. Samtang sila nagpadayon sa ilang panaw sa dalan nahiabot silag tubig.

Sumala sa hangyo sa Etiopiahanon ug sa iyang pagsugid sa iyang pagtoo, si Felipe mibautismo kaniya:

Ug sa nagpadayon sila sa pagpanaw, nahiabot silag tubig; ug ang eunoco miingon, Tan-awa, ania ang tubig; unsay kaulangan nga dili ako mabautis mohan?

Ug si Felipe miingon, kon ikaw nagatoo uban sa tibuok mong kasingkasing, mahimo. Ug siya mitubag: Mitoo ako nga si Jesu-Kristo mao ang Anak sa Dios.

Ug iyang gisugo ang kalisa sa paghunong, ug sila milugsong ngadto sa tubig, si Felipe ug ang eunoco; ug iyang gibautismohan siya (Buhat 8: 36-38)

Si Felipe miingon sa eunoco: "Kon ikaw nagatoo uban sa tibuok mong kasingkasing, ikaw pagabautismohan." Ang eunoco mitubag: "Ako nagtoo nga si Jesu-Kristo mao ang anak sa Dios." Ang usa ka tawo nga nagtinguha sa Kristohanong bautismo kinahanglan una magasugid sa iyang pagtoo kang Jesu-kristo ingon nga anak sa Dios.

ANG MAAYONG TANLAG NGADTO SA DIOS:

Ang ikaupat nga kinahanglanon alang sa Kristohanong bautismo mao ang usa ka maayong tanlag sa atubangan sa Dios. Si Pedro nagtandi sa Kristohanong bautismo sa tubig ngadto sa kasinatian ni Noe ug sa iyang pamilya nga naluwas gikan sa paghukom samtang sila misulod sa arka:

Agig hulad niini ang bautismo usab nagaluwas kaninyo karon [dili ingon nga paglugod sa buling gikan sa lawas, kondili ingon nga pangamuyo sa atubangan sa Dios alang sa maayong kaisipan] pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Kristo. (I Pedro 3:21)

Si Pedro nagtangtang sa bisan unsa nga panghunahuna nga ang katuyoan sa bautismo mao ang paghinlo sa lawas. Siya miingon nga ang kinahanglanon sa Kristohanong bautismo mao ang sulodnon nga relasyon sa kasingkasing sa magtotoo ngadto sa Dios. Siya nagtawag niini nga "usa ka maayong tanlag sa atubangan sa Dios."

ANG PANAHEON SA BAUTISMO

Aron mahimong angayan alang sa bautismo sa tubig ang usa ka tawo kinahanglan gayud nga makadawat sa husto nga pahimatngon, mohinulsol, motoo, ug adunay usa ka maayong tanlag sa atubangan sa Dios. Ang gitag-on sa panahon nga matagbo kini nga mga panginahanglanon magkalahi depende sa tagsatagsa.

Ang ubang mga simbahan nagkinahanglan sa mga tawo nga nagtinguha sa bautismo ug taas nga panahon sa pagtudlo sa pahimatngon nga mokabat sa mga semana o mga bulan. Apan ang Biblia nag-ingon nga sa adlaw sa Pentecostes adunay tolo ka libo ka mga tawo ang gibautismohan. Pipila ka oras sila mga dili-magtotoo nga nagsalikway kang Jesus nga mahimong Mesias sa Israel o ang anak sa Dios. Gikan sa katapusan sa wali ni Pedro ngadto sa ilang pagbautismo, ang panahon nga gikinahanglan aron sa paghatag sa pahimatngon dili milabaw sa pipila ka oras:

Ug unya sila malipayon nga mingdawat sa iyang pulong gibautismohan; ug sa mao nga adlaw dihay gidugang ngadto kanila nga mga tulo ka libo ka mga kalag. (Buhat 2:41)

Si Felipe nagbautismo sa Etiopiahanon sa sama nga adlaw nga siya misangyaw sa Ebanghel yo ngadto kaniya.

SA PAGTINGOB...

Ang batasan sa unang simbahan mahitungod sa bautismo mao ang mosunod:

1. Sa wala pa ang bautismo sila nagtudlo sa nag-unang mga kamatuoran sa Ebanghelyo nga nagsentro sa sa kinabuhi, kamatayon, ug pagkabhaw ni Jesu-Kristo.
2. Sila naglambigit niini nga mga kamatuoran ngadto sa pagpabautismo.
3. Sila nagtino sa pagsabot, paghinulsol, ug pagsugid sa pagtoo sa mga bag-ong magtotoo, unya ang bautismo sa tubig mosunod dayon.
4. Human sa bautismo ang bag-ong mga magtotoo modawat sa dugang nga panudlo alang sa espirituhanon nga kalamboan.

ANG PAGKAMAHINUNGDANON SA KRISTOHANONG BAUTISMO

Ang mosunod nga teksto nagpadayag sa espirituhanon nga kahulogan sa Kristohanong bautismo:

Nan, unsa man ang atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa pagpakasala, aron ang grasya magadagaya? Palayo kana! Unsaon man nato sa pagpaagi nga kita, nga patay ngadto sa sala, mabuhi pa diha niana?

Wala ba kamo mahibalo, nga daghan kanato nga nabautismohan ngadto kang Cristo Jesus mga gibautismohan ngadto sa iyang kamatayon?

Busa gilubong kita uban kaniya pinaagi sa pagbautismo ngadto sa kamatayon; Aron nga maingon nga si Kristo gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, ug sa ingon kita usab managgawi diha sa kabag-o sa kinabuhi. (Roma 6: 1-4)

Sa diha nga kamo maghinulsol ug dawaton si Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas, ang kama tayon sa sala ug ang daan nga kinabuhi nagapanghitabo. Adunay paglalang sa usa ka bag-ong kinabuhi sa pagkamatarung nga nagpuyo alang sa Dios:

Ingon man usab isipa ninyo ang inyong kaugalingon nga mga patay ngadto sa sala, apan mga buhi ngadto sa Dios pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Ginoo.

Himoa nga ang sala dili maghari diha sa inyong may kamatayon nga mga lawas, aron imong tumanon ang mga kailibgon niini...

Kay ang sala dili magagahum diha kaninyo; kay dili na kamo ilalum sa Kasu goan, kondili ilalum sa grasya. (Roma 6: 11, 12, 14)

Ang Kristohanong bautismo sa tubig mao ang usa ka simbolo sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus. Kini nagsimbolo sa kamatayon ngadto sa sala sa dihang kamo giunlod sa "lubngan" sa tubig ug sa pagkabanhaw ngadto sa usa ka bag-ong kinabuhi nga nagpuyo alang sa Dios diha sa pagkamatarung sa inyong paghaw-as gikan sa tubig.

Ang magtotoo nga gibanhaw gikan sa tubig aron sa nagpuyo niining bag-ong kinabuhi wala kini buhata diha sa iyang kaugalingong gahum. Ang bag-ong kinabuhi ikinabuhi pinaagi sa gahum sa Dios, ang sama nga gahum nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa lubnganan. (Kita makakat-on ug dugang mahitungod sa pagpuyo sa bag-ong kinabuhi sa Kapitulo 11). Ang epekto sa bautismo sa tubig nag-agad sa paghinulsol ug pagtoo sa gibautismohan. Kon wala kini, ang bautismo walay bili.

Ang tinuod nga Kristohanong bautismo nagpasabot nga kita gibautismohan ngadto kang Jesus mismo, dili ngadto sa usa ka simbahan o denominasyon:

Kay ang tanan kaninyo nga gibautismohan ngadto kang Kristo gikasul-oban ug Kristo. (Galacia 3:27)

MGA BAUTISMO: KALAINAN

Ang parehong bautismo ni Juan ug ng Kristohanong bautismo mahitabo pinaagi sa pagpa-unlod diha sa tubig, apan adunay kalainan tali sa duha. Sa dihang miduaw si Pablo sa ciudad sa Efeso siya nakakita ug usa ka grupo sa mga tawo nga mga tinun-an ni Juan nga Bautista. Sila nakadungog sa mensahe sa paghinulsol ni Juan ug nabautismohan, apan wala makadungog sa Ebanghelyo ni Jesu-Kristo:

Ug nahitabo, nga, samtang didto si Apolos sa Corinto, si Pablo, tapos niya malatas ang mga kayutaan sa ibabaw, nahiabot sa Efeso; diin iyang nahibalag ang pipila ka mga tinun-an, Siya miingon kanila: Nakadawat ba kamo sa Espiritu Santo sa diha nga kamo nanagpanoo?

Ug sila miingon kaniya, wala man gani kami makadungog nga aduna diay Espiritu Santo.

Ug siya miingon kanila: Sa unsa diay kamo gibautismohan? Ug sila miingon, ngadto sa bautismo ni Juan.

Unya si Pablo miingon, si Juan nagbautismo sa bautismo sa paghinulsol, nga nag-agda sa mga katawhan, nga motoo niadtong moabut ulahi kaniya, nga mao, sa kang Kristo Jesus.

Sa diha nga sila nakadungog niini, sila gipangbautismohan sa ngalan ni Ginoong Jesus. (Buhat 19: 1-5)

Human gipatin-aw ni Pablo ang Ebanghelyo, kining mga tawhana midawat niini ug gibautismohan pag-usab. Kini nga panahon gibautismohan sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. Kini nga panig-ingnan nagpakita nga ang bautismo ni Juan ug Kristohanong bautismo adunay kalainan. Ang bautismo ni Juan wala na gidawat human sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus.

Kadtong nakadawat sa bautismo ni Juan gibautismohan pag-usab sa Kristohanong sa bautismo.

Ang mensahe ni Juan nag-andam sa mga kasingkasing sa mga katawhan sa Israel alang sa pagpadayag sa ilang Mesias, Si Jesu-Kristo. Pinaagi sa bautismo sila sa dayag misugid sa paghinulsol sa ilang mga sala ug sa ilang pagtoo sa pag-anhi sa Mesias.

Human sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus, ang mga tawo gibautismohan na sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo. Pinaagi sa pagbuhat sa ingon sila nagpasundayag sa ilang pagdawat sa mensahe sa Ebanghelyo ug sa kamatuoran nga kini nakapausab sa ilang mga kinabuhi. Si Jesus nagsugo niini nga bautismo:

Busa panglakaw kamo, ug tudloi ang tanan nga mga nasud, nga magabautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo. (Mateo 28:19)

Ang kalainan tali sa Kristohanong bautismo ug sa bautismo ni Juan mao nga ang Kristohanong bautismo himoon sa tibook nga awtoridad sa Dios nga Amahan, sa Anak, ug sa Espiritu Santo.

Ang bautismo ni Juan dili pagabuhaton uban niini nga sama nga awtoridad. Kini mao lamang ang usa ka bautismo sa paghinulsol ug pagsugid sa pagtoo sa umaabot nga Mesias. Ang Kristohanong bautismo mao ang usa ka bautismo sa pagsugid ug pagdawat sa nahuman na nga matubsanong plano sa Dios.

MGA PULONG NGA IPAMULONG SA BAUTISMO

Atong gihisgutan ang mga kinahanglanon nga matagbo sa dili pa ang bautismo ug nakum pirmahan nga kini mao ang kinatibuk-ang pagpaunlod sa tubig. Usa ka pangutana nagpabilin: Unsa ang mga pulong nga kinahanglan nga isulti sa panahon sa bautismo?

Si Jesus miingon sa pagbautismo sa ngalan sa "Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo." Daghang ministro mipili sa paggamit niini nga mga eksakto nga mga pulong sa diha nga magabautismo ug kini mao ang nahamut-an sumala sa Kasulatan. Apan kini usab nahamut-an sa paggamit lamang sa ngalan ni Ginoong Jesus . Nakasulat sa Biblia nga gibuhat kini sa mga tinun-an:

... Sila nabautismohan sa ngalan ni Ginoong Jesus. (Buhat 8:16)

Ug iyang gisugo sila sa pagpabautismo sa ngalan sa Ginoo. (Buhat 10:48)

Sa diha nga sila nakadungog niini, sila gipangbautismohan sa ngalan ni Ginoong Jesus. (Buhat 19: 5)

Si Jesus wala magsugo sa iyang mga tinun-an sa pagbautismo sa mga ngalan [plural] sa Amahan, sa Anak ug sa Espiritu Santo, apan sa "ngalan" [singular] sa mga tawo sa Trinidad sa Dios.

Ang ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo mao ang ngalan alang ni "Ginoong Jesus Kristo "tungod kay ...

Diha Kaniya ang tibuok nga kahupnganan sa pagka-Dios [ang Dios sa kinatibuk-an] nagpadayon sa pagpuyo sa lawasnon nga porma, sa paghatag sa bug-os nga pagpahayag sa diosnong kinaiya.(Colosas 2: 9, Ang Amplified Bible)

Ang Biblia nagtudlo nga kita gibautismohan ngadto kang Kristo:

Wala ba kamo masayod, nga daghan kanato nabautismohan ngadto kang Kristo Jesus mga gibautismohan ngadto sa iyang kamatayon. (Roma 6: 3)

Ang ubang mga denominasyon adunay daghan kontrobersiya sa mga pulong nga isulti sa panahon sa bautismo. Sila nag-angkon nga ang ilang gipamulong husto ug ang uban sayop. Apan sumala sa Biblia, ang bautismo "sa ngalan ni Ginoong Jesu-Kristo" o sa "Ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaan nga Espiritu " parehong madawat nga ipamulong sa panahon sa Kristohanong bautismo. Walay panagbangi tali sa bisan haing pulong. Parehong nagtum bok sa Trinidad sa Amahan, Anak, ug Espiritu Santo.

Aron mahiuyon sa Biblia ug sa samang panahon nga dad-on sa panaghiusa niini nga dapit, ang mosunod nga mga pulong gisugyot:

"Diha sa sukaranan sa pagsugid sa inyong pagtoo, sa ngalan sa Dios nga Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo, ako mobautismo kaninyo kang Ginoong Jesu-Kristo."

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipaila ang pulong "pagbautismo."

---

3. Nganong ang Kristohanong bautismo importante?

---

4. Unsa ang upat ka mga kwalipikasyon nga kinahanglan nga matagbo sa mga nagapangita sa Kristohanong bautismo?

---

5. Unsa ang upat ka matang sa bautismo nga gihisgotan diha sa Bag-ong Tugon?

---

6. Diha sa Bag-ong Tugon, unsa ka dugay ang pagkamahinulsulon, ang nagatoo nga mga makasasala bautismohan ba?

---

7. Ihatag ang mga pakisyran sa Biblia nga nagpamatuod nga adunay usa ka kalainan tali sa bautismo ni Juan ug sa Kristohanong bautismo.

---

8. Ang mga bata angay ba nga bautismohan sa tubig?

---

9. Sa unsa nga edad kinahanglan nga ang usa ka bata tugotan na sa pagpabautismo sa tubig?

---

10. Kon ang pamahayag TINUOD, isulat ang T sa blangko diha sa atubangan niini. Kon ang pamahayag SAYOP, isulat ang F sa blangko diha sa atubangan niini.

- a ._____ Kon ikaw nabautismohan lamang sa ngalan ni Ginoong Jesu-Kristo kinahanglan pa bang magpabautismo pag-usab sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Espiritu Santo.
- b ._____ Ang pulong sa Biblia nga "pagbautismo" nagpasabot ug pagtuslob kay sa pagsablig uban sa tubig.
- c ._____ Ikaw kinahanglan nga makasabot sa kahulogan sa bautismo sa dili pa magpabautismo.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Kini nga kapitulo mipasiuna sa hilisgutan sa doktrina sa bautismo. Aron sa pagpadako sa inyong kahibalo sa ulohan nga pagtuon sa mosunod nga mga kasulatan mahitungod sa bautismo:

Mateo 3: 6,7,11-16; 11: 11-12; 14: 2; 16: 4; 20: 22-23; 21:25

Marcos 1: 4, 5, 8, 9; 10: 38-39; 11:30; 16:16

Lucas 3: 3, 7, 12, 16, 21; 7: 29-30; 12:50; 20: 4

Juan 1: 25-28, 33; 3: 22-23, 26; 4: 1-2; 10:40

Buhat 1: 5,22; 2: 38,41; 8: 12,13,16,36,38; 9:18; 10: 37,47-48; 11:16; 13:24; 18: 8,25; 19: 3,4,5; 22:16

Roma 6: 3-4

I Mga Taga Corinto 1: 13-16; 10: 2; 12:13; 15:29

Galacia 3:27

Efeso 4: 5

Colosas 2:12

I Pedro 3:21

Hebreohanon 6: 2

KAPITULO 6

DOKTRINA SA BAUTISMO: IKADUHANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman sa niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman
- Pagpasabot sa pipila ka mga katuyoan sa Espiritu Santo
- Pagpasabot kon unsaon pagdawat ang bautismo sa Espiritu Santo
- Pagngalan sa gawasnong pisikal nga ilhanan sa bautismo sa Espiritu Santo
- Pagpaila sa tinuod nga ebidensiya sa bautismo sa Espiritu Santo
- Pag-ila sa mga gasa ug mga bunga sa Espiritu Santo

SAG-ULUHONG BERSIKULO:

Apan kamo makadawat ug gahum sa diha nga kakunsaran na kamo sa Espiritu Santo, ug kamo mao unya ang akong mga saksi sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta. (Buhat 1: 8)

PASIUNA

Sa ulahing kapitulo inyong nakat-onan ang kahulugan sa pulong "pagbautismo" ug nagtuon ug tulo sa upat ka bautismo nga gihisgotan diha sa Bag-ong Tugon. Inyong nakat-unan ang mahitungod sa bautismo sa pag-antus nga nasinati ni Jesus, ang bautismo ni Juan Bautista, ug Kristohanong bautismo sa tubig. Kini nga kapitulo magahisgot mahitungod sa ikaupat nga bautismo nga mao ang bautismo sa Espiritu Santo. *

SAAD SA BALANG ESPIRITU

Human sa pagkabanhaw ug sa wala pa siya mokayab ngadto sa langit, si Jesus naghatag ug mahinungdanon nga mga pahimangno ngadto sa iyang mga sumusunod:

---

* Kini nga kapitulo maoy usa ka pasiuna sa doktrina sa Espiritu Santo. Alang sa usa ka detalyado nga pagtuon sa Balaang Espiritu, ang Harvestime International Institute nagtanyag ug usa ka lain nga kurso nga nag-ulohang "*Ministryo sa Balaang Espiritu.*"

Ug, ania karon, ako magapadala sa saad sa akong Amahan nganha kaninyo; apan managpabilin kamo sa ciudad sa Jerusalem hangtud nga kamo masul-uban sa gahum gikan sa kahitas-.(Lucas 24:49)

Ang saad nga gihisgotan ni Jesus mao ang Espiritu Santo. Gihisgutan ni Jesus kini kaniadto sa iyang mga sumusunod:

Ug ako mag-ampo sa Amahan ug siya magahatag kaninyo ug lain nga Maglili pay, ug siya makig-uban kaninyo sa walay katapusan;

Bisan ang Espiritu sa kamatuoran; nga ang kalibutan dili makadawat, tungod kay kini wala makakita Kaniya, ni makaila kaniya; apan kamo makaila kaniya; kay siya nagapuyo uban kaninyo ug sa sulod ninyo.

Dili ko kamo pagabiyaan nga daw mga ilo. (Juan 14: 16-18)

MGA KATUYOAN SA BALANG ESPIRITU

Usa sa mga nag-unang mga katuyoan sa Espiritu Santo gihatag sa tudling nga gikutlo: Sa paglipay sa mga magtotoo. Apan ang Biblia nagahatag sa daghang pang mga katuyoan sa Balaang Espiritu diha sa kinabuhi sa mga magtotoo.

Ang Balaang Espiritu mao ang:

- Magpuno ug magabautismo kaniya: Buhat 2: 4
- Magpuyo kaniya: I Mga Taga Corinto 6:19
- Maghiusa kaniya sa usa ka espiritu ngadto Dios ug sa uban pang mga magtotoo:
I Mga Taga Corinto 6:17
- Mag-ampo alang kaniya: Taga-Roma 8:26
- Maggiya kaniya: Juan 16:13
- Magpakita sa gugma ni Kristo ngadto kaniya ug pinaagi kaniya: Taga-Roma 5: 5
- Mag-uyon kaniya ngadto sa larawan ni Kristo: II Mga Taga Corinto 3:18
- Magpadayag ug Biblikanhong kamatuoran kaniya: I Mga Taga Corinto 2:10
- Magtudlo kaniya: Juan 14:26
- Magdasig kaniya sa tinuod nga pagsimba: Juan 4:24
- Maglig-on kaniya: Taga-Efeso 3:16
- Magbuhi kaniya: Taga-Roma 8:11
- Magbalaan kaniya: II Tesalonica 2: 13-14
- Mag-usab Kaniya: Tito 3: 5
- Maghukom kaniya sa diha nga siya magabuhat ug sayop: Juan 16: 8-11
- Maghatag ug pasalig sa kaluwasan: Roma 8:16
- Maghatag kaniya ug kagawasan: Roma 8: 2
- Magsulti pinaagi kaniya: Marcos 13:11
- Magpakita ug gahum Dios: I Mga Taga Corinto 2: 4
- Maghatag kaniya ug gahum sa pagsangyaw: Buhat 1: 8
- Magdasig kaniya sa pagsimba: Juan 4:24

ANG EBIDENSIYA SA BALANG ESPIRITU

Ang Balaang Espiritu adunay daghang mga katuyoan diha sa mga kinabuhi sa mga magtotoo, apan ang nag-unang katuyoan ug tinuod nga ebidensya sa bautismo sa Espiritu Santo mao ang paghimo sa Kristohanon nga usa ka gamhanan nga saksi alang sa Ebanghelyo:

Apan kamo makadawat ug gahum sa diha nga kakunsaran na kamo sa Espiritu Santo, ug kamo mao unya ang akong mga saksi sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta. (Buhat 1: 8)

Ang ebidensya sa bautismo sa Espiritu Santo gihatag dayon sa kinabuhi ni Apostol Pedro. Sa wala pa ang Adlaw sa Pentekostes mahadlokon gayud niyang gilimod nga siya nakaila kang Jesus. Human sa iyang bautismo sa Espiritu Santo, si Pedro mitindog ug mihatag ug usa ka gamhanang pagsangyaw sa Ebanghelyo nga miresulta sa kaluwasan sa 3,000 ka mga tawo. Kini mao ang gahum sa Balaan nga Espiritu diha sa unang simbahan nga miresulta sa pagkaylap sa Ebanghelyo sa tibook kalibutan. Ang libro sa Mga Buhat mao ang usa ka talaan niini nga gamhanan nga pagsangyaw nga maoy ebidensya sa bautismo diha sa Espiritu Santo.

BAUTISMO SA BALANG ESPIRITU

Adunay pito ka mga tudling sa Bag-ong Tugon diin ang pulong "pagbautismo" gigamit nga adunay relasyon sa Espiritu Santo. Upat niini mao ang mga pulong ni Juan Bautista nga nahi tala diha sa mga Ebanghelyo:

Ako, sa pagkamatuod, nagabautismo kaninyo sa tubig alang sa paghinulsol, apan Siya nga nagapaulahi kanako labi pang gamhanan kay kanako, nga sa sapin sa iyang mga tiil dili ako takus sa pagbitbit; Siya magabautismo kaninyo uban sa Espiritu Santo, ug uban sa kalayo. (Mateo 3:11)

Ako nagabautismo kaninyo sa tubig, apan ang iyang igabautismo kaninyo uban sa mga Espiritu Santo. (Marcos 1: 8)

Si Juan mitubag, nga nagaingon ngadto kanilang tanan, Ako sa pagkamatuod nagabautismo kaninyo sa tubig; apan adunay usa nga labi pang gamhanan kay kanako moabot, sa higit sa kang kansang sapin sa mga tiil dili ako takus sa paghubad; siya magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. (Lucas 3:16)

Ug wala ako nasayud; apan siya nga nagsugo kanako sa pagbautismo sa tubig, mao usab ang miingon kanako, `Siya nga imong makita ang Espiritu nga mikun sad ug nagapabilin kaniya, siya mao ang magabautismo sa Espiritu Santo. (Juan 1:33)

Si Jesus misulti usab mahitungod sa bautismo sa Balaang Espiritu:

Kay si Juan sa pagkamatuod, nagabautismo sa tubig; apan kamo pagabautismo han sa Espiritu Santo sa dili madugay. (Buhat 1: 5)

Sa diha nga si Pedro misulti sa mga panghitabo nga nahitabo diha sa panimalay ni Cornelio, gikutlo niya ang mga pulong ni Jesus:

Unya nahinumdom ako sa pulong sa Ginoo, sa unsa nga paagi nga siya miingon, si Juan sa pagkamatuod, nagbautismo sa tubig; apan kamo pagabautismohan sa Espiritu Santo. (Buhat 11:16)

Si Pablo naggamit usab sa pulong nga "pagbautismo" nga adunay kalabutan sa Espiritu Santo:

Kay pinaagi sa usa ka Espiritu kitang tanan gibautismohan ngadto sa usa ka lawas, bisan mga Judio o mga Gentil, o ulipon o mga tawong gawas; ug ang tanan nga mihimo sa pag-inom sa usa ka Espiritu. (I Mga Taga Corinto 12:13)

Ang paggamit sa hugpong sa mga pulong "sa pagbautismo ngadto sa" Espiritu Santo sama sa gigamit sa paghulagway sa Kristohanong bautismo sa tubig. Sa parehong higayon ang bautismo usa ka dayag nga mga kumpirmasyon sa sulodnong espirituhanon nga kahimtang.

Ang Balaan nga Espiritu miabot gikan sa langit ug mikunsad sa mga tinun-an sa adlaw sa Pentecostes ug sa bug-os naunlod [o nabautismohan] sila sa Espiritu Santo. Si Pedro miingon nga kini nga kasinatian mao ang katumanan sa saad sa Dios: "Sa katapusan nga mga adlaw ... ibubo ko ang akong Espiritu sa ibabaw sa tanang unod." Kini nga saad gihatag sa Joel 2:28.

ANG PISIKAL NGA ILHANAN

Ang Balaan nga Espiritu dili makita sa natural nga mga mata. Siya gitandi ni Jesus ngadto sa hangin:

Ang hangin nagahuyop sa padulngan, ug hingbatian mo ang tingog niini, apan dili nimo mahibaloan diin siya gikan, ug asa siya padulong, ingon niana ang tanan nga natawo sa Espiritu. (Juan 3: 8)

Bisan ngani ang hangin dili makita, ang mga epekto nga mahimo niini makita ug madungog. Sa dihang ang hangin mohuyop ang abug mosalta gikan sa yuta, ang tanang mga kahoy moyukbo sa usa ka direksyon, mga dahon mokanaas, ang balud sa dagat modahunog, ug ang mga panganod magalihok sa kalangitan. Kini mao ang pisikal nga mga ilhanan sa mga hangin. Busa ingon usab niini ang Espiritu Santo. Bisan tuod siya dili makita, ang mga epekto nga mahimo sa Balaan nga Espiritu makita ug madungog.

Adunay tulo ka mga dapit diha sa Bag-ong Tugon diin kita gisultihan kon unsa ang nahitabo sa diha nga ang mga tawo pagabautismohan sa Espiritu Santo:

ADLAW SA PENTECOSTES:

Mga Buhat 2: 2-4 mao ang nagtala sa unsay nahitabo sa adlaw sa Pentecostes:

Ug sa kalit miabut ang usa ka dahunog gikan sa langit ingon sa huros sa makusog nga hangin, ug kini mipuno sa tibuok balay diin didto sila nanag lingkod.

Ug dihay mipakita kanila nga mga dila nga ingon sa kalayo, ug kini mipahiluna sa ibabaw sa matag usa kanila.

Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo, ug misugod sa pagsulti sa uban nga mga pinulongan, ingon sa gihatag kanila sa Espiritu sa pagpamulong.
(Buhat 2: 2-4)

BALAY NI CORNELIO:

Mga Buhat 10: 44-46 nagtala kon unsa ang nahitabo sa diha nga si Pedro nagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa usa ka tawo nga ginganlag si Cornelio ug sa iyang pamilya:

Samtang si Pedro nagsulti pa niini, ang Espiritu Santo mikunsad sa kanilang tanan nga nakadungog sa Pulong.

Ug sila nga adunay sirkunsisyon natingala, ingon nga sa daghan nga ming-uban kang Pedro, tungod kay sa mga Gentil gibubo usab ang gasa sa Espiritu Santo.

Kay nakadungog sila nga nanagsulti ug mga sinultihan ug nagadayeg sa Dios ...
(Buhat 10: 44-46)

MGA NAKABIG SA EFESO:

Buhat 19: 6 naghulagway kon unsa ang nahitabo sa unang grupo sa mga nakabig sa Efeso:

Ug sa diha nga si Pablo nagpandong sa iyang mga kamot sa ibabaw nila, ang Espiritu Santo miabut sa ibabaw nila; ug nagsulti sila ug mga pinulongan ug nanaghimog mga propesiya. (Buhat 19: 6)

Kon atong itandi kini nga mga tudling adunay usa ka pisikal nga ilhanan nga pareho sa tulo: kadtong mga nakadawat sa bautismo sa Espiritu Santo nagsulti ug mga pinulongan. Ang uban pang labaw nga mga ilhanan sa Espiritu Santo gihisgotan, apan walay nahitabo nga pareho sa tanang dapit sa samang mga okasyon.

Sa adlaw sa Pentecostes adunay tingog sa usa ka naghaguros nga hangin ug nakita nga dila sa kalayo. Kini wala natala sa laing duha ka mga higayon.

Sa Efeso ang bag-ong mga nakabig nanagpanagna. Apan kini wala gihisgotan nga nahitabo sa adlaw sa Pentecostes o sa balay ni Cornelio.

Ang dayag nga ilhanan nga namatikdan sa mga apostoles sa kasinatian ni Cornelio ug sa iyang pamilya mao nga sila nagsulti sa laing mga pinulongan. Kining pisikal nga ilhanan mao ang pamatuod ngadto sa mga tinun-an nga sila nabautismohan diha sa Espiritu Santo.

Gikan niini nga mga talaan sa Biblia kami mihukom nga ang ilhanan sa pagsulti sa mga dila pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo nagpamatuod nga ang tawo nabautismohan sa Espiritu Santo.

MGA PINULONGAN

Ang ilhanan sa "pinulongan" mahimong mga pinulongan nga nahibaloan sa tawo. Mao kini ang nahitabo sa adlaw sa Pentecostes:

... Ug sila nahingangha ug nahibulong, nga nagaingon ang usa ug usa: Ania karon, dili ba silang tanan nagasulti ug Galilean?

Ug naunsa nga ginapatalinghugan ta sa tagsatagsa sa atong kaugalingong dila, diin kita natawo? (Buhat 2: 7-8)

Ang mga pinulongan mahimo usab nga usa ka pinulongan nga dili masabtan sa tawo. Kini mao ang gitawag nga usa ka dili masabtan nga dila:

Kay siya nga nagasulti sa usa ka sinultihan, wala magasulti sa mga tawo, kondili ngadto sa Dios: kay walay bisan kinsa nga makasabut; apan diha sa espiritu siya magasulti sa mga misteryo. (I Mga Taga Corinto 14: 2)

KATUYOAN SA MGA PINULONGAN

Ang "ubang mga pinulongan" nadawat pinaagi sa bautismo sa Espiritu Santo adunay daghang mga katuyoan sa kinabuhi sa mga magtotoo. I Mga Taga Corinto kapitulo 14 nagpaila sa pipila ka mga katuyoan alang sa pagpadayag sa mga dila:

- Pag-ampo Sa Dios: Bersikulo 2
- Kaugalingong pagpalig-on: ang paglig-on nagpasabot ug pagtukod o pagpalambo sa esprituhanon nga pagtubo: Bersikulo 4
- Sa dihang hubaron kini nagpalig-on sa simbahan: Bersikulo 12
- Pangamuyo: Bersikulo 14 (Tan-awa usab ang Roma 8: 26-27)
- Ilhanan sa mga dili-magtotoo: Bersikulo 22
- Katumanan sa tagna: Bersikulo 21 (Tan-awa usab ang Isaias 28: 11-12)
- Pagdayeg: Bersikulo 15, 17

MGA PAGESUPAK

Ang ubang mga tawo mosupak sa ilhanan sa pagsulti sa mga dila. Kini mao ang pipila sa mga pagsupak nga ilang gipasaka:

MATAG KRISTOHANON ADUNAY BALANG ESPIRITU:

Usa sa pinaka kasagarang pagtutol mao nga matag Kristohanon nakadawat sa Espiritu Santo sa diha nga siya nakabig ug dili na kinahanglan ang dugang nga kasinatian sa pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo. Apan tagda ang mga ehemplo sa mga tawo diha sa Bag-ong Tugon nga matuod nga mga magtotoo.

Ang mga apostoles naghinulsol sa ilang mga sala ug mitoo nga si Jesus mao ang Mesias. Sila nakasaksi sa ilang kaugalingon ug gidawat ingon nga tinuod ang mga kamatuoran sa iyang kamatayon, paglubong, ug pagkabanhaw. Si Jesus miingon sa iyang mga sumusunod:

Ug, ania karon, ako magapadala sa saad sa akong amahan diha kaninyo; apan pabilin una kamo sa ciudad sa Jerusalem, hangtud nga kamo masul-uban sa gahum gikan sa kahitas-an. (Lucas 24:49)

Siya miingon usab:

Kay si Juan sa pagkamatuod, nagbautismo sa tubig; apan kamo pagabautis mohan sa Espiritu Santo sa dili madugay. (Buhat 1: 5)

Ang gisaad nga kasinatian sa bautismo diha sa Espiritu Santo miabot sa adlaw sa Pentecostes:

Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo, ug misugod sa pagsulti sa uban nga mga pinulongan, ingon sa gihatag kanila sa Espiritu sa pagpamulong. (Buhat 2: 4)

Bisan tuod ang mga apostoles tiunay nga mga magtotoo sa adlaw sa Pentecostes sila napuno uban sa [bautismo] sa Balang Espiritu. Ang mga tawo sa Samaria nakadungog sa Ebanghelyo nga giwali. Sila mituo ug gibautismohan. Apan wala sila nakadawat sa Espiritu Santo:

Karon sa diha nga ang mga apostoles nga didto sa Jerusalem nakadungog nga ang Samaria midawat sa pulong sa Dios, ilang gipadala ngadto kanila si Pedro ug si Juan:

Kinsa, sa diha nga sila, nag-ampo alang kanila, nga sila unta makadawat sa Espiritu Santo:

(Kay sa wala pa siya mikunsad sa ibabaw ni bisan kinsa kanila, sila gibautis mohan sa ngalan ni Ginoong Jesus).

Unya sila mipandong sa ilang mga kamot sa ibabaw kanila, ug nakadawat sila sa Espiritu Santo. (Buhat 8: 14-17)

Ang mga tawo sa Samaria midawat sa kaluwasan pinaagi sa ministeryo ni Felipe. Sila naka dawat sa Balaan nga Espiritu pinaagi sa ministeryo ni Pedro ug Juan. Ang pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo usa ka lahi nga kasinatian sa pagdawat sa kaluwasan. Mga Buhat 19: 1-6 naghulagway kon giunsa ni Pablo pag-adto sa Efeso ug nahibalag ang mga tawo nga gi-hulagway ug "mga tinun-an." Ang unang pangutana nga gipangutana ni Pablo mao kini, "Naka dawat na ba kamo sa Espiritu Santo sukad inyong pagtoo?" Kon ang mga tawo nakadawat sa bautismo sa Espiritu Santo sa diha nga nadawat nila ang kaluwasan usa ka binuang ni Pablo ang pagpangutana niini nga pangutana. Ang kamatuoran nga siya nangutana niini nagahimo nga tin-aw nga ang mga tawo mahimong mga magtotoo diha kang Kristo sa walay pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo. Bisan kon ang usa ka tawo nakadawat sa bautismo sa Balaan nga Espiritu sa samang panahon nga siya nakabig, kini usa ka lahi nga kasinatian gikan sa kaluwasan.

Ang ministeryo sa Balaang Espiritu naglihok sa walay katapusan. Ang Daang Tugon nag hisgot sa Espiritu Santo nga nagduaw sa spirituhanon nga mga pangulo sa Israel. Ang Balaang Espiritu mao ang naglihok diha usab sa kinabuhi sa usa ka makasasala sa pagdala kaniya ngadto kang Kristo.

Apan kini lahi kay sa napuno sa Espiritu Santo. Si Jesus naghimo niini nga tin-aw sa dihang siya miingon:

Bisan ang Espiritu sa kamatuoran; nga ang kalibutan dili makadawat, tungod kay kini dili makakita Kaniya, ni makaila kaniya: apan kamo makaila kaniya, kay siya nagapuyo uban kaninyo, ug anha kaninyo. (Juan 14:17)

Ang Balaan nga Espiritu nakig-uban sa mga tinun-an niadtong panahona, apan wala pa diha sa sulod nila. Sila napuno [gibautismohan] pinaagi sa Espiritu Santo sa Adlaw sa Pentecostes. Ang Balaan nga Espiritu kauban sa makasasala aron siya makaduol ngadto kang Jesus-Kristo. Apan kini dili sama sa giingon nga anaa sa sulod sa magtotoo.

Ang Balaan nga Espiritu nakig-uban sa spirituhanon nga mga pangulo sa panahon sa Daang Tugon. Apan siya wala pa sa sulod nila. Kini maoy kalainan tali sa Daan ug Bag-ong Tugon nga mga pangalagad sa Balaang Espiritu.

ANG TANAN BA MAGASULTI UG MGA PINULONGAN?:

Lain pang pagsupak sa mga pinulongan miabot pinaagi sa sayop nga pagsabot sa usa ka pangutana ni Apostol Pablo sa I Mga Taga Corinto 12:30. Siya nangutana, "ang tanan ba magasulti uban sa mga pinulongan?" Ang tubag sa iyang pangutana mao nga "Dili, dili ang tanan magasulti sa mga pinulongan."

Apan si Pablo wala magsulti dinhi sa kasinatian sa bautismo diha sa Espiritu Santo. Ang gihisgutan mao ang mahitungod sa mga gasa sa Espiritu Santo nga mahimong gamiton sa mga magtotoo sa simbahan:

Karon, kamo mao ang lawas ni Kristo, ug ang matag-usa kaninyo bahin niini.

Ug sa iglesia gipahimutang sa Dios, una mga apostoles, ikaduha ang mga propeta, ang ikatolo mga magtutudlo, ug human niana ang mga milagro, unya ang mga gasa sa pagpang-ayo, makatabang, mga gobyerno, ug nagakalainlaing mga pinulongan. (I Corinto 12: 27-28)

Si Pablo naghigot sa mga gasa nga mahimong gamiton sa mga miyembro sa simbahan. Usa niini nga mga gasa sa Espiritu Santo mao ang "nagakalainlaing mga pinulongan." Kini mao ang usa ka abilidad sa paghatag sa espesyal nga mga mensahe ngadto sa simbahan sa mga pinulongan ilalum sa gahum sa Balaang Espiritu. Bisan tuod ang matag-usa nakasinati sa mga ilhanan sa mga pinulongan sa dihang bautismohan sa Espiritu Santo, dili ang tanan nakadawat sa espesyal nga gasa sa nagkalain-laing mga pinulongan.

KAHADLOK:

Ang uban nga mga magtotoo wala mangita sa bautismo sa Espiritu Santo tungod kay sila anaay kahadlok nga makadawat sa usa ka kasinatian nga dili iya sa Dios. Apan nag-ingon ang Biblia:

Pangayo, ug kamo pagahatagan; pagpangita ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kini mahimo nga pagabuksan alang kaninyo;

Kay ang tanan nga magapangayo makadawat; ug ang nagapangita, makakaplag; ug kaniya nga nagatoktok, pagaablihan.

O unsa ang tawo diha kaninyo nga kon ang iyang anak mangayog tinapay, hatagan siya ug usa ka bato?

O kon siya mangayo ug isda, siya mohatag kaniya ug usa ka bitin?

Kon kamo nga mga dautan, mahibalong mohatag sa mga maayong gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga anaa sa langit nga mohatag ug mga maayong butang sa mga mangayo kaniya? (Mateo 7: 7-11)

Kon ang usa ka magtotoo nangita sa Dios alang sa usa ka gasa, sama sa usa ka maayong Amahan sa yuta, ang Dios dili gusto nga siya makadawat sa bisan unsa nga butang nga makadaot kaniya.

EMOSYONAL NGA KASINATIAN:

Laing pagsupak sa pinulongan mao nga kini usa ka emosyonal nga kasinatian. Daghang mga magtotoo nga nakadawat sa bautismo sa Espiritu Santo nagpasulabi sa ilang mga kaugali ngong emosyonal nga mga reaksiyon sa mga kasinatian. Ang tawo usa ka emosyonal nga binuhat. Ang pagkakabig wala nagwagtang sa emosyon sa usa ka tawo. Siya sa gihapon maka sinati sa hingpit nga kalipay ug sa ka sub-anan.

Ang pagkakabig nagpahigawas sa emosyon sa tawo gikan sa pagmando sa sala. Kini naggiya pag-usab sa emosyon aron mosimba sa Dios. Ang pulong nga "kalipay" diha sa Kasulatan adunay kalabutan sa Espiritu Santo. Diha sa Mga Buhat 13:52 atong mabasa nga "ang mga tinun-an napuno sa kalipay, ug uban sa Balaang Espiritu."

Ang ubang mga tawo mosumbalik uban sa dako nga emosyon sa kalipay nga moabot sa bautismo sa Balaang Espiritu tungod kay kinaiya na nila ang sobrang emosyonal kay sa uban. Sila tingali mosinggit, mokatawa, o mosinati sa uban nga mga pagbati diha sa ilang pisikal nga mga lawas. Apan kini nga mga emosyonal nga mga reaksiyon dili ang ilhanan sa bautismo sa Espiritu Santo. Ang malig-ong ilhanan mao ang pagsulti sa mga pinulongan.

Dili kinahanglan nga magpakita sa daku nga emosyon sama sa pagkatawa, pagsinggit, pagsayaw, ug uban pa, aron mabautismohan sa Espiritu Santo. Kon giunsa man sa usa ang pagsumbalik sa iyang gibati nga kalipay nga dala niini nga kasinatian kasagaran may kalabutan sa iyang natural nga emosyonal nga kinaiya.

Apan kita kinahanglan nga dili mosaway sa mga tawo nga adunay malipayong emosyonal nga reaksiyon ngadto sa Balaang Espiritu. Ang Biblia nagsulti mahitungod sa emosyonal nga mga reaksiyon sa mga tawo nga adunay gamhanang kasinatian uban sa Dios. Ang mga tawo mikurog, miluhod sa yuta, misinggit, mikalipay, ug misayaw sa atubangan sa Dios.

Makapaikag nga sud-ongon ang emosyonal nga reaksiyon sa mga tawo sa nagkalainlaing mga pangpaugnat nga mga panghitabo. Sila mosinggit, mokatawa, molukso, ug mopahayag sa daghan nga kahinam sa usa ka pampaugnat nga duwa. Unsa pa kaha kahinam alang kana to ang gasa nga sama sa Espiritu Santo nga nagtuman sa daghan nga mga katuyoan sa atong mga kinabuhi, nagdala ug dakong kalipay, ug nagsangkap kanato sa gahum sa pag-abot sa kalibutan uban sa Ebanghelyo.

Ang Salmistang si David miuyon. Siya nagpakita sa usa ka hulagway sa malipayon, maku sog, ug emosyonal nga pagsimba sa Dios:

Umari kamo, manag-awit kita ngadto sa Ginoo; Himoon nato ang usa ka malipayong hugyaw alang sa bato sa atong kaluwasan.

Mangadto kita sa atubangan sa iyang presencia uban ang pagpasalamat, ug sa paghimo sa usa ka malipayong hugyaw uban sa mga alawiton sa mga salmo.

Kay ang Ginoo mao ang dako nga Dios, Ug Hari nga daku ibabaw sa tanang mga dios. (Salmo 95: 1-3)

Dayega siya nga adunay huni sa trompeta; Dayega siya nga adunay salterio ug alpa.

Dayega siya uban sa mga gagmay nga tambor ug pagsayaw: Dayega siya uban sa mga tulonggon nga kinuldasan ug organo.

Dayega siya sa ibabaw sa mga piyangpiyang nga matunog; Dayega siya nga adunay mga piyangpiyang nga malanog ang tingog.

Ipapagdayeg sa tagsatagsa nga adunay gininhawa si Jehova. Dayegon ninyo si Jehova. (Salmo 150: 3-6)

Kamo dili kinahanglan nga mahadlok nga ang bautismo sa Espiritu Santo ang hinungdan nga kamo makabuhat sa usa ka butang nga dili tugma o mawad-an ug kontrol sa inyong kaugali ngon. Ang Biblia nagsulti:

Ug ang mga espiritu sa mga manalagna sakop sa mga manalagna. (I Mga Taga Corinto 14:32)

Kini nagpasabot nga ang bisan unsang gasa nga gihatag sa Dios mao ang ulipon sa maala mon nga pagdumala sa mga gumamit. Ang Dios walay dili husto nga gibuhat tungod kay...

... Ang Dios dili Dios sa kasamok, kondili sa pakigdait... (I Mga Taga Corinto 14:33)

MGA GASA SA BALANG ESPIRITU

Si Jesus nagbilin sa iyang mga sumusunod ug usa ka responsibilidad sa pagpakaylap sa men sahe sa Ebanghelyo ngadto sa mga kinatumyan sa yuta. Ang gahum sa Espiritu Santo mota bang kanila sa pagtuman niini nga buluhaton . Kabahin niini mao ang "gahum" sa Balaan nga Espiritu espesyal nga mga gasa nga gihatag sa Espiritu Santo ngadto sa mga magtotoo aron sa pagsangkap kanila sa epektibong pagpangalagad.

Kining mga espirituhanong mga gasa dili sama sa natural nga mga talento. Ang natural nga mga talento ug mga abilidad gihatag sa panahon sa pisikal nga pagkatawo ug mapalambo pinaagi sa mga natural nga mga paningkamot sa pagdagan sa panahon sa tibuok nga kinabuhi. Sila gamiton sa pag-alagad diha sa simbahan, apan lahi kay sa espirituhanon nga mga gasa.

Ang espirituhanon nga mga gasa gikan sa Espiritu Santo. Ang ilang katuyoan mao ang...

... Alang sa paghingpit sa mga balaan, alang sa buhat sa ministerio, alang sa mga paglig-on sa lawas ni Kristo;

Hangtud makakab-ot kitang tanan sa paghiusa sa pagtoo, ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios, ngadto sa usa ka hingpit nga tawo, ngadto sa sukdanan sa gitas-on sa kahupnganan ni Kristo;

Nga kita karon mahimong dili na mga anak, nga ginapalid ngadto ug nganhi, ug gidala uban sa tanang hangin sa doktrina...

Apan magasulti sa kamatuoran diha sa gugma aron motubo ngadto Kaniya sa tanan nga mga butang nga mao ang ang ulo nga si Kristo. (Efeso 4: 12-15)

Kini nga tudling nagpadayag nga ang espirituhanong mga gasa alang sa:

- Pagkahingpit sa mga balaan.
- Pagpalambo sa buluhaton sa ministeryo.
- Pagpalig-on kang Kristo ug sa iglesia.

Ang katapusan nga mga tumong niini nga mga gasa mao nga kita:

- Mahiusa sa pagtoo.
- Maugmad ang atong kahibalo kang Kristo.
- Maugmad diha sa kahingpitan, uban kang Kristo ingon nga atong modelo.
- Mahimong lig-on, dili malingla sa bakak nga mga doktrina.
- Mahamtong sa espirituhanon diha kang Kristo.

Ang ubang mga kasimbahanan nag-angkon nga ang tanang mga gasa sa Espiritu Santo dili alang sa mga modernong mga magtotoo. Sila nagtudlo nga ang pipila sa mga gamhanan nga mga gasa sama sa mga milagro ug ang pagsulti sa lain nga mga pinulongan alang lamang sa unang mga simbahan

Ang tubag sa ilang pagsupak mao kini: Ang Ginoo mihatag ug gasa sa pagpangalagad sa pagtuman sa pipila ka mga katuyoan diha sa simbahan.

Siya dili magabakwi sa bisan unsa niini nga mga gasa nga dili matuman ang mga katuyoan. Ang tanan ba sa atong mga kasimbahanan anaa sa panaghiusa? Kita aduna na bay bug-os nga kahibalo mahitungod kang Kristo? Kitang tanan naglakaw na ba sa kahingpitan, lig-on, ug hamtong? Ato na bang napugngan ang mga bakak nga mga pagtulon-an sa pagkuyanap sa atong mga kasimbahanan?

Ang tubag niini nga mga pangutana, "Dili." Ang tanan nga mga katuyoan sa mga gasa alang sa ministeryo wala natuman. Tungod niini nga rason, ang tanan nga mga gasa nga gihatag sa Dios sa pagtuman niini nga mga tumong nagapamuhat pa gihapon hangtod karon. Ang Biblia usab nag-ingon nga ang "mga gasa ug mga pagtawag sa Dios walay pagbakwi" (Roma 11:29). Kana nagpasabot nga ang Dios dili mag-usab sa iyang hunahuna aron bakwion ang usa ka gasa o usa ka pagtawag nga iyang gikahatag.

Ang Balaan nga Espiritu naghatag sa matag usa ka magtotoo sa labing minus usa ka espiri tuhanong gasa (I Pedro 4:10; Efeso 4: 7, I Mga Taga Corinto 12: 7). Kini importante alang kanato nga madiskobre ug magamit ang atong spirituhanon nga gasa diha sa simbahan. Ang nag-unang mga tudling nga nagpatin-aw sa spirituhanong mga gasa nga mapuslan sa mga magtotoo pinaagi sa Espiritu Santo mao ang Roma 12: 1-8, I Mga Taga Corinto 12: 1-31, Efeso 4: 1-16 ug ako Pedro 4: 7-11. *

BUNGA SA BALANG ESPIRITU

Ang Balaang Espiritu nag-ugmad diha sa kinabuhi sa mga magtotoo ug mga hiyas nga gitawag sa Biblia nga "spirituhanon nga mga bunga." Ang bunga sa Espiritu Santo nagtumbok sa kinaiya sa Espiritu Santo nga makita diha sa kinabuhi sa usa ka magtotoo. Ang Dios nagti nguha nga ang tanan nga mga bunga makita sa kinabuhi sa matag Kristohanon:

Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kalinaw, pailub, pagkama puanguron, pagkamaayo, pagtoo. Pagkaaghup, pagpugong sa kaugalingon; nga sa maong mga butang walay kasugoan nga kabatok. (Galacia 5: 22-23)

Ang kalamboan niini nga mga hiyas mao ang laing importante nga buluhaton sa Espiritu Santo diha sa kinabuhi sa magtotoo.

ANG PAGDAWAT SA BALANG ESPIRITU

Ang mosunod mao ang Biblikanhong mga sumbanan alang sa pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo.

---

* Ang Harvestime International Institute nga kurso, "*Buluhaton sa Balaang Espiritu*", nag patin-aw sa detalye sa mga gasa ug sa bunga sa Espiritu Santo. Kini gidisenyo sa pagtabang sa mga magtotoo sa pagdiskobre sa ilang spirituhanon nga gasa ug sa pagpalambo sa mga bu nga sa Espiritu aron makalihok sa epektibo nga paagi diha sa lawas ni Kristo.

PAGHINULSOL UG MANAGPABAUTISMO:

Kini magpahiluna kaninyo sa usa ka posisyon sa espirituhanong pagdawat:

Ug si Pedro miingon kanila: Maghinulsol kamo ug managpabautismo ang tagsatagsa kaninyo sa ngalan ni Jesu-Kristo alang sa kapasayloan sa mga sala, ug kamo makadawat sa gasa sa Espiritu Santo. (Buhat 2:38)

TOOHI NGA KINI ALANG KANINYO:

Kay ang saad alang kaninyo ug sa inyong mga anak, ug sa tanan nga atua sa halayo, ug sa matag-usa nga pagatawgon sa Ginoo nga atong Dios. (Buhat 2:39)

TINGUHAA KINI:

... Si Jesus mitindog ug misinggit nga nag-ingon, kon adunay tawong giuhaw umari siya kanako, ug uminom.

Siya nga mosalig kanako, sumala sa giingon sa Kasulatan, gikan sa iyang kasingkasing modagayday ang mga sapa sa tubig nga buhi.

(Apan siya nagsulti niini labut sa Espiritu nga pagadawaton sa misalig kaniya; kay ang Espiritu Santo wala pa man ikahatag; sanglit niadtong tungora si Jesus wala pa man himayaa.) (Juan 7: 37-39.)

ILHA NGA KINI USA KA GASA:

Ang Balaan nga Espiritu gikahatag na. Kini gihatag ngadto sa Iglesia sa Adlaw sa Pentecostes. Tungod kay kini usa ka gasa, kamo walay mahimo sa pag-angkon niini:

... Ang gasa sa Espiritu Santo. (Buhat 2:38)

Kini lamang ang buot ko nga ipangutana kaninyo. Gidawat ba ninyo ang Espiritu tungod sa mga buhat sa mga kasugoan, o tungod ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo?

Siya nga nagahatag kaninyo sa Espiritu, ug nagahimo sa mga milagro diha kaninyo, nagahimo ba siya niini tungod sa mga buhat sa Kasugoan, o tungod ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo?

Aron ang panalangin ni Abraham makadangat sa mga Gentil; pinaagi kang Jesu-Kristo; aron atong madawat ang saad sa Espiritu pinaagi sa pagtoo. (Galacia 3: 2, 5, 14)

Sugdi sa pagdayeg ug pagpasalamat ang Dios alang sa gasa sa Espiritu Santo.

ITUGYAN SA DIOS:

Ayaw kahadlok sa pagsulti sa pinulongan sa Espiritu samtang kamo nanagdayeg ug nanagsimba sa Dios. Samtang kamo magadayeg nga adunay tingog una ninyong masinati ang pagyungit sa inyong mga ngabil. Itugyan ang inyong dila ngadto sa Balaang Espiritu ug Siya mosulti pinaagi kaninyo ug mga pulong nga langyaw sa inyong salabutan. Kini mao ang timaan sa bautismo sa Balaang Espiritu:

Hinonoa, sa lumalangyaw nga mga ngabil ug uban sa laing dila siya mosulti niining katawhan.(Isaias 28:11)

Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo, ug misugod sila sa pagpanulti sa nagkalain-laing mga pinulongan, sumala sa ipalitok kanila sa Balang Espiritu. (Buhat 2: 4)

HANGYO UG PAG-AMPO SA UBANG MGA MAGTOTOO:

Ang Balaang Espiritu mahimo nga madawat pinaagi sa pagpandong sa mga kamot (Buhat 8,9,19) o sa dili pagpandong sa mga kamot (Buhat 2,4,10). Tun-i kini nga mga kapitulo nga nagpakita kon sa unsang paagi ang mga magtotoo nga puno sa Espiritu makatabang kaninyo sa pagsinati sa bautismo sa Espiritu Santo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Unsa ang pipila ka mga katuyoan sa Balaang Espiritu diha sa kinabuhi sa mga magtotoo?

---

2. Ihatag ang unom ka mga giya alang sa pagdawat sa bautismo sa Balaang Espiritu.

---

3. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

4. Unsa ang dayag nga pisikal nga ilhanan sa bautismo sa Espiritu Santo?

---

5. Unsa ang tinuod nga ebidensiya sa bautismo sa Espiritu Santo? Hatagi ug usa ka Biblikanhong pakisayran aron sa pagsuporta sa inyong tubag.

---

6. Unsay ipasabot sa termino nga "mga bunga" sa Espiritu Santo?

---

7. Ilista ang siyam ka mga bunga sa Espiritu Santo nga kinahanglan anaa sa mga kinabuhi sa mga magtotoo:

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

8. Unsa ang pipila ka mga katuyoan sa mga gasa sa Espiritu Santo?

---

9. Ngano nga kini usa ka bakak nga mga pamahayag: "Dili ang tanan sa mga gasa sa Balaang Espiritu alang kanato karon. Ang uban kanila alang lamang sa unang simbahan. "

---

10. Unsa ang upat ka mga nag-unang mga pagsupak nga anaa sa pipila ka mga tawo sa ilhanan sa laing mga pinulongan?

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

11. Aduna bay usa niini nga mga pagsupak balido pinasikad sa Kasulatan?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Kini nga kapitulo gipaila-ila ang pagtuon sa Balaan Espiritu pinaagi sa paghisgot sa bautismo sa Balaan nga Espiritu.

Padayon sa inyong pagtuon sa Espiritu Santo uban sa mosunod nga latid:

ANG KINAIYAHAN SA BALANG ESPIRITU

-Siya gitawag nga Dios:	Buhat 5: 3-4
-Omnipresent: Siya anaa sa tanang dapit:	Salmo 139: 7
-Omniscient: Siya nasayud sa tanang mga butang:	I Mga Taga Corinto 2: 10-11
-Omnipotent: Siya makagagahum sa tanan:	Buhat 1: 8
-Malungtaron: Siya walay katapusan:	Hebreohanon 9:14
-Parehas sa Amahan ug sa Anak:	Mateo 3: 16-17

ANG PERSONALIDAD SA BALANG ESPIRITU

-Siya adunay hunahuna:	Taga-Roma 8:27
-Kini nga kaisipan may salabutan:	I Mga Taga Corinto 2: 10-11
-Siya nagsusi sa hunahuna sa tawo:	I Mga Taga Corinto 2:10
-Siya adunay kabubut-on:	I Mga Taga Corinto 12:11
-Siya naggiya pinaagi sa paghatag ug sa pagdumili sa pagtugot:	Buhat 16: 6-7,10
-Siya Nagsulti:	Buhat 8:29
-Siya Nahigugma:	Roma 15:30
-Siya Nagsubo:	Taga-Efeso 4:30
-Siya Nagapangamuyo:	Roma 8:26

SENSITIBONG KINAIYAHAN

Ang Balaan nga Espiritu adunay usa ka sensitibo nga kinaiya. Kita kinahanglan nga mag-amping aron dili kita:

-Makapamakak sa Espiritu Santo:	Buhat 5: 3-4
-Makigbatok sa Espiritu:	Buhat 7:51
-Makapalong sa Espiritu:	I Mga Taga Tesalonica 5:19
-Makapasubo sa Espiritu:	Salmo 78:40
-Makapakaulaw sa Espiritu:	Hebreohanon 6: 4-6
-Makapaguol sa Espiritu Santo:	Isaias 63:10
-Makapasipala sa Espiritu Santo:	Mateo 12: 31-32

MGA NGALAN UG MGA TITULO SA BALANG ESPIRITU

Ang mga ngalan ug mga titulo sa Balaang Espiritu mohatag ug dugang nga kahibalo sa iyang kinaiyahan ug katuyoan. Siya gitawag nga:

-Ang Espiritu sa Dios:	I Mga Taga Corinto 3:16
-Ang Espiritu ni Kristo:	Roma 8: 9
-Ang Malungtarong Espiritu:	Hebreohanon 9:14
-Ang Espiritu sa Kamatuoran:	Juan 16:13; 14:26
-Ang Espiritu sa Grasya:	Hebreohanon 10:29
-Ang Espiritu sa Kinabuhi:	Roma 8: 2
-Ang Espiritu sa Himaya:	I Pedro 4:14
-Ang Espiritu sa Kaalam ug sa Pinadayag:	Taga-Efeso 1:17
-Ang Maghuhupay:	Juan 14:26
-Ang Espiritu sa Saad:	Buhat 1: 4-5
-Ang Espiritu sa Pagkabalaan:	Roma 1: 4
-Ang Espiritu sa Pagtoo:	II Mga Taga Corinto 4:13
-Ang Espiritu sa Pagsagop:	Taga-Roma 8:15

MGA SIMBOLO SA BALANG ESPIRITU

Ang mosunod nga mga simbolo gigamit sa Biblia aron ihulagway ang Balaang Espiritu:

-Ang Salampati:	Juan 1:32
-Lana:	Lucas 4:18
-Tubig:	Juan 7: 37-39
-Selyo :	Taga-Efeso 1:13
-Hangin:	Juan 3: 8
-Mga suba:	Juan 7: 38-9
-Kalayo: nga maoy timaan sa:	
-Presensya sa Ginoo:	Exodo 3: 2
-Pag-uyon:	Levitico 9:24
-Panalipod:	Exodo 13:21
-Pagputli:	Isaias 6: 1-8
-Ang Gasa sa Espiritu Santo:	Buhat 2: 3
-Paghukom:	Hebreohanon 12:29

KAPITULO 7

PAGPANDONG SA MGA KAMOT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpaila sa pagpandong sa mga kamot
- Pag-ila sa mga katuyoan sa pagpandong sa mga kamot sa panahon sa Daang Tugon
- Pag-ila sa mga katuyoan sa pagpandong sa mga kamot sa mga panahon sa Bag-ong Tugon
- Paglista sa mga kwalipikasyon alang sa pag-alagad pinaagi sa pagpandong sa mga kamot

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Busa sa hataas nga panahon nagapabilin sila nanagsulti sa walay koka hadlok nagwali sa Ginoo, nga pagpamatuod ngadto sa pulong sa iyang grasya ug nagatugot sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga mahimong buhaton sa ilang mga kamot. (Buhat 14: 3)

PASIUNA

Ang doktrina sa pagpandong sa mga kamot mao ang ikaupat nga baruganan diha sa mga patu koranan sa Kristohanong pagtoo. Ang pagpandong sa mga kamot maoy usa ka buhat nga ang usa ka tawo magapatong sa iyang mga kamot sa ibabaw sa lawas sa lain nga tawo uban sa usa ka tino nga espirituhanong katuyoan. Kini nga pagpandong sa mga kamot inubanan sa pag-ampo o sa pagpanagna.

ANG DAANG TUGON NGA TALAAN

Ang pagpandong sa mga kamot diha sa Daang Tugon gigamit alang sa mosunod nga mga katuyoan:

1. Pagbalhin sa espirituhanon nga panalangin o awtoridad. [Ang pagbalhin nagpasabot nga ang usa ka butang espirituhanon gipaagay gikan sa usa nga pagpandong sa mga kamot ngadto sa iyang gipandongan.]
2. Hayag nga kumpirmasyon sa usa ka espirituhanon nga panalangin o awtoridad nga nadawat gikan sa Dios.
3. Ang pagtugyan ngadto sa Dios alang sa usa ka espesyal nga ministeryo.

Tulo ka Daang Tugon nga mga ehemplo naghulagway niini nga mga katuyoan sa pagpandong sa mga kamot:

ISRAEL:

Genesis 48 mao ang unang talaan sa pagpandong sa mga kamot alang sa espirituhanon nga kaayohan. Si Jose nagdala sa iyang duha ka mga anak nga lalaki, Ephraim ug Manases, sa iyang amahan sa pagpanalangin kanila:

Ug gibayaw ni Israel ang iyang kamot nga too, ug gibutang niya sa ibabaw sa ulo ni Ephraim, nga mao ang kamanghuran, ug ang iyang kamot nga wala sa ibabaw sa ulo ni Manases, nga ginapahamutang niya ang iyang mga kamot nga tinuyo; kay si Manases mao ang panganay. (Genesis 48:14)

Ang panalangin ni Jacob gibalhin ngadto sa iyang duha ka mga apo nga lalaki pinaagi sa pagpandong sa iyang mga kamot sa ibabaw sa ilang mga ulo.

LEVIHANON:

Ang mga Levihanon gi-ordenahan sa Dios aron sa pag-alagad sa katilingban sa Israel ingon nga espirituhanon nga mga pangulo. Niini nga posisyon sila nagrepresentar sa mga tawo sa atubangan sa Dios. Ang pagpandong sa mga kamot mao ang kumpirmasyon sa mga katawhan sa awtoridad nga Levihanon sa atubangan sa Dios:

Ug ihalad mo ang mga Levihanon sa atubangan ni Jehova; ug ang mga anak sa Israel magabutang sa ilang mga kamot ibabaw sa mga Levihanon. (Numeros 8:10)

MOISES:

Samtang si Moises nagkahaduol na sa katapusan sa iyang yutan-ong ministeryo, siya nangutana sa Ginoo sa pagtudlo ug usa ka bag-ong lider sa Israel:

Ug si Jehova miingon kang Moises: Dad-a si Josue, ang anak nga lalake ni Nun, usa ka tawo nga kaniya anaa ang Espiritu, ug ipandong ang imong kamot sa ibabaw niya;

Ug ibutang siya sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa atubangan sa tibook nga katilingban; ug hatagi siya sa katungdanan sa diha nga magatan-aw sila.

Ug magabutang ka sa imong kadunggan sa ibabaw niya, aron nga ang tibook nga katilingban sa mga anak sa Israel magatuman kaniya.

Ug gibuhat ni Moises ingon sa gisugo ni Jehova kaniya; ug iyang gikuha si Josue, ug gipahamutang siya sa atubangan ni Eleazar, ang sacerdote, ug sa atubangan sa tibook nga katilingban:

Ug iyang gipandongan siya sa iyang mga kamot, ug gihatagan siya sa usa ka katungdanan, ingon sa gisugo ni Jehova pinaagi sa kamot ni Moises. (Numeros 27: 18-20, 22-23)

Ang mga resulta sa pagpandong sa mga kamot nga gihimo kang Josue gitala diha sa Deuteronomio:

Ug si Josue ang anak nga lalaki ni Nun, napuno sa espiritu sa kaalam; kay si Moises mipandong sa iyang mga kamot sa ibabaw niya: ug ang mga anak sa Israel nanagpatalinghug kaniya, ug mibuhat ingon sa gisugo ni Jehova kang Moises. (Deuteronomio 34: 9)

Ang pagpandong ni Moises sa mga kamot importante alang kang Josue ug alang sa tibook nga katilingban sa Israel. Pinaagi niini nga buhat, gibalhin si Moises kang Josue ang usa ka sukod sa kaalam ug sa kadungganang nga iyang nadawat gikan sa Dios. Si Moises usab mikompirma sa mga tawo nga ang Dios ang nagpili kang Josue ingon nga bag-ong lider.

BAG-ONG TUGON NGA TALAAN

Ang Bag-ong Tugon nagtala sa lima ka kinatibuk-ang mga katuyoan alang sa pagpandong sa mga kamot.

KATINGALAHANG MGA TIMAILHANAN:

Si Jesus naggamit sa pagpandong sa mga kamot sa iyang pagpangalagad:

... Gibutang niya ang iyang mga kamot sa ibabaw sa pipila ka mga masakiton, ug giayo sila. (Marcos 6: 5)

Ug sa nagkasalop na ang adlaw, ang tanang may mga nagmasakiton sa nagaka lainlaing mga sakit gidala sila ngadto kaniya; ug gibutang niya ang iyang mga kamot sa ibabaw sa matag-usa kanila ug giayo sila. (Lucas 4:40)

Ug gitapion niya ang iyang mga kamot diha kaniya, ug dihadiha siya natul-id, ug naghimaya sa Dios. (Lucas 13:13)

Sa iyang katapusan nga mensahe ngadto sa mga tinun-an sa nagkaduol na ang iyang yutan-ong pagpangalagad, si Jesus naglista ug labaw sa kinaiyahan nga mga ilhanan nga maga-uban sa pagsangyaw sa Ebanghelyo:

Ug kini nga mga timailhan mosunod kanila nga motuo: sa akong ngalan ilang pagulaon ang mga yawa sila mamulong uban sa bag-ong pinulongan; Makaku pot sila sa mga bitin, ug kon makainum sila sa bisan unsa nga butang nga maka hilo, dili kini makadaut kanila; pandungan nila sa ilang mga kamot sa ibabaw sa masakiton, ug sila mamaayo. (Marcos 16: 17-18)

Usa niini nga mga labaw sa kinaiyahan nga mga timailhan mao ang pagpandong sa mga kamot ingon nga pinaagi sa Dios sa pag-ayo sa mga masakiton ug sa pagbuhat sa ubang mga milagro. Marcos 16: 17-18 nagpamatuod nga kini nga buhat magpadayon bisan natapos na ang ministeryo ni Kristo sa yuta.

Ang pagpandong sa mga kamot diha sa ngalan ni Jesus gigamit sa pagministeryo sa pisikal nga pagpang-ayo sa mga masakiton.

Ang tawo nga nagbutang sa iyang mga kamot sa ibabaw sa usa ka tawo nga masakiton nag balhin sa labaw sa kinaiyahang makaayo nga gahum sa Dios. Usahay ang masakiton nga tawo mobati sa gahum sa Dios diha sa iyang lawas. Sa ubang mga panahon walay pagbati.

Apan wala kini magpasabot nga ang kaayohan dili mahitabo. Ang pagpandong sa mga kamot maoy usa ka buhat sa pagtoo ug pagkamasulundon sa Pulong sa Dios. Ang pagka-epektibo ni ini wala magdepende sa pagbati.

Ang panahon sa pag-ayo nagkalainlain. Usahay ang kompleto nga kaayohan madawat dayon sa diha nga ang mga kamot ipandong sa mga masakiton. Sa uban nga mga panahon ang kaa yohan moabot sa hinayhinay (Marcos 8: 22-25). Ang importante itudlo sa mga nagapangita sa kaayohan mahitungod sa pagkamahinungdanon sa paghupot sa pagtoo hangtud nga ang ilang mga kaayohan makumpleto na. (Dugang pa nga mga panudlo niini gihatag sa Harvestime International Institute sa kurso nga, "*Ang Gubat sa Lawas.*")

Ang libro sa mga Buhat misulat sa unsang paagi gigamit sa Dios ang pagpandong sa mga kamot pinaagi sa mga magtotoo aron mahimo ang mga milagrosong pagpang-ayo ug uban pang mga labaw sa kinaiyahan nga mga ilhanan nga nagpamatuod sa iyang Pulong:

Busa sa hataas nga panahon nagapabilin sila nanagsulti sa walay kokahadlok nagwali sa Ginoo, nga pagpamatuod ngadto sa pulong sa iyang grasya ug naga tugot sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga mahimong gibuhat sa ilang mga kamot. (Buhat 14: 3)

Ug pinaagi sa kamot sa mga Apostoles, daghan ang mga ilhanan ug mga kahibu longan nga nangahimo taliwala sa mga katawhan. (Buhat 5:12)

Busa si Ananias miadto, ug misulod sa balay; ug mipandong sa iyang mga kamot kaniya ug miingon, Igsoong Saulo, ang Ginoo, bisan si Jesus nga mitungha kani mo sa dalan nga imong giagian, nagpadala kanako aron ikaw mahiulian sa imong igtatan-aw ug mapuno uban sa Espiritu Santo. (Buhat 9:17)

Ug ang Dios naghimo ug mga espesyal nga mga milagro pinaagi sa mga kamot ni Pablo. (Buhat 19:11)

Ug nahitabo nga ang amahan ni Publio naghigda nga nagkasakit sa hilanat ug nagkalibag dugo; kang kinsa si Pablo miadto, ug nag-ampo, ug gitapion ang mga kamot sa ibabaw niya ug giayo siya. (Buhat 28: 8)

BAUTISMO SA BALANG ESPIRITU:

Laing katuyoan sa pagpandong sa mga kamot mao ang bautismo diha sa Balaang Espiritu. Adunay lima ka mga panig-ingnan nga natala diha sa libro sa mga Buhat kon sa unsa nga paagi ang mga tawo nakadawat sa bautismo sa Balaang Espiritu. Ang unang panig-ingnan mao ang sa mga tinun-an sa lawak sa itaas sa Jerusalem sa adlaw sa Pentecostes. Kamo maka basa mahitungod niini diha sa Buhat 2: 1-4. Ang uban nga mga panig-ingnan sa mga bag-o nga mga kinabig sa Samaria diha sa Mga Buhat 8: 14-20;

Si Saulo nga taga Tarso sa Buhat 9:17; Si Cornelio ug ang iyang pamilya sa Buhat 10: 44-46; ug ang mga tinun-an didto sa Efeso sa Buhat 19: 1-6.

Sa tulo ka mga panig-ingnan ang mga nanagpangita sa bautismo sa Balaang Espiritu giminis teryohan sa ubang mga magtotoo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot:

-Buhat 8:18 nag-ingon nga "pinaagi sa pagpandong sa mga kamot sa mga apostoles ang Espiritu Santo gihatag."

-Sa Damasco, si Ananias mipandong sa iyang mga kamot diha kang Saul aron siya makadawat sa iyang panan-aw ug mapuno uban sa Espiritu Santo.

-Sa Efeso, ang mga tinun-an nga gimiteryohan niPablo nakadawat sa Balaang Espiritu human ipandong ni Pablo ang iyang mga kamot sa ibabaw nila.

Ang pagpandong sa mga kamot dili lamang ang bugtong paagi sa mga tawo sa pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo. Sa itaas nga lawak sa Jerusalem ug sa balay ni Cornelio ang mga tawo nakadawat sa kasinatian nga walay bisan kinsa nga nagpandong sa mga kamot sa ibabaw nila. Apan sa basehan niini nga mga panig-ingnan, kini anaa sa Kasulatan alang niadtong mga nagapangita sa bautismo sa Espiritu Santo pagaalagaran pinaagi sa pagpandong sa mga kamot.

ANG PAGHATAG SA ESPIRITUHANON NGA GASA:

Laing katuyoan alang sa pagpandong sa mga kamot mao ang paghatag sa espirituhanon nga mga gasa. Si Pablo misulat kang Timoteo:

Ayaw pasagdi ang gasa nga anaa kanimo, nga gihatag kanimo pinaagi sa tagna, uban sa pagpandong sa mga kamot sa mga anciano. (I Timoteo 4:14)

Si Pablo nagtumbok sa espirituhanon nga kasinatian ni Timoteo:

Tungod niini, ako magapahinumdom kanimo nga buhion mo ang gasa sa Dios, nga anaa kanimo, pinaagi sa pagpandong sa akong mga kamot. (II Timoteo 1: 6)

Ang pagpandong sa mga kamot giubanan sa gasa sa propesiya sa paggiya, pagdasig, ug paglig-on kang Timoteo aron sa pagtuman sa hinatag sa-Dios nga ministryo.

ANG PAGESUGO SA KRISTOHANONG MGA MAMOMOO:

Laing katuyoan sa pagpandong sa mga kamot mao ang pagsugo sa Kristohanong mga mamomoo. "Ang pagsugo" nagpasabut sa pagtugot, sa pagdelegar, o ipadala sa usa ka misyon. Ingon nga espirituhanong mga lider nga naghulat sa atubangan sa Ginoo sa Antioquia...

... Ang Espiritu Santo miingon, igahin kanako si Bernabe ug si Saulo alang sa buluhaton nga niini gitawag ko sila.

Ug sa diha nga sila nagpuasa ug nag-ampo ug nagpandong sa ilang mga kamot sa ibabaw kanila, mipagikan kanila.

Busa, sanglit gisugo sila sa Espiritu Santo, milugsong sa Seleucia; ug gikan didto misakay sila padulong sa Cipro. (Buhat 13: 2-4)

Ang Biblia nagpakita nga ang Dios misulti na sa tago kang Pablo ug Bernabe mahitungod sa buluhaton nga gusto niyang ipabuhat kanila sa wala pa siya misulti sa dayag ngadto sa mga lider sa simbahan. Ang publikong pagpadayag maoy usa ka kumpirmasyon sa tawag nga ilang nadawat.

Ang mga lider wala ipadala si Pablo ug si Bernabe sa ilang misyon dihaduha dayon. Sila na gagahin ug panahon alang sa pagpuasa ug pag-ampo. Ang pagpadala niining duha ka mga tawo nakompleto pinaagi sa pagpandong sa mga kamot sa mga lider sa simbahan.

Si Pablo usab mipandong sa iyang mga kamot ngadto kang Timoteo sa katungdanan sa iyang ministryo:

Tungod niini, ako magapahinumdom kanimo nga buhion mo ang gasa sa Dios nga anaa kanimo, pinaagi sa pagpandong sa akong mga kamot. (II Timoteo 1: 6)

Ang batasan sa pagpandong sa mga kamot alang sa katungdanan sa mga Kristohanong mamoo wala gigamit sa dayag sa mga misyonaryo ug mga ministro. Ang pagtudlo sa unang mga diakono (Buhat 6: 1-6) giubanan sa pagpandong sa mga kamot:

Ug sila gipaatabang sa mga apostoles; ug sa diha nga sila nag-ampo, sila mipandong sa ilang mga kamot sa ibabaw nila. (Buhat 6: 6)

Ang katungdanan sa mga tawo nga gitudlo sa simbahan didto sa Jerusalem nga nailhan sa titulo nga "Diacono." Ang pamaagi sa pagtudlo sa mga diacono gilatik diha sa Buhat 6: 3-6. Ang mga apostoles naghatag sa mga tawo sa responsibilidad sa pagpili sa mga tawong kwalipikado nga pun-on ang opisina.

Kini nga mga tawo gidala sa atubangan sa mga apostoles nga nagpandong sa ilang mga kamot sa ibabaw nila ug nag-ampo. Pinaagi niini nga lihok ang mga apostoles nagpakita nga sila midawat niini nga mga tawo ingon nga kwalipikado sa paghupot niini nga katungdanan. Sila nagtugyan kanila ngadto sa Dios alang sa buluhaton nga sila gipili ug nga gipasa kanila ang usa ka sukod sa kaugalingong espirituhanon nga kaalam nga gikinahanglan alang sa buluhaton.

PAGHALAD SA MGA MASUSO:

Wala sa Kasulatan ang pagbautismo sa mga masuso, kay sila dili pa makapaghinulsol o mo tuo nga maoy gikinahanglan sa bautismo. Apan pinaagi sa pagpandong sa mga kamot, ang mga masuso mahimong ihalad ug itugyan ngadto Diosong pagpanalipod, paggiya, ug pana langin:

Ug siya [Jesus] gikuha sila sa iyang mga bukton, nagpandong sa iyang kamot sa ibabaw nila, ug gipanalanginan sila. (Marcos 10:16)

TALAGSAONG PASIDAAN

Ang Bag-ong Tugon naghatag ug usa ka pulong sa pasidaan mahitungod sa pagpandong sa mga kamot:

Ayaw pagdali sa pagpandong sa mga kamot. (I Timoteo 5:22, Amplified Bible)

Tungod kay ang buhat sa espirituhanon nga pagbalhin nagapanghitabo sa diha nga kamo mipandong sa inyong mga kamot sa usa ka tawo o sila ang nagpandong sa mga kamot sa ibabaw ninyo, mas adunay kaalam kon mahimong mabinantayon sa paggamit niini nga buhat. Kon ang tawo nga nagapandong sa mga kamot walay katakos sa espirituwal, ang batasan dili epektibo. Ang Biblia piho mahitungod sa kon kinsa ang kwalipikado nga mopandong sa iyang kamot sa usa, aron sa paghatag sa espirituhanon nga kaayohan:

MAGTOTOO:

Ang mga magtotoo nagpandong sa mga kamot sa uban:

Kini nga mga timailhan mosunod kanila nga motuo ... sila nagapandong sa ilang mga kamot sa mga masakiton,ug sila mamaayo. (Marcos 16: 17-18)

Ang mga kwalipikasyon sa matuod nga mga magtotoo gihisgotan sa nangaging mga kapitulo sa pagtudlo sa mga baruganan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug pagtoo ngadto sa Dios.

MGA APOSTOLES UG MGA TINUN-AN:

Si Simon nakakita nga pinaagi sa pagpandong sa mga kamot sa mga apostoles ang Espiritu Santo gihatag ... (Buhat 8:18)

Usa ka tinun-an, nga ginganlan si Ananias, sa nagapandong sa iyang mga kamot diha kaniya ... mapuno ka sa Espiritu Santo. (Buhat 9:17)

Ang mga apostoles ug mga tinun-an ang mga tawo nga gitudlo ug gidihogan sa Dios. Sila nga hamtong nga mga magtotoo ug mga panig-ingnan sa kwalipikado nga pagdumala.

MGA SAKOP SA ANCIANO:

... Sa pagpandong sa mga kamot sa mga anciano. (I Timoteo 4:14)

Ang hataas nga mga sukdanan alang sa mga presbetero, nga nailhan usab ingon nga mga anciano, kini nakasulat sa ITimoteo 3: 1-7 ugTito 1: 6-9.

KATINGBANAN

Ang lima ka mga katuyoan alang sa pagpandong sa mga kamot diha sa Bag-ong Tugon mao ang:

- Labaw sa kinaiyahan nga mga timailhan
- Bautismo sa Espiritu Santo
- Pagpaambit sa Espirituhanon nga mga gasa
- Pagsugo sa Kristohanong mga mamomoo
- Paghalad sa mga bata

Ang pagsabot ug paggamit sa pagpandong sa mga kamot importante tungod kay gipakita ni Jesus nga ang buluhaton kabahin sa pangalagad sa simbahan.

Ang pagpandong sa mga kamot usa ka espirituhanong buluhaton nga kulang sa daghan nga mga simbahan karon. Apan...

-Hunahunaa ang epekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo kon ang matag magtotoo epektibo sa pagpandong sa mga kamot alang sa pag-ayo ug sa mga milagro.

-Hunahunaa ang epekto sa pagkaylap sa Ebanghelyo kon ang espirituhanon nga mga gasa nga gipa-ambit sa Kristohanong mga mamomoo nga gisugo kanunay pinaagi sa pagpandong sa mga kamot.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Hatag ug tulo ka Daang Tugon nga mga ehemplo sa pagpandong sa mga kamot.

_____

_____

2. Ilista ang lima ka mga katuyoan alang sa pagpandong sa mga kamot nga gipadayag sa Bag-ong Tugon.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

_____

_____

_____

4. Hatag ug usa ka pakisayran sa Biblia nga nagpamatuod nga ang pagpandong sa mga kamot nagpadayon human sa pagkayab ni Jesus sa langit

_____

5. Ipaila ang "pagpandong sa mga kamot."

_____

_____

6. Kinsa ang pihong gingalan sa Biblia ingon nga kwalipikado sa pagpraktis sa pagpandong sa mga kamot?

_____

ug _____

_____

_____

7. Kon ang pamahayag TINUOD isulat ang T sa blanko nga sa atubangan niini. Kon ang pamahayag SAYOP, isulat F.

a. ____ Kon walay pagbati sa gahum nga nasinati sa diha nga pagapandongan sa mga kamot nan kini dili epektibo.

b. ____ Pagpandong sa mga kamot mahimong gamiton sa pagsugo sa kristohanon nga mga mamomoo.

c. ____ Ang Biblia nagtudlo nga ang bisan kinsa kwalipikado nga mopandong sa mga kamot sa uban.

d. ____ Pagpandong sa mga kamot mao lamang ang paagi alang sa usa ka tawo sa pagdawat sa bautismo sa Espiritu Santo.

e. ____ Ang espirituhanon nga mga gasa mahimo nga ihatag pinaagi sa pagpandong sa mga kamot.

f. ____ Pagpandong sa mga kamot, dili kinahanglan nga gamiton sa mga masuso tungod kay sila dili pa makasabut niini.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Tun-i ang mga milagro nga gihimo ni Jesus sa panahon sa iyang ministryo sa yuta. Bantayan kon unsa ug kanus-a niya gigamit ang pagpandong sa mga kamot aron sa paghatag sa espiritu hanon nga panalangin.

PAGBANHAW SA MGA PATAY:

Anak nga babaye ni Jarius:	Mateo 9: 18-19, 23-25
Anak nga lalaki sa balo nga babaye:	Lucas 7: 11-15
Lazaro:	Juan 11: 1-44

PAGPANG-AYO:

Sanlahon:	Mateo 8: 2-3
Ulipon ni kapitan:	Mateo 8: 5-13
Ugangang babaye ni Pedro:	Mateo 8: 14-15
Taga-Gadara:	Mateo 8: 28-34
Paralitiko nga tawo:	Mateo 9: 2-7
Babaye may talinugo:	Mateo 9: 20-22
Buta nga mga tawo:	Mateo 9: 27-31
Amang nga tawo ug gisaniban:	Mateo 9: 32-33
Tawo nga adunay kamot nga nakuyos:	Mateo 12: 10-13
Buta, mga amang, gisaniban:	Mateo 12:22
Batang babaye sa babaye nga Canaanhon:	Mateo 15: 21-28
Lalaking may patol:	Mateo 17: 14-18
Buta nga mga tawo:	Mateo 20: 29-34
Bungol ug amang nga tawo:	Marcos 7: 31-37
Tawo nga may mahugaw nga espiritu:	Marcos 1: 23-26
Buta sa Betsaida:	Marcos 8: 22-26
Babaye gibawog kaduha:	Lucas 13: 11-13
Tawo nanghupong:	Lucas 14: 1-4
Napulo ka sanlahon:	Lucas 17: 11-19
Dalungan ni Malco:	Lucas 22: 50-51
Anak nga lalaki sa Opisyal nga:	Juan 4: 46-54
Masakiton nga tawo sa Betsaida:	Juan 5: 1-9
Tawo nga natawo nga buta:	Juan 9

(Si Jesus wala gayud mogamit ug sumbanan sa mga milagro. Ang Dios nagbuhat sa daghang mga paagi sa pagbuhat ug mga milagro aron sa pagmatuod sa iyang Pulong. Ang pagpandong sa mga kamot usa lang sa daghang mga pamaagi nga gigamit sa Dios.)

KAPITULO 8

PAGKABANHAW SA MGA PATAY: UNANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa pulong “pagkabanhaw”.
- Pag-ila tali sa nangagi, karon, ug sa umaabot nga pagkabanhaw
- Paghulagway sa karon nga espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo diha kang Kristo Jesus
- Paghulagway sa miaging pagkabanhaw ni Jesus

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Si Jesus miingon kaniya, ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi; siya nga mosalig kanako, bisan siya namatay, mabuhi pa siya:

**Ug ang tanan nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay.
(Juan 11: 25-26)**

PASIUNA

Adunay duha ka lain nga mga sukaranan sa mga doktrina sa Kristohanong pagtoo. Kini mao ang pagkabanhaw sa patay ug paghukom nga walay katapusan. Sa pagtuon niining duha ka nahibiling mga doktrina, ang Biblia nagdala kanato pinaagi sa pagpadayag sa unahan sa karon nga panahon ngadto sa umaabot nga eternidad.

Pinaagi sa buhat sa paglalang, ang Dios nagdala sa kalibutan karon ngadto sa han-ay sa panahon lakip na sa nangagi, karon, ug sa umaabot (Genesis 1). Sa umaabot nga adlaw ang Dios magdala niining kalibutan karon sa usa ka katapusan ug ang panahon, ingon sa atong nahiba loan, mohunong sa paglungtad.

Ang Biblia nagpadayag alang sa kalibutan ingon nga tibuok, ang katapusan sa panahon mabot sa usa ka espesyal nga higayon nga gitudlo sa Dios. Adunay daghang mga panghitabo nga mahitabo sa kalibutan niining katapusan sa kapanahonan.. Ang Dios lamang ang nahibalo sa eksaktong panahon niini nga mga panghitabo.

Ingon nga mga indibiduwal, bisan pa, usa ka higayon nga nagpaabot sa matag usa kanato sa diha nga "ang panahon wala na." Kini mao ang pag-abot nato sa katapusan sa atong yutan-ong kinabuhi ug molakang gikan sa panahon ngadto sa eternidad. Alang sa matag tawo, ang katapusan sa pisikal nga kinabuhi mao ang katapusan sa panahon.

Adunay pipila ka mga misteryo nga naglibot sa katapusan sa panahon ug sa kahangturan nga ang Biblia wala nagpatin-aw. Apan ang doktrina sa "pagkabanhaw sa patay" naghatag ug pipila ka mga kahibalo sa katapusan sa panahon ug sa kahangturan nga mosunod.

Kini nga kapitulo nagpaila sa doktrina sa pagkabanhaw sa mga patay. Ang nangagi, karon, ug sa umaabot nga mga pagkabanhaw nga gisulti sa Bag-ong Tugon gihubit ug ang kaniadto ug ang karon nga mga pagkabanhaw gihisgotan. Ang umaabot nga pagkabanhaw sa mga patay mao ang hisgotan sa sunod nga kapitulo.

KATIN-AWAN

Ang kahulogan sa pulong "pagkabanhaw" mao ang pagpasaka o pagbangon. Kini nagpasabot nga pasakahon o pabangonon gikan sa mga patay.

TULO KA MGA PAGKABANHAW

Adunay tulo ka mga pagkabanhaw nga giila diha sa Bag-ong Tugon:

- Nangagi: Ang pagkabanhaw ni Jesu-Kristo gikan sa mga patay.
Karon: Ang espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo diha kang Kristo Jesus.
Umaabot: Ang umaabot nga pagkabanhaw sa tanan nga anaa sa mga lubnganan.

ANG NAGABANHAW

Si Jesu-Kristo gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa gahum sa Dios:

... Tungod kay kami nagpamatuod mahitungodsa Dios, nga Siya nagbanhaw kang Kristo ...(I Mga Taga Corinto 15:15)

Pinaagi kang Jesus ang magtotoo nakasinati sa karon nga espirituhanon nga pagkabanhaw. Pinaagi kaniya ang umaabot nga pagkabanhaw sa mga patay gikan sa mga lubnganan mahitabo.

Ang Biblia nagpamatuod nga si Jesus mao ang tagabanhaw, ang usa ka magbabanhaw sa mga patay:

Si Jesus miingon kaniya: Ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi: siya nga nagatoo kanako, bisan siya mamatay, mabuhi siya. (Juan 11:25)

Ug mao kini ang nahisulat, Ang unang tawo nga si Adan gibuhat nga usa ka buhi nga kalag; apan ang katapusang Adan [si Jesus] nahimong usa ka maghahatag ug kinabuhi [naghatag ug kinabuhi] sa espiritu. (I Mga Taga Corinto 15:45)

Apan karon gipahayag tungod sa pagpakita sa atong Manluluwas nga si Jesu-Kristo, ni kinsa gilaglag ang kamatayon ug nagdala sa kinabuhi ug sa pagkawalay-kamatayon ngadto sa kahayag pinaagi sa Ebanghelyo. (II Timoteo 1:10)

NANGAGI: PAGKABANHAW NI JESUS KRISTO

DAANG TUGON NGA PROPESIYA:

Ang Daang Tugon nanagna sa pagkatawo ni Jesukristo, ang iyang kamatayon alang sa mga sala sa tanan nga mga katawhan, ug ang iyang pagkabanhaw. Si David naghigot sa pagkabanhaw ni Jesus:

Ug tungod kay profeta man siya [si David] ug nasayud nga ang Dios nanumpa sa usa ka panumpa kaniya, nga usa sa iyang mga kaliwat palingkoron sa Dios diha sa iyang trono;

Siya nakapanglantaw nang daan ug misulti mahitungod sa pagkabanhaw ni Kristo ... (Buhat 2: 30-31, American Standard Version)

Daghang mga bersikulo sa Biblia nagmatuod sa pagkabanhaw ni Jesus gikan sa mga patay sa ikatolo ka adlaw human sa iyang paglubong:

Apan karon si Kristo gibanhaw gikan sa mga patay. (I Mga Taga Corinto 15:20)

Sa katapusan sa adlaw nga igpapahulay ingon nga kini nagsugod sa pagbanag banag sa nahauna nga adlaw sa semana, miabot si Maria Magdalena ug ang usa ka Maria sa pagtan-aw sa lubnganan ...

Ug ang manolonda mitubag ug miingon sa mga babaye, Ayaw kamo kalisang; kay ako nahibalo nga kamo nangita kang Jesus nga gilansang sa krus.

Wala siya dinhi; kay siya nabanhaw sumala sa iyang giingon. Umari kamo, tan-awa ang dapit nga nahimutangan sa Ginoo.

Ug lumakaw kamo pagdali, ug suginli ang iyang mga tinun-an nga nabanhaw siya gikan sa mga patay ... (Mateo 28: 1, 5-7)

Ang "Alang sa Dugang Pagtuon" nga seksyon sa katapusan niini nga kapitulo naglista sa daghan pang uban nga mga pakisayran nga nagpamatuod sa pagkabanhaw ni Jesus.

MGA PAGPAKITA:

Si Jesus nakita sa daghang mga tawo human sa iyang pagkabanhaw:

Human sa iyang pag-antus gipakita niya ang iyang kaugalingon nga buhi ngadto kanila sa daghan nga mga mapanghimatuuron nga mga paagi ug mipakita kanila nga pabalik-balik sulod sa panahon nga kap-atan ka adlaw ug nagpakigsulti kanila mahitungod sa mga kalihokan sa gingharian sa Dios. (Buhat 1: 3, Phillips Translation)

Siya nagpakita kang Cefas, unya sa napulo ug duha;

Human niana, siya nakita sa kapin sa lima ka gatus ka mga igsoon sa tingub; nga ang kadaghanan kanila mga buhi pa hangtud karon, apan ang uban nangatulog na.

Unya nagpakita siya ngadto kang Santiago; ug unya sa tanang mga apostoles.

Ug sa katapusan sa tanan, nagpakita siya kanako usab, nga daw ngadto sa usa ka natawog ahat.(I Mga Taga Corinto 15: 5-8)

IYANG BINANHAW NGA LAWAS:

Human sa iyang pagkabanhaw, si Jesus nag-amping sa paghatag ug ebidensiya nga siya adunay usa ka tinuod nga lawas ug siya mao usab ang tawo nga gilansang sa krus. Ang ebidensya niini mao ang iyang mga kamot, mga tiil, ug sa kilid nga sa gihapon adunay marka sa mga lansang ug sa bangkaw.

Sa ubang mga paagi ang iyang lawas nakasinatig importante nga mga kausaban. Kini dili na ilalum sa limitasyon sa usa ka may kamatayon nga lawas. Siya karon pwedeng makita o ma wala sa iyang kabubut-on. Siya makasulod sa usa ka siradong lawak ug siya moagi sa taliwala sa yuta ug sa langit (Juan 20:19).

Sa wala pa ang iyang kamatayon ug pagkabanhaw sa panahon sa usa ka panagsultihanay uban sa mga lider sa relihiyon sa Israel...

... Si Jesus mitubag ug miingon kanila: Gubaa kining templo, ug sa tulo ka adlaw patindugon ko kini.

Unya miingon ang mga Judio, Kap-atan ug unom ka tuig ang pagtukod niining templo, ug imong patindugon kini sulod sa tolo ka adlaw?

Apan siya nagasulti mahitungod sa templo sa kaugalingong lawas. Busa sa dihang siya nabanhaw gikan sa mga patay, ang iyang mga tinun-an nahinumdom nga siya nagsulti na niini ngadto kanila. (Juan 2: 19-21)

Si Jesus wala nagahisgot bahin sa templo sa Jerusalem. Siya nagatumbok sa iyang kaugalingong lawas ingon nga usa ka templo. Human sa kamatayon ug paglubong ni Jesus, sa diha nga ang mga babaye misulod sa lubnganan aron sa pagdihog sa Iyang lawas, wala nila makap lagi ang lawas sa atong Ginoong Jesus" (Lucas 23: 55-24: 3). Sa diha nga si Jesus nagpakita sa iyang mga tinun-an gitugotan niya sila sa paghikap sa mga agi sa lansang ug ang mga ulat gikan sa bangkaw aron mapamatud-an ang iyang pagkatawo:

Ug samtang nanagsulti pa sila niining mga butanga, si Jesus mismo sa iyang kaugalingon mitindog sa taliwala kanila, ug miingon ngadto kanila, Ang kalinaw magauban kaninyo.

Apan sila nangalisang ug nangahadlok, ug nanagdahum nga nakakita sila ug usa ka espiritu.

Ug siya miingon kanila: Nganong kamo nagkaguol? Ug nganong may pagsukit sukut man ang inyong mga kasingkasing?

Tan-awa ang akong mga kamot ug ang akong mga tiil nga mao gayud ako: hika pa ninyo ako, ug tan-awa; kay ang espiritu walay unod ug mga bukog, ingon sa inyong nakita nga ania kanako.

Ug sa nakasulti na sya niini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. (Lucas 24: 36-40)

Unya miingon siya kang Tomas, ihikap dinhi ang imong tudlo, ug tan-awa ang akong mga kamot; ug ambi ang imong kamot ug ipasulod kini sa akong kilid; ug dili ka magmaduhaduhaon hinonoa magmatinoohon ka. Ug si Tomas miingon kaniya: Ginoo ko ug Dios ko. (Juan 20: 27-28)

KAMAHINUNG DANON SA PAGKABANHAW:

Nganong ang doktrina sa pagkabanhaw ni Jesu-Kristo gikan sa mga patay mahinungdanon man sa Kristohanong pagtoo?

Apan kon walay pagkabanhaw sa mga patay, nan, wala si Kristo nabanhaw;

Ug kon si Kristo wala banhawa, nan kawang lamang ang among pagwali, ug ang inyong pagtoo kawang lamang usab. (I Mga Taga Corinto 15: 13-14)

Ang pagsalig diha sa pagkabanhaw ni Jesu-Kristo mao ang gikinahanglan aron mahimong usa ka tinuod nga magtotoo:

Kay kon sa imong baba ikaw magasugid nga si Jesus mao ang Ginoo, ug motoo ka sa imong kasingkasing nga ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay, ikaw maluwas. (Roma 10: 9)

Si Pablo nagpresentar sa pagkabanhaw ni Jesus ingon nga usa ka bahin sa mensahe sa Ebanghelyo:

Labut pa niini, mga igsoon, ako mopahayag nganha kaninyo sa Ebanghelyo nga giwali ko kaninyo, nga usab inyong nadawat, ug ang inyong gibarugan;

Ug pinaagi niini kamo nangaluwas, kong batonan ninyo nga makanunayon ang pulong nga giwali ko kaninyo, gawas kong kamo mingtoo nga walay pulos.

Kay gihatag ko una kaninyo ang tanan nga akong nadawat usab, sa unsa nga paagi nga ang Kristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga Kasulatan;

Ug nga siya gilubong, ug siya mibangon pag-usab sa ikatolo ka adlaw, sumala sa Kasulatan. (I Mga Taga Corinto 15: 1-4)

Ang pagkabanhaw nagpamatuod nga si Jesus-Kristo mao ang Anak sa Dios:

Ug [ingon sa iyang Diosnong kinaiya] sumala sa Espiritu sa pagkabalaan, nga sa dayag nagtudlo sa Anak sa Dios diha sa gahum [sa usa ka talagsaon, madaugon ug milagroso nga paagi] pinaagi sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay, si Jesus-Kristo ang atong Ginoo, ang Mesias, ang usa ka dinihogan. (Roma 1: 4, Amplified Bible)

Ang pagkabanhaw nagpamatuod nga si Jesus mao ang labing gamhanan ibabaw sa tanang mga nilalang:

Kana nga gahum sama sa balaan nga enerhiya nga gipakita diha kang Kristo sa diha nga iyang gibanhaw siya gikan sa mga patay ug mihatag kaniya sa dapit sa labing hataas nga kadunggan sa langit -usa ka dapit nga mas labaw pa sa bisan unsa nga mahunahunaang sugo, awtoridad, gahum o pagmando, ug nag dala niining usa ka ngalan nga labaw sa bisan unsa nga ngalan nga mahimong gamiton niini nga kalibutan o sa kalibutan nga umalabot.

Ang Dios ang nagbutang sa tanan sa ilalum sa gahum ni Kristo ug gipatindog siya ingon nga ulo sa tanan nga mga butang alang sa iglesia. (Efeso 1: 20-23, Amplified Bible)

Ang pagkabanhaw nagpamatuod nga ang mga magtotoo gipakamatarung:

Kinsa [si Jesus] gitugyan tungod sa atong mga kalapasan, ug gibanhaw alang sa atong pagkamatarung. (Roma 4:25)

Ang pagkabanhaw nagpasabot nga ang kamatayon napildi:

Busa, sanglit ang mga anak nakaambit man sa unod ug dugo, siya usab Sa iyang kaugalingon miambit niini; aron pinaagi sa kamatayon malaglag niya ang may gahum sa kamatayon, nga mao ang Yawa. (Hebreohanon 2:14)

Tungod sa pagkabanhaw ni Jesus, ang mga magtotoo usab mabanhaw ug may bag-ong mga lawas:

Tan-awa ipakita ko kaninyo ang usa ka tinago; kitang tanan dili mangamatay, apan kitang tanan mangausab, sa kalit, sa usa ka pagpamilok sa mata, sa kata pusan nga budyong; kay ang mga trumpeta pagapatunggon, ug ang mga patay pagapanhawon ngadto sa pagkadili-madunoton, ug kita mangausab. (I Mga Taga Corinto 15: 51-52)

Kinsa ang magausab sa atong timawa nga lawas, aron kini mahisama sa iyang lawas, sumala sa pagbuhat diin siya makahimo bisan sa pagsakop sa tanang mga butang ngadto sa iyang kaugalingon. (Filipos 3:21)

Kita magtuon pa ug dugang mahitungod niini nga pagkabanhaw gikan sa mga patay diha sa mosunod nga kapitulo.

Pinaagi sa pagkabanhaw adunay usa ka bag-o nga tinubdan sa kinabuhi alang sa mga magtotoo:

Dalayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Kristo, nga sumala sa iyang dakung kalooy, kita gipakatawo pag-usab ngadto sa usa ka buhing pagla um pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Kristo gikan sa mga patay. (I Pedro 1: 3)

KARON: PAGKABANHAW SA MGA MAGTOTOO

Ang Biblia nagsulti sa karon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo. Kini nagpasabot sa mga tawo nga sa makausa patay sa espirituwal sa sala ug karon buhi sa espirituwal pinaagi kang Jesu-Kristo:

Ug kamo (siya ang nagbuhi) sa diha nga kamo patay (pinatay) pinaagi sa (inyong) kalapasan ug mga kasal-anan...

Bisan sa mga patay kita (pinatay) pinaagi sa atong kaugalingong mga kaluyahon ug mga kalapasan, siya naghimo kanato nga buhi nga nahiusa sa pakig-ambitay, ug diha sa pakighiusa kang Kristo. Siya mihatag kanato sa kinabuhi ni Kristo mismo, maingon sa bag-ong kinabuhi nga iyang gibuhi Kaniya ... (Efeso 2: 1, 5, Amplified Bible)

Ug kamo, sa nangamatay diha sa inyong mga sala ... Siya gibuhi uban kaniya, nga nagpasaylo kaninyo sa tanang mga kalapasan. (Colosas 2:13)

Busa bisan kinsa nga tawo nga (nahiusa) diha kang Kristo, ang Mesias, siya (ang usa ka bag-o nga nilalang sa kinatibuk-an) usa ka bag-ong binuhat; ang daan (miaging moral ug espirituhanon nga kahimtang) milabay na. Ania karon, ang mga lab-as ug bag-o miabut na.(II Corinto 5:17, Amplified Bible)

DAYAG NGA ILHANAN NIINI NGA PAGKABANHAW:

Ang bautismo sa tubig mao ang usa ka dayag nga ilhanan sa kamatayon ngadto sa daan nga kinabuhi sa sala ug sa espirituhanon nga pagkabanhaw sa magtotoo diha kang Jesu-Kristo. Apan dili lamang ang bautismo sa tubig nagpamatuod sa espirituhanon nga pagkabanhaw sa magtotoo. Hinonoa ang bag-ong kinabuhi nga iyang gikinabuhi:

Busa gilubong kita uban kaniya pinaagi sa pagbautismo ngadto sa kamatayon, aron nga maingon nga si Kristo gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, kita usab managgawi diha sa kabag-o sa kinabuhi. Kay kon kita na hiusa man ngadto kaniya pinaagi sa pagpakig-ambitay sa usa ka kamatayon nga sama sa iya, kita usab mahiusa uban kaniya sa pagpakig-ambitay sa iyang pagkabanhaw sa usa ka bag-ong kinabuhi nga nagpuyo alang sa Dios. (Roma 6: 4, 5)

MGA EBIDENSIYA NIINI NGA PAGKABANHAW:

Si Jesus naghatag ug daghang mga ebidensya sa iyang pagkabanhaw. Kini naglakip sa walay sulod nga lubnganan, ang mensahe sa mga anghel, ug ang iyang mga pagpakita human sa iyang pagkabanhaw. Adunay mga ebidensiya usab nga nagpamatuod sa espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo. Sila naglakip sa mosunod:

-Kamatayon sa Sala nga Miresulta sa Bag-ong Kinabuhi:

Ang espirituhanong pagkabanhaw nagresulta ug kamatayon sa sala. Ang magtotoo dili mabuhi sama sa iyang naandan na nga pagkinabuhi. Siya patay na sa dautan nga mga butang sa kalibutan ug buhi kang Jesus:

Ingon man usab isipa ninyo ang inyong kaugalingon nga mga patay ngadto sa sala, apan buhi ngadto sa Dios pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Ginoo. (Roma 6:11)

-Usa Ka Bag-ong Agalon:

Ang espirituhanon nga pagkabanhaw naghimo kang Jesus nga agalon sa inyong kinabuhi. Imbis nga magkinabuhi alang sa inyong kaugalingon, kamo magpuyo sa pag-alagad kaniya:

Ug nga siya namatay alang sa tanan aron sila nga mga buhi dili na magkinabuhi alang sa ilang kaugalingon apan ngadto kaniya nga namatay ug nabanhaw alang kanila. (II Corinto 5:15)

-Bag-Ong Katuyoan Kinabuhi:

Ang usa ka bag-ong katuyoan sa kinabuhi nagresulta gikan sa espirituhanon nga pagkabanhaw. Imbis nga nabalaka bahin sa lumalabay nga mga butang sa kalibutan sama sa materyal nga ganansiya, ambisyon, ug uban pa, ang pagtagad sa mga magtotoo nakatumbok sa walay katapusan nga mga butang:

Nan kon kamo nabanhaw uban kang Kristo (sa usa ka bag-ong kinabuhi, ingon nga nakig-ambit sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay), tinguhaa ug pag pangitaa ang (kadato sa walay katapusan nga mga bahandi) nga anaa sa itaas diin atua si Kristo, nga nagalingkod sa toong kamot sa Dios.

Ug itumong ang imong mga panghunahuna ug ilantaw kanunay sa unsay anaa sa itaas - ang mas taas nga mga butang - dili sa mga butang nga anaa sa ibabaw niining yuta. (Colosas 3: 1-2, Amplified Bible)

KATINGBANAN

Ang nangagi nga pagkabanhaw ni Jesus ug ang karon nga espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo mao ang duha sa tulo ka mga pagkabanhaw nga gihisgutan diha sa Bag-ong Tugon. Ang laing usa mao ang umaabot nga pagkabanhaw sa tanan nga mga patay gikan sa mga lubnganan. Kini pagahisgotan sa sunod nga kapitulo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Ipaila ang pulong "pagkabanhaw."

---

3. Unsa ang tulo ka mga pagkabanhaw nga narekord sa Bag-ong Tugon?

Nangagi _____
Karon: _____
Umaabot _____

4. Hatagi ug usa ka paghisgot sa Biblia aron sa pagmatuod sa matag-usa sa mosunod:

Nga ang Daang Tugon nanagna sa pagkabanhaw ni Jesus: _____
Nga si Jesus nabanhaw gikan sa mga patay: _____
Nga siya mipakita ngadto sa mga tawo human sa
iyang pagkabanhaw: _____
Nga siya adunay pareho nga lawas, apan walay
tawhanong mga limitasyon: _____

5. Ngano nga ang pagtoo sa pagkabanhaw ni Jesu-Kristo importante?

---

6. Unsa ang gipasabot sa "karon nga espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo"?

---

7. Unsa ang mga ebidensya sa espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo nga gihisgotan niini nga kapitulo?

---

8. Unsa ang dayag nga buhat nga nagpaila sa espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo? _____

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Tun-i ang mosunod nga mga pakisayran sa pagpadako sa inyong kahibalo sa pagkabanhaw ni Jesus.

Ang upat ka nag-unang mga asoy sa iyang pagkabanhaw gihatag sa:

Mateo 28

Marcos 16

Lucas 24

Juan 20

Ang mosunod nga mga bersikulo naghatag usab sa dugang nga impormasyon sa pagkabanhaw ni Jesus:

Buhat 1:22; 2: 24,32; 3: 15,26; 4: 10,33; 5:30; 10: 40,41; 13: 30-33,34,37; 17: 18,32

Roma 1: 4; 4:24; 6: 5; 8: 11, 34

I Mga Taga Corinto 6:14; 15: 12-58

II Mga Taga Corinto 4:14

Galacia 1: 1

Filipos 3:10

Taga-Efeso 1:20

I Mga Taga Tesalonica 1:10

II Timoteo 2: 8

I Pedro 1: 3

KAPITULO 9

PAGKABANHAW SA MGA PATAY: IKADUHANG BAHIN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat ang bersikulo gikan sa panumduman.
- Paghulagway sa umaabot nga pagkabanhaw sa mga patay.
- Pag-ila tali sa mga pagkabanhaw sa mga matarung ug sa mga dili matarung.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi ang kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus nakaapekto sa padulngan sa kalag sa tawo.

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban sa usa ka pagsing git, sa tingog sa punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa trumpeta sa Dios; ug ang mga nangamatay diha kang Kristo ang mobangon sa pag-una;

Unya kita nga mga buhi, ug nagpabilin pagasakgawon uban kanila sa mga pa nganod aron sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon kita maga pakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon. (I Mga Taga Tesalonica 4:16-17)

PASIUNA

Sa miaging kapitulo ang termino nga "pagkabanhaw" gipatin-aw ug ang tulo ka mga pagka banhaw nga gihisgotan sa Bag-ong Tugon giila. Ang nangagi nga pagkabanhaw ni Jesus ug ang karon nga pagkabanhaw sa magtotoo ni Jesus gihisgotan sa detalye.

Kini nga kapitulo nagpatin-aw sa umaabot nga pagkabanhaw sa tanan nga anaa sa mga lub nganan. Ang umaabot nga pagkabanhaw sa tinuod lang duha ka magkalahi nga pagkabanhaw, usa sa mga matarung ug ang usa sa mga dili-matarung. Kini nga kapitulo usab nagpatin-aw kon sa unsang paagi ang kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus nakaapekto sa padulngan sa kalag sa tawo.

Tungod kay kini nga kapitulo nagtagad sa umaabot nga mga panghitabo, kini naghisgot sa tagna mahitungod sa katapusan sa kapanahonan ug kahangturan. Kon kamo dili pamilyar sa tagna sa Biblia kinahanglan nga kamo mobalik sa pagtuon sa "Alang sa Dugang Pagtuon" nga seksyon sa kapitulo. Kini naghatag ug usa ka kinatibuk-ang latid sa umaabot nga mga panghitabo ingon sa gipadayag sa Pulong Dios.

UMAABOT: PAGKABANHAW SA TANANG ANAA SA MGA LUBNGANAN

Ang Biblia nagpadayag sa duha ka mga butang mahitungod sa tanan nga mga tawo:

1. Ang tanan makasinati sa pagkabanhaw sa mga patay.
2. Ang tanan makasinati sa paghukom nga walay katapusan.

Si Jesus miingon mahitungod sa umaabot nga pagkabanhaw:

Ayaw kahibulong niini; kay ang takna nagsingabot na nga ang tanan nga anaa sa lubnganan makadungog sa iyang tingog, ug managpanggula;

Sila nga nanagbuhat ug maayo ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi; ug sila nga nanagbuhat sa dautan ngadto sa pagkabanhaw sa pagkahinukman sa silot. (Juan 5: 28-29)

Si Apostol Pablo usab nagsulat mahitungod niini nga pagkabanhaw:

Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan nangamatay, maingon man usab diha kang Kristo ang tanan mangabuhi. (I Mga Taga Corinto 15:22)

Tungod sa orihinal nga sala ni Adan, ang kamatayon miabot sa tanan nga mga tawo. Tungod sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus, ang tanang mga tawo mamatay sa pisikal ug sa ulahi mabanhaw.

MGA WALAY LABUT SA PAGKABANHAW

Kadtong wala pa mangamatay dili kinahanglan nga mabanhaw gikan sa mga patay.

Si Pablo misulat:

Ania karon, ginasulti ko kaninyo ang usa ka tinago; kitang tanan dili manga matay, apan kitang tanan mangausab.

Sa kalit, sa usa ka pagpamilok sa mata, sa katapusan nga budyong; kay ang mga trumpeta pagapatonggon, ug ang mga patay pagapabangonon ngadto sa dili madunoton, ug kita mangausab.

Kay ang madunoton kinahanglan pagasul-oban sa dili madunoton, ug kining may kamatayon nga lawas kinahanglan pagasul-oban sa walay kamatayon. (I Mga Taga Corinto 15: 51-53)

Sa diha nga si Pablo nag-ingon nga "dili kitang tanan mangamatay" siya nagpasabot sa tanan nga matuod nga mga magtoto nga buhi pa sa panahon sa pagbalik ni Kristo alang sa iyang iglesia.

Kini nga mga magtotoo dili na gayud makasinati ug kamatayon. Sila pagasakgawon aron sa pagsugat ni Jesus ug mahiusa pag-usab kauban sa mga Kristohanong nabanhaw gikan sa lubnganan.

PADULNGAN SA MGA PATAY

Adunay daghan mahitungod sa panahon tali sa pisikal nga kamatayon ug sa pagkabanhaw nga wala gipadayag diha sa Biblia, apan tulo ka mga butang nga tin-aw:

1. Pagkatapos sa panahon sa kamatayon adunay panagbulag tali sa lawas ug sa espi ritu ug kalag. Ang pisikal nga lawas ibutang diha sa lubnganan, apan ang kalag ug ang espiritu mabuhi sa kahangturan.
2. Ang mga espiritu ug mga kalag sa mga tawo nga mga matarung moadto sa usa ka lain nga dapit kay sa mga dautan.
3. Ang padulngan sa mga matarung lahi kay sa wala pa ug sa human na ang kamatayon ni Jesus

Si Jesus nagpadayag kon unsa ang mahitabo human sa kamatayon pinaagi sa istorya sa usa ka makililimos nga ginganlan si Lazaro nga anaa sa ganghaan sa usa ka dato nga tawo:

Ug nahitabo, nga ang makililimos namatay, ug siya gidala sa mga manolonda ngadto sa sabakan ni Abraham; ang dato usab namatay, ug gilubong;

Ug didto sa Hades giyahat niya ang iyang mga mata, sanglit nagaantus sa mga kasakit, ug nagalantaw kang Abraham sa halayo, ug si Lazaro diha sa iyang sabakan.

Ug siya misinggit ug miingon: Amahan kong Abraham, kaloy-i intawon ako, ug sugoa si Lazaro, aron ituslob niya ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig ug pabugnawan ang akong dila; kay ania ako sa kasakit niining nagadilaab nga kalayo.

Apan si Abraham miingon: Anak, hinumdumi nga ikaw sa imong tibuok kinabuhi nakadawat ka sa maayo nga mga butang ug si Lazaro usab sa dili maayong mga butang; apan karon ania siya ginalipay, ug ikaw anaa sa kasakit.

Ug labut pa niining tanan, sa taliwala kanamo ug kaninyo adunay usa ka dakung bung-aw; sa pagkaagi nga sila nga buot molabang gikan diri nganha kaninyo, dili makahimo; ni sila dili makalabang gikan kaninyo ngari kanamo.

(Lucas 16: 22-26)

Sa kamatayon, ang pisikal nga lawas mobalik ngadto sa yuta:

... Kay abog ka, ug sa abog ikaw mopauli. (Genesis 3: 19b)

Ang kalag ug ang espiritu sa tawo misulod sa usa ka bag-o nga pagkabuhi sa kahangturan. Aduna pa gihapoy usa ka personalidad, pag-inilhanay sa usa ka tawo pinaagi sa usa, ug sa pagkahibalo sa iyang kahimtang. Ang padulngan sa mga espiritu sa mga matarung lahi kay sa espiritu sa mga dautan. Sama kang Lazaro ug sa dato nga tawo nga miadto sa usa ka dapit sa mibiya nga mga espiritu nga gitawag sa pinulongan nga Hebreohanon nga "Sheol" ug sa Gregong pinulongan "Hades." (Kadaghanan sa Daang Tugon gisulat sa orihinal diha sa Hebreohanon. Ang Bag-ong Tugon gisulat sa Grego).

Apan ang padulngan sa duha ka mga tawo managkalahi. Ang adunahan nga tawo diha sa usa ka dapit sa kasakit nga gitawag ug Impyerno. Si Lazaro diha sa usa ka dapit nga kapahulayan. Sa tunga-tunga niining duha ka mga dapit may usa ka bung-aw nga dili matabok gikan sa bisan asa nga kilid.

Kon ang bung-aw dili matabok, nan kini nagpasabot nga wala nay paglaum nga ma-usab ang walay katapusan nga destinasyon sa kalag human sa kamatayon. Tungod niini, walay bili ang pag-ampo alang sa mga patay. Ang desisyon sa pagdawat o pagsalikway kang Jesus ingon nga Manluluwas kinahanglan nga himoon sa panahon niini nga kinabuhi. Kini nga desisyon ang nagtino sa padulngan sa inyong kalag.

Ang dapit nga kapahulayan alang sa mga espiritu sa mga matarong gitawag nga "sabakan ni Abraham." Kini nagpasabot ug usa ka dapit alang sa mga tawo nga misunod sa sama nga pag too ni Abraham pinaagi sa pag-alagad sa usa ka tinuod ug buhi nga Dios.

HUMAN ANG PAGKABANHAW NI JESUS

Ang istorya ni Lazaro ug sa dato nga tawo nagpadayag kon unsay nahitabo sa mipanaw nga mga kalag sa wala pa namatay ug nabanhaw ni Jesus. Human sa iyang pagkabanhaw ang padulngan sa mga kalag sa mga dautan nagpabilin nga wala mausab, apan ang padulngan sa matarung nga mga kalag nausab.

Sa diha nga si Jesus namatay siya miingon "Amahan, sa imong mga kamot itugyan ko ang akong espiritu." Ang iyang lawas gipahimutang sa usa ka lubnganan apan sa padulngan sa iyang espiritu gidesisyonan sa Dios. Ang Biblia nagpadayag kon unsa ang nahitabo sa espiritu ni Kristo human sa kamatayon:

Karon nga siya misaka, unsa man kini, apan siya usab mikanaug ngadto sa mga kinaubsan nga bahin sa yuta?

Siya nga mikanaug mao usab ang misaka sa ibabaw sa tanang mga langit, aron mapuno niya ang tanang mga butang. (Efeso 4: 9-10)

Sa wala pa ang iyang kamatayon, si Jesus nag-ingon sa himalatyong kawatan nga naghinul sol:

Karon ikaw uban kanako sa paraiso. (Lucas 23:43)

Ang espiritu ni Jesus nanaug ngadto sa Sheol, ang dapit sa tanan nga mibiyang espiritu. Una, siya miadto sa dapit sa mga espiritu sa mga matarung. Kini gitawag nga "paraiso" o "sa saba kan ni Abraham."

Gikan sa paraiso, si Jesus mingadto pa sa dapit sa Sheol nga gitagana alang sa mga dautan nga mga espiritu. Kini gikinahanglan aron iyang matapos ang buluhaton sa pagtabon sa sala sa tawo. Siya nilahutay sa pisikal ug espirituhanon nga mga silot sa sala. Ang pisikal nga silot mao ang pisikal nga kamatayon.

Ang espirituhanon nga silot mao ang pagkahimulag gikan sa Dios nga mao ang gitawag nga espirituhanon nga kamatayon. Si Jesus nakasinati niana sa Sheol.

Unya ang espiritu ni Jesus mikayab gikan sa Sheol balik ngadto sa kalibutan. Niadtong pana hona, ang iyang lawas nga naghigda nga walay kinabuhi diha sa lubnganan, gibanhaw gikan sa kamatayon. Ang iyang kalag, espiritu, ug lawas nahiusa pag-usab sa pagporma sa usa ka kompleto nga personalidad. Sama sa atong nakat-onan sa katapusan nga kapitulo, si Jesus nagpakita sa makita nga dagway sa daghan dinhi sa yuta sa wala pa siya mibalik sa langit.

ANG BAG-ONG SUMBANAN

Ang mga panghitabo tali sa kamatayon ug sa pagkabanhaw ni Jesus naghan-ay sa usa ka bag-o nga sumbanan alang sa padulngan sa matarung nga mga kalag. Sa wala pa mabanhaw si Kristo, ang mipanaw nga mga espiritu sa matarung miadto sa paraiso. Human sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus, ang mga espiritu sa mga matarung mosaka diha-diha dayon ngadto sa presensya sa Dios. Gipamatud-an kini diha sa talaan sa kamatayon ni Esteban:

Apan siya [Esteban], nga puno sa Espiritu Santo, mitutok sa langit, ug nakakita sa himaya sa Dios ug si Jesus nga nagtindog sa toong kamot sa Dios,

Ug miingon: Ania karon, nakita ko ang mga langit nga naabli, ug ang Anak sa tawo nga nagatindog sa tuo nga kamot sa Dios.

Ug gibato nila si Esteban, nga nagasangpit sa Dios, ug nagaingon: Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu.

Ug siya miluhod, ug misinggit sa usa ka makusog nga tingog, Ginoo, dili mo unta sila pagasang-atan niining salaa. Ug sa diha nga siya nakasulti niini, siya namatay. (Buhat 7: 55-56, 59-60)

Mga gutlo sa dili pa ang kamatayon, si Esteban nakakita sa usa ka panan-awon ni Jesus sa langit diha sa toong kamot sa Dios. Ang iyang mga pulong, "Ginoong Jesus dawata ang akong espiritu," nagpakita nga siya nasayud nga diha-diha dayon human sa kamatayon ang iyang kalag ug ang espiritu moadto direkta sa langit.

Ang Apostol nga si Pablo nagpamatuod usab niini:

Busa sa kanunay kita masaligon, nga nasayud nga samtang ania pa kita sa lawas, kita wala didto sa Ginoo...

Kita mga masaligon, ako naga-ingon, ug nahimuot hinoon nga mobiya sa lawas, ug makig-uban sa Ginoo. (II Mga Taga Corinto 5: 6, 8)

Si Pablo nagtandi sa bili sa kamatayon ug sa nangabilin nga buhi aron sa pagtuman sa iyang yutan-ong ministeryo. Siya miingon nga sa pagbiya sa lawas mao ang pakig-uban kang Kristo:

Kay alang kanako ang pagkabuhi mao si Kristo, ug ang pagkamatay maoy pagdaug.

Apan kon ako nagkinabuhi sa unod, kini mao ang bunga sa akong pagpanga budlay; apan unsa ang akong pagapilion ako dili makapahayag.

Kay ako naipit taliwala sa duha, nga may tinguha sa pagbiya, ug sa pagpakig-uban kang Kristo; nga mao ang labing maayo.

**Apan ang pagpabilin sa lawas labing gikinahanglan tungod kaninyo.
(Filipos 1: 21-24)**

Dugang pa sa bag-o nga padulngan sa mga matarung nga patay, si Jesus nagpahimutang sa laing bag-ong sumbanan nga mahimong sundan sa tanan nga mga tawo:

1. Sa kamatayon ang espiritu ug kalag sa tawo moadto sa gingharian sa mga mipanaw nga mga espiritu. Ang mga matarung mosaka sa atubangan sa Dios. Ang mga dautan monaug sa usa ka dapit sa kasakit [impyerno].
2. Sa panahon sa pagkabanhaw, ang lawas mabanhaw pag-usab gikan sa kamatayon ug mahiusa pag-usab uban sa espiritu ug kalag.

PAGKABANHAW SA MGA PATAY: TULO KA HUGNA

Ang Apostol nga si Pablo naghubit sa pagkabanhaw sa mga patay sa tulo ka mga hugna.

ANG UNA:

Ang unang pagkabanhaw sa mga patay mao ang kang Jesus:

Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan mamatay, nan mao man diha kang Kristo ang tanan mangabuhi.

Apan ang tagsatagsa ka tawo sa iyang kaugalingon nga panahoon: si Kristo ang unang bunga; ug human niini sila nga anaa kang Kristo sa iyang pag-anhi.

**Unya moabot ang katapusan, sa diha nga siya [si Kristo] igatugyan ang iyang gingharian ngadto sa Dios, bisan sa Amahan; tapos niyang mawagtang ang tanang pamunoan, ug ang tanang mga awtoridad ug gahum.
(I Mga Taga Corinto 15: 22-24)**

Ang unang pagkabanhaw mao ang kang Jesus. Kini mao ang gipasabot sa hugpong sa mga pulong "Si Kristo ang unang bunga." Adunay duha pa ka laing mga pagkabanhaw sa mga patay nga mahitabo sa umaabot. Kini mao ang pagkabanhaw sa mga matarung ug sa mga dili matarung:

Ug may paglaum sa Dios, nga sila sa ilang kaugalingon usab nagtugot, nga adunay usa ka pagkabanhaw sa mga patay sa mga matarung ug sa mga dili matarung.(Buhat 24:15)

Ang Biblia nagtawag usab niining duha ka mga pagkabanhaw nga pagkabanhaw sa kinabuhi ug pagkabanhaw sa pagkahinukman:

Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, nga ang takna naga singabut, ug karon mao na, sa diha nga ang mga patay makadungog sa tingog sa Anak sa Dios: ug sila nga magapatalinghog mabuhi.

Ayaw kahibulong niini; kay ang takna nagasingabot na nga ang tanan nga anaa sa mga lubnganan makadungog sa iyang tingog,

Ug managpanggula; sila nga nanagbuhat sa maayo, ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi; ug sila nga nanagbuhat ug dautan, ngadto sa pagkabanhaw sa pagka hinukman sa silot. (Juan 5: 25,28-29)

ANG IKADUHA:

Ang pagkabanhaw sa kinabuhi mahitabo sa diha nga si Jesus mobalik sa yuta alang sa iyang iglesia. Kini nga panghitabo mobanhaw sa mga patay sa tanan nga tinuod nga mga magtotoo kang Jesus. Kini gitawag nga pagkabanhaw sa mga matarung o pagkabanhaw sa kinabuhi.

Ang pagkabanhaw ni Jesus mao ang unang hugna...
Ang pagkabanhaw sa mga magtotoo mao ang ikaduha nga hugna...

ANG IKATULO:

Ang ikatulo nga hugna sa pagkabanhaw sa mga patay mao ang gitawag nga "ang katapusan." Kini nga pagkabanhaw mahitabo sa katapusan sa yutan-ong paghari ni Kristo sa kalinaw sulod sa 1000 ka mga katuigan. Kini nga pagkabanhaw gitawag nga ang pagkabanhaw sa dili matarung o ang "pagkabanhaw ngadto sa pagkahinukman sa silot."

SA PAGTINGUB:

Ang mosunod nga tsart naga tingub mahitungod sa inyong nakat-onan bahin sa tulo ka hugna sa pagkabanhaw sa mga patay:

Pagkabanhaw Sa Mga Patay

Unang hugna: Pagkabanhaw ni Jesu-Kristo
Ikaduhang hugna: Pagkabanhaw sa mga Matarung (Pagkabanhaw sa Kinabuhi)
Ikatulong hugna: Pagkabanhaw sa dili mga Matarung (Pagkabanhaw ngadto sa Pagkahinukman sa Silot)

Kamo nagtuon na sa pagkabanhaw ni Jesus. Karon kamo magtuon pa sa mga pagkabanhaw sa mga matarung ug sa mga dili-matarung.

ANG PAGKABANHAW SA MGA MATARUNG

Si Pablo miingon nga sila nga anaa sa ikaduhang hugna sa pagkabanhaw mao "sila nga mga iya ni Kristo." Kini nagpasabot nga sila nga naghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug pi naagi sa pagtoo midawat ni Jesus ingon nga Manluluwas.

Si Pablo miingon nga kini nga pagkabanhaw sa mga magtotoo mahitabo sa panahon sa pag balik ni Kristo. Ang nag-unang Bag-ong Tugon nga tudling nga naghulagway niini nga pag kabanhaw sa kinabuhi [sa matarung] makita diha sa mga taga-Tesalonica:

Apan dili ko buot nga kamo dili masayud mga igsoon, mahitungod kanila nga mga nangamatay, aron dili kamo managsubo, bisan ingon sa uban nga walay paglaum.

Kay kong kita mitoo nga si Jesus namatay ug nabanhaw, maingon man usab sila nga mga nangamatay kang Jesus pagadad-on sa Dios uban kaniya.

Kay kini giingon namo kaninyo sumala sa pulong sa Ginoo, nga kita nga mga buhi ug nagapabilin hangtud sa pagbalik sa Ginoo dili makapugong kanila nga mga nangamatay.

Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban sa usa ka pagsing git, sa tingog sa punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa trumpeta sa Dios: ug ang mga nangamatay diha kang Kristo ang mamangon pag- una.

Unya kita nga mga buhi, ug nagapabilin pagasakgawon uban kanila sa mga pa nganod, sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon niini kita maga pakig-uban na unya sa Ginoo sa walay katapusan.

**Busa pagnilipayay kamo sa usag usa pinaagi niining mga pulonga.
(I Mga Taga Tesalonica 4: 13-18)**

Ang katuyoan sa pagtulon-an ni Pablo mao ang paghupay sa mga magtotoo mahitungod sa ubang mga Kristohanon nga nangamatay ["kanila nga mga nangatulog"]. Ang iyang mensahe naghatag ug pasalig sa tanan nga tinuod nga mga magtotoo nga pagabanhawon.

Sa diha nga si Jesus mobalik, duha ka dako nga mga panghitabo ang mahitabo dinhi sa yuta:

1. Ang tanan nga tinuod nga mga magtotoo nga kaniadto namatay mabanhaw, pagaha tagan sa bag-ong mga lawas, ug mahiusa pag-usab uban sa ilang mga kaugalingon nga kalag ug sa espiritu.
2. Ang tanan nga mga magtotoo nga buhi dinhi sa yuta nianang higayona makasinati ug usa ka kalit nga kausaban sa ilang pisikal nga mga lawas.

Pareho ang mga nabanhaw na ug ang mga buhi pa sa panahon sa pagbalik ni Kristo pagaban hawon pinaagi sa gahum sa Dios gikan sa yuta ngadto sa kahanginan. Sila mahiusa pag-usab sa Ginoo ug sa usag-usa. Ug gikan niadtong panahona, sila makig-uban sa Ginoo sa walay katapusan

Ang libro sa Pinadayag naghatag ug usa ka dugang nga talaan sa pagkabanhaw sa mga matarung:

Ug nakita ko ang mga trono, ug sila nga nanaglingkod niini, ug ang paghukom gihatag ngadto kanila: ug nakita ko ang mga kalag sa mga gipamunggotan sa ulo tungod sa pagpanghimatuod mahitungod kang Jesus, ug tungod sa pulong sa Dios, ug nga wala mosimba sa mapintas nga mananap, ni sa iyang larawan, ug wala modawat sa iyang marka diha sa ilang mga agtang o sa ilang mga kamot; ug sila nangabuhi ug naghari uban kang Kristo sulod sa usa ka libo ka tuig.

Apan ang uban sa mga nangamatay dili pa mabuhi pag-usab hangtud matapos una ang usa ka libo ka tuig. Kini mao ang nahaunang pagkabanhaw.

**Bulahan ug balaan siya nga adunay bahin sa nahaunang pagkabanhaw...
(Pinadayag 20: 4-6)**

Ang pagkabanhaw nga gihulagway niini nga tudling mao ang mga magtotoo nga namatay ingon nga mga martir sa panahon sa kasakitan. Sila pagabanhawon sa dili pa itukod ang gingharian ni Kristo dinhi sa yuta. Kini nga tudling nagpadayag nga ang pagkabanhaw sa mga matarung, nga gitawag ug nahaunang pagkabanhaw, makompleto human sa pagkabanhaw niining ulahi nga grupo sa mga magtotoo.

BAG-ONG LAWAS SA MAGTOTOO

Ang Biblia nagpadayag ug pipila ka mga butang mahitungod sa bag-ong mga lawas nga pagadawat sa mga magtotoo. Ang bag-ong lawas mao ang:

SUMALA SA KABUBUT-ON SA DIOS:

**Apan ang Dios mao ang magahatag niini ug lawas, sumala sa iyang kabubut-on, ug sa matagbinhi, ang iyang kaugalingong nga lawas.
(I Mga Taga Corinto 15:38)**

USA KA MAHIMAYAONG LAWAS:

**Kini igatisok [mamatay] sa kaulawan; apan kini pagabanhawon sa himaya; kini igatisok nga mahuyang; kini pagabanhawon unya nga makagagahum.
(I Mga Taga Corinto 15:43)**

ESPIRITUWAL NGA LAWAS:

Kini igatisok ingon nga lawas nga unodnon [sa pisikal]; kini pagabanhawon sa lawas nga espirituhanon. Adunay usa ka lawas nga unodnon, ug may usa ka espirituhanon nga lawas. (I Mga Taga Corinto 15:44)

GAMHANANG LAWAS:

Kini igatisok sa kaluyahon ug sa kahuyang; kini pagabanhawon sa kalig-on ug uban sa gahum. (I Mga Taga Corinto 15: 43b, Amplified Bible)

DILI MAMATAY NGA LAWAS:

Kini nagpasabot nga ang bag-o nga lawas dili gayud mo-edad, madunot, o mamatay:

... Ang mga patay pagabanhawon nga dili madunoton, ug kita mangausab.

Kay kining madunoton pagasul-oban sa dili madunoton, ug kining may kama tayon kinahanglan pagasul-oban sa walay kamatayon.

**Ug sa diha nga kining madunoton masul-oban sa dili madunoton, ug kining may kamatayon pagasul-oban na sa walay kamatayon, nan unya matuman na ang pulong nga nahisulat: Ang kamatayon gilamoy diha sa kadaugan.
(I Mga Taga Corinto 15: 52-54)**

LAWAS NGA SAMA SA NABANHAW NATONG GINOO:

Apan karon si Kristo gibanhaw gikan sa mga patay, ug nahimong unang mga bunga kanila nga mga nangamatay. (I Mga Taga Corinto 15:20)

Si Jesus unang nabanhaw gikan sa mga patay. Ang iyang pagkabanhaw gitandi sa unang bina ngan sa usa ka dakung ting-ani nga mosunod. Ang ting-ani mao ang pagpasaka sa mga magto too diha sa pagkabanhaw. Ang atong nabanhaw nga mga lawas mahimong sama sa Ginoo:

Mga hinigugma, kita karon mga anak sa Dios, ug wala pa makita kon unsa ang atong sangpotan: apan kita nasayud nga sa igapadayag na siya, kita mahisama kaniya; kay kita magasud-ong man kaniya sa iyang pagkamao. (I Juan 3: 2)

Kinsa ang magausab sa atong timawa nga lawas, aron kini mahisama sa iyang mahimayaong lawas, sumala sa pagbuhat diin siya makahimo bisan pa sa pagsa kop sa tanan nga mga butang ngadto sa iyang kaugalingon. (Filipos 3:21)

ANG PAGKABANHAW SA DILI-MATARUNG

Ang katapusan nga pagkabanhaw mao ang gihulagway ni Pablo sa 1 Mga taga Corinto 15:24. Siya nagtawag niini nga "ang katapusan." Kini mao ang pagkabanhaw sa mga dili-matarung. Sa diha nga si Jesus nagkompleto sa iyang yutan-ong Milenyong paghari sa sulod sa 1000 ka tuig, Ang Dios mobuntog sa tanan niyang mga kaa way. Ang katapusang kaaway nga pagabuntugon mao ang kamatayon. Kini ang mokompleto sa plano sa Dios alang sa kalibutan:

Nga iyang gipaila kanato ang tinago [o tinago nga] sa iyang kabubut-on, sumala sa iyang maayong kahimut-an nga iyang gilaraw diha sa iyang kaugalingon:

**Nga sa pagdumala sa kahingpitan sa mga panahon iyang pagatigumon ang tanan nga mga butang diha kang Kristo, nga anaa sa langit, ug anaa sa yuta ...
(Efeso 1: 9-10)**

Pinadayag kapitulo 20 nagpadayag sa unsa nga paagi ang pagkabanhaw sa mga dili-mata rung naglambigit sa ubang bahin sa plano sa Dios. Niini nga kapitulo, si Apostol Juan nag hulagway sa katapusan nga pagsulay ni Satanas sa pagkuha sa awtoridad sa Dios. Kini mahitabo sa katapusan sa Milenyong paghari ni Kristo:

Ug sa diha nga matapos na ang usa ka libo ka tuig si Satanas pagabuhian...

Ug mogula aron sa pagpahisaag sa mga nasud nga anaa sa upat ka mga tumoy sa yuta ... aron sa pagtigum kanila sa gubat, nga ang gidaghanon ingon sa balas sa dagat.

Ug mitungas sila ngadto sa halapad nga yuta, ug gilibutan ang kampo sa mga balaan ug ang hinigugma nga ciudad: ug ang kalayo mikunsad gikan sa Dios gikan sa langit, ug milamoy kanila.

**Ug ang yawa nga nagpahisalaag kanila gitambog ngadto sa linaw nga kalayo ug asupri ... ug pagasakiton siya sa adlaw ug sa gabii hangtud sa kahangturan.
(Pinadayag 20: 7-10)**

Sa panahon sa Milenyong paghari, ang Jerusalem mao ang sentro sa pagmando ni Kristo sa mga kanasuran sa yuta. Si Satanas mahimo nga usa ka binilanggo niining panahona. Sa katapusan sa Milenyum, si Satanas pagabuhian sa hataas nga panahon aron nga molusad sa usa ka katapusan nga pagsukol taliwala sa mga Gentil nga mga nasud. Kini moresulta sa usa ka sulay nga pag-atake sa Jerusalem. Ang Dios motabang uban sa kalayo gikan sa langit, ug ang pagsupak mabuntog. Si Satanas itambog ngadto sa linaw nga kalayo ug pagasakiton sa walay katapusan.

ANG KATAPUSAN UG ANG ETERNIDAD

Si Juan naghulagway sa katapusan nga pagkabanhaw sa tanang nahibilin nga mga patay:

Ug nakita ko ang usa ka dakung trono nga maputi, ug kaniya nga naglingkod sa ibabaw niini gikan sa iyang nawong ang yuta ug ang kalangitan nanagpangala giw, ug walay hingkit-an nga dapit alang kanila.

Ug nakita ko ang mga patay, gagmay ug dagko, nagbarug atubangan sa Dios; ug ang mga basahon gipamuklad: ug lain nga basahon gibuksan, nga mao ang basahon sa kinabuhi: ug ang mga patay gipanaghukman pinasikad sa mga butang nga nahasulat sa mga basahon, sumala sa ilang mga binuhatan.

Ug ang dagat mitugyan sa mga patay nga diha niini; ug ang kamatayon ug ang Hades mitugyan sa mga patay nga diha kanila: ug sila gihukman, ang tagsatagsa sumala sa ilang mga binuhatan.

Ug ang kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduha nga kamatayon.

Ug si bisan kinsa nga dili makaplagan nga nahisulat diha sa basahon sa kinabuhi gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. (Pinadayag 20: 11-15)

SA PAGTINGUB...

Ang tanan nga matuod nga mga magtotoo nga namatay pagabanhawon gikan sa lubnganan sa dili pa ang 1000 ka tuig nga paghari ni Kristo. Kini mao ang nahauna nga pagkabanhaw. Kini mao ang pagkabanhaw sa mga matarung ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan. Ang kadaghanan nga gibanhaw sa katapusan sa Milenyu mao ang dili-matarung nga mga patay. Kini mao ang pagkabanhaw sa mga dili-matarung sa pagkahinukman sa silot. Ang Biblia nagsulti sa laing dakung panghitabo nga mahitabo human niining mga pagkabanhaw. Kini nga panghitabo mao ang nailhan nga walay katapusan nga paghukom ug ang hilisgutan sa pagtu-on sa sunod kapitulo.

Human sa paghukom, ang padulngan sa mga dili matarung mao ang linaw nga kalayo nga mao ang gitawag sa Biblia ug "ikaduha nga kamatayon." Ang dautan nga nakasinati na sa pisikal nga kamatayon. Karon sila makasinati sa ikaduha nga kamatayon sa walay katapusan nga pagkahimulag sa Dios. Kini mao ang espirituhanon nga kamatayon o "ikaduhang kamatayon." Ang padulngan sa mga matarung mao ang eternidad diha sa presensya sa Dios.

ANG MENSAHE SA PAGKABANHAW

Ang doktrina sa pagkabanhaw mao ang usa ka sukaranan nga kamatuoran sa Kristohanong pagtoo. Ang mensahe sa Ebanghelyo dili lamang naglakip sa kinabuhi ug kamatayon ni Jesu-Kristo, apan usab ang mensahe sa iyang pagkabanhaw.

Ang mga apostoles nagwali sa parehong pagkabanhaw ni Jesus ug sa pagkabanhaw sa mga patay:

... Sila [Pedro ug Juan] mitudlo sa mga katawhan ug nagwali pinaagi kang Jesus ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. (Buhat 4: 2)

... Siya [si Pablo] nagwali kanila mahitungod kang Jesus, ug ang pagkabanhaw ... Ug sa diha nga sila nakadungog sa pagkabanhaw sa mga patay, dihay nanagbiay biay; ug ang uban miingon, kami mamati kanimo pag-usab mahitungod niini. (Buhat 17: 18, 32)

Kini nga mga bersikulo naghulagway sa duha ka lain-lain nga tubag sa mga tawo sa mensahe sa pagkabanhaw. Ang uban dili motuo niini. Ang uban mamati sa mensahe. Ang atong responsibilidad ingon nga mga magtotoo mao ang pagpakigbahin sa mensahe sa pagkabanhaw ingon nga bahin sa Ebanghelyo. Kini mao ang gibuhay ni Pablo:

Labut pa niini, mga igsoon, ako mopahayag kaninyo sa Maayong Balita nga giwali ko kaninyo, nga ato usab nga nadawat, ug inyong gibarugan; Nga pinaagi niini kamo nangaluwas...

Kay gihatag ko kaninyo una sa tanan nga akong nadawat usab, sa unsa nga paagi si Kristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga Kasulatan;

Ug nga siya gilubong, ug nga siya nabanhaw pag-usab sa ikatolo ka adlaw, sumala sa mga Kasulatan;

Ug siya nagpakita kang Cefas, unya sa napulo ug duha;

Human niana siya nakita sa kapin sa lima ka gatus ka mga igsoon sa tingub; nga ang kadaghanan kanila mga buhi pa hangtud karon, apan ang uban nangamatay na.

Human nga siya nagpakita kang Santiago; unya ngadto sa tanang mga apostoles.

**Ug sa katapusan sa tanan nga siya nagpakita kanako usab...
(I Corinto 15: 1-8)**

Ang pagwali sa Ebanghelyo dili kompleto kon walay doktrina sa pagkabanhaw:

Ug kong si Kristo wala banhawa, nan kawang lamang ang among pagwali, ug ang inyong pagtoo usab kawang lamang ... Kon niini nga kinabuhi lamang kita may paglaum kang Kristo, nan kita sa tanang mga tawo ang labing makalolooy.

Apan karon si Kristo gibanhaw gikan sa mga patay, ug nahimong unang mga bunga kanila nga nangamatay. Kay pinaagi sa usa ka tawo miabot ang kamatayon, pinaagi sa tawo miabot usab ang pagkabanhaw sa mga patay.

Kay maingon nga diha kang Adan ang tanan nangamatay, nan diha kang Kristo usab ang tanan mangabuhi. (I Mga Taga Corinto 15: 14, 19-22)

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang bersikulo gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang duha ka umaabot nga pagkabanhaw?

_____ ug _____

3. Unsa ang duha ka mga butang nga gipadayag sa Biblia bahin sa padulngan sa tanang mga kalag sa tawo?

---

4. Basaha ang mga pamahayag sa ubos. Kon ang pamahayag TINUOD isulat ang letrang T sa blangko diha sa atubangan niini. Kon ang pamahayag SAYOP, isulat ang letrang F sa blangko diha sa atubangan niini.

a ._____ Kadtong dili mamatay dili mabanhaw.

b ._____ Sa panahon sa kamatayon adunay panagbulag tali sa mga espiritu sa mga tawo nga mga matarung ug sa mga dautan.

c ._____ Importanteng iampo ang mga patay aron maluwas.

d ._____ Ang padulngan sa mga matarung karon lahi na kay sa wala pa ang kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesu-Kristo.

e ._____ Ang pagkabanhaw ni Jesus importante apan kini dili diay kabahin sa mensahe sa ebangelio.

5. Unsa nga mga bersikulo ang naghulagway sa duha ka mga tubag sa mga tawo sa mensahe sa pagkabanhaw?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Ang doktrina sa pagkabanhaw sa mga patay nga inyong gitun-an, ug ang doktrina sa paghukom nga walay katapusan nga inyong tun-an sa sunod nga kapitulo parehong nagtagad sa umaabot nga mga panghitabo. Ang umaabot nga mga panghitabo gisulti diha sa Pulong sa Dios. Bisan tuod kini nga mga panghitabo wala pa nahitabo, ang Dios naghatag ug kahibalo sa iyang umaabot nga mga plano pinaagi sa panagna.

Adunay daghan mahitungod sa umaabut nga mga panghitabo nga wala gipadayag diha sa Pulong sa Dios. Kadtong gipadayag na gihubad sa nagkalain-laing mga paagi sa mga estudyante sa Biblia. Dili kinahanglan nga masabtan ang tanang mga nagkalain-laing mga interpretasyon sa panagna sa Biblia nga gihatag sa mga tawo. Kadaghanan niini nga mga paghubad nakasentro sa eksaktong panahon sa dili kalikayan nga mga matagnaong panghitabo o piho nga mga detalye niini nga mga panghitabo.

Unsa ang mahinungdanon sa mga patukoranan sa Kristohanong pagtoo mao ang usa ka kinatibuk-ang pagsabot kon unsa ang giingon sa Biblia nga mahitabo.

Ang mosunod naglatid niining mga importante nga mga panghitabo:

- I. Ang Biblia nagtudlo nga ang Ginoo mobalik sa yuta alang sa mga magtotoo. Si Jesus misaad sa iyang mga sumusunod:

... Moadto ako aron sa pag-andam ug luna alang kaninyo.

Ug kong ako moadto ug maka-andam na ug luna alang kaninyo, mobalik ako pag-usab ug pagadawaton ko kamo ngadto sa akong kaugalingon; kay kon diin gani ako, atua usab kamo. (Juan 14: 2-3)

- A. Ang Paglalin: I Mga Taga Tesalonica 4: 13-18 naghatag sa labing detalye bahin sa pagbalik ni Kristo alang sa mga magtotoo. Kini nga pagbalik mao ang gitawag nga paglalin:
  1. Si Kristo mismo sa iyang kaugalingon mobalik. (Bersikulo 16)
  2. Adunay usa ka pagkabanhaw gikan sa mga lubnganan niadtong mga magtotoo sa diha nga sila namatay. (Bersikulo 16)
  3. Adunay paglalin, nga nagpasabot "ang lihok sa pagkuha sa usa ka tawo gikan sa usa ka dapit ngadto sa lain. "Ang buhi nga mga magtotoo pagakuhaon gikan sa kalibutan aron sa pagsugat kang Kristo. (Bersikulo 17)
  4. Adunay mahimo nga usa ka panagkitaay tali sa mga magtotoo nga kaniadto nangamatay na ug sa mga magtotoo nga mga buhi pa sa panahon sa pagbalik ni Kristo, ug sa ilang Ginoo nga si Jesus Kristo. (Bersikulo 17)

- B. Ang kasakitan: Ang Biblia nagsulti sa usa ka makalilisang nga panahon sa yuta nga anaa sa gitawag nga kasakitan.
1. Ang kasakitan molungtad sa 42 ka bulan o 1,260 ka adlaw (Daniel 9: 24 - 27).
  2. Kini mahimong usa ka lisud kaayo nga panahon. Adunay daghan nga mga lisud nga mga panahon sa kalibutan, apan ang tulo ka mga bu tang moila sa mga kasakitan gikan sa tanang pang mga panahon sa kagul-anan.
    - a. Una, kini sa tibuok kalibutan ug dili lamang sa lokal. (Pinadayag 3:10)
    - b. Ikaduha, ang mga tawo makaamgo nga ang katapusan sa kalibutan haduol na. (Pinadayag 6:16)
    - c. Ikatulo, ang hilabihan nga kasakitan mas dako pa kay sa mga nasinatian na. (Mateo 24: 4-14)
  5. Ang pagkahulagway: Adunay serye sa mga paghukom sa Dios sa ibabaw sa yuta sa panahon sa kasakitan. Kini gihulagway sa Pinadayag kapitulo 6, 8-9, ug 16 ug Mateo 24: 4-14.
  6. Ang rason alang sa kasakitan: Ang pagkadautan sa tawo kinahanglan nga pagasilotan, si Satanas nabuntog na, ug giila si Jesus ingon nga Ginoo sa tanan. Kini nagakompleto sa plano sa Dios sa mga katuigan nga gisulti sa Mga Taga Efeso 1: 8-9.

C. Ang Panahon Sa Paglalin:

Ang ubang mga tawo nagtoo nga ang paglalin mahitabo sa dili pa ang ka sakitan aron ang mga magtotoo dili na makasinati sa bisan unsa niining makalilisang nga panahon sa yuta. Ang uban nagtoo nga ang paglalin mahitabo sa tunga-tunga niini nga panahon. Samtang ang uban nagtoo nga ang paglalin mahitabo sa katapusan sa mga kasakitan.

Ang pinakanaandan nga interpretasyon mao nga ang paglalin sa mga mag totoo mahitabo sa dili pa ang panahon sa kasakitan magsugod. Ang nagka lain-laing mga panglantaw sa panahon sa kasakitan resulta gikan sa mga nagkalain-laing mga interpretasyon sa matagnaong impormasyon nga gi hatag diha sa Kasulatan. Ang labing importante mao ang pagkahibalo nga kamo usa ka tinuod nga magtotoo ug mahimong andam sa pag-adto uban ni Jesus sa paglalin sa diha nga kini mahitabo.

D. Ang Milenyu:

Ang Milenyu maoy usa ka gidugayon sulod sa 1,000 ka mga tuig human ang mga kasakitan sa panahon nga si Jesus magmando sa yuta diha sa pag kamatarung (Zacarias 14: 9; Daniel 7:14).

Ang ciudad sa Jerusalem ang sentro sa gobyerno (Isaias 2: 3). Kini nga panahon matapos sa diha nga si Satanas magapahimutang sa katapusan nga pag-alsa batok sa Dios (Pinadayag 20: 7-9). Ang Dios magapadalag kalayo gikan sa langit ug taponon ang tanang pagsupak. Si Satanas itambog ngadto sa linaw nga kalayo sa kahangturan (Pinadayag 20:10).

E. Paghukom:

Ang tanan nga nilalang pagahukman sa Dios. Kini nailhan nga panahon sa paghukom nga walay katapusan. Kini mao ang ulahi sa mga sukaranang baruganan sa Hebreohanon 6: 1-3 ug ang pagahisgotan sa mosunod nga kapi tulo. Kadtong nangamatay nga mga dili-magtotoo pagabanhawon aron mo atubang sa paghukom. Tungod kay sila wala naghinulsol gikan sa sala ug wala midawat kang Jesus ingon nga Manluluwas sila pagahukman sa silot sa kahangturan sa Impiyerno (Pinadayag 20: 12-15). Ang tinuod nga mga magtotoo nga naghinulsol sa sala ug gidawat si Jesus ingon nga Manluluwas magagugol sa eternidad sa Langit sa presensya sa Dios (Pinadayag 21).

KAPITULO 10

PAGHUKOM NGA WALAY KATAPUSAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa bersikulo gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa pulong “paghukom”.
- Pagpasabot nganong ang paghukom gikinahanglan.
- Pag-ila sa magahukom sa katapusang paghukom
- Pag-ila sa mga pagahukman sa katapusang paghukom
- Pagpasabot sa mga baruganan nga naglangkob sa katapusan nga paghukom

SAG-ULOHONG BERSIKULO:

Kay si Jehova mao ang atong maghuhukom, si Jehova mao ang atong maghahatag sa balaod, si Jehova mao ang atong hari.(Isaias 33:22)

PASIUNA

Ang paghukom nga walay katapusan mao ang ulahi sa unom ka pundasyon sa mga baruganan sa Kristohanong pagtoo.

Diha sa Daang Tugon ang pulong "paghukom" gigamit sa duha ka mga paagi. Ang usa nag tumbok sa mga ordinansa, mga pamatuod, ug mga balaod sa Dios. Ang lain pa nagtagad ma hitungod sa paghukom sa Dios sa mga tawo ug mga nasud. Ang ulahing kahulogan mao ang gigamit sa pulong "paghukom" sa Bag-ong Tugon. Kini mao ang kahulogan nga gigamit niini nga kapitulo.

KATIN-AWAN

Ang pulong nga “paghukom” nagpasabot sa pagbulag o paghimo sa usa ka kalainan tali sa. Kini naglakip sa pagdala sa pagsulay, pagsusi ug ebidensiya, pagtino sa sala o kaputli, ug sa pagpahamtang sa silot sa sala. Ang paghukom nga walay katapusan mao ang dako ug katapusang paghukom nga gipamulong diha sa Biblia nga nagtino sa walay katapusan nga padul-ngan sa tanang mga kalag.

ANG MGA MAGHUHUKOM

DIOS ANG MAGHUHUKOM:

Kay ang Ginoo mao ang atong maghuhukom. (Isaias 32:22)

... Dios ang maghuhukom sa tanan ... (Hebreohanon 12:23)

Ang Dios naghukom sa mga makasasalang kinaiya sa katawhan. Ang tinuod nga tinguha sa Dios dili paghukom kondili nga ang tanang mga tawo modangat ngadto sa kahibalo mahitun-
ngod ni Jesu-kristo:

Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak nganhi sa kalibutan aron sa paghukom sa silot sa kalibutan; apan nga ang kalibutan pinaagi kaniya unta maluwas. (Juan 3:17)

Ang Ginoo dili langanlanganan mahitungod sa iyang saad, ingon sa mga tawo nga paglangan; apan siya may pagkamapailubon alang kaninyo, sanglit dili buot nga may bisan kinsa nga mawala, kondili nga ang tanan makadangat sa paghinulsol. (II Pedro 3: 9)

Ang tinguha sa Dios mao nga ang tanang mga tawo sa bisan diin maghinulsol. Kon sila dili maghinulsol sa sala sila makasinati sa iyang paghukom:

Ug ang mga panahon sa kaburong wala panumbalinga sa Dios; apan karon siya nagasugo sa tanang mga tawo bisan diin sa paghinulsol;

Tungod kay siya nakatudlo na sa usa ka adlaw, diin magahukom siya sa kalibutan sa pagkamatarung ... (Buhat 17: 30-31)

JESU-KRISTO:

Ang Dios naghatag ug awtoridad ni Jesus sa paghukom:

... Kay siya nagahatag na sa tanang paghukom - ang katapusan nga paghukom ug ang kinatibuk-ang paghukom – ang paghukom gitugyan na ngadto sa mga kamot sa Anak...

Ug siya mihatag kaniya sa awtoridad ug gihatag kaniya ang kagahum sa pagtuman sa [paggamit, praktis] paghukom, tungod kay siya mao ang Anak sa tawo [ang tawo]. (Juan 5: 22, 27, Amplified Bible)

ANG MGA BALAAAN:

Sa katapusan nga paghukom ang mga matuod nga magtotoo motabang sa paghukom sa kalibutan:

Wala ba kamo masayud nga ang mga balaan mao ang magahukom sa kalibutan? ug kon ang kalibutan ang pagahukman ninyo, dili ba kamo takus sa paghukom sa mga butang nga labing gagmay?

Wala ba kamo manghibalo nga kamo magahukom sa mga manulonda...? (I Corinto 6: 2-3)

Ang pulong "mga balaan" niini nga bersikulo nagpasabot sa tanan nga matuod nga mga magtotoo. Sila motabang sa paghukom sa "kalibutan" [sa dili-matarung].

ANG SUKDANAN SA PAGHUKOM:

Ang sukdanan nga kitang tanan pagahukman mao ang Pulong sa Dios:

Ug kon bisan kinsa nga tawo nga makadungog sa akong mga pulong ug dili ma gatuman niini, ako dili magahukom kaniya; kay ako wala man moanhi aron sa paghukom sa kalibutan, kondili sa pagluwas sa kalibutan.

Siya nga nagasalikway kanako ug dili modawat sa akong mga pulong, adunay maghuhukom kaniya: ang pulong nga akong gisulti mao unya ang magahukom kaniya sa kaulahian nga adlaw.(Juan 12: 47-48)

Kini dili ang mga sukdanan, tinuohan, o mga tradisyon sa tawo nga kita pagahukman. Kini dili ibase sa organisasyon o denominasyon nga mga balaod. Ang sukdanan nga kita pagahukman mao ang tul-id nga sukdanan sa Pulong sa Dios:

**Sa walay katapusan, Oh Jehova, ang imong Pulong nahamutang sa langit.
(Salmo 119: 89)**

ANG RASON SA PAGHUKOM

Ang Biblia nagpadayag nga ang paghukom gikinahanglan tungod sa sala batok sa balaod sa Dios, sa pagkadili-diosnon, pagkadili-matarung, pagkawalay-pagtoo, mga paglapas, ug sa dautang binuhatan. Bisn tuod adunay nagkalain-laing mga pulong, silang tanan nga pulong alang sa sala:

SALA BATOK SA BALAOD SA DIOS:

Kay ... ingon nga ang kadaghanan nanagpakasala ilalum sa Kasugoan, pagahukman sila pinaagi sa Kasugoan.(Roma 2:12)

PAGKADILI-DIOSNON:

Apan ang mga langit ug ang yuta, nga mao karon , pinaagi sa maong pulong ginatipigan, ug ginatagana alang sa kalayo sa adlaw sa paghukom ug sa kalag lagan sa dili-diosnon nga mga tawo. (II Pedro 3: 7)

Sa pagtuman sa paghukom sa tanan, ug sa pagpanghimatud sa tanang mga dili diosnon sa taliwala nila diha sa tanan nilang mga dili-diosnon nga mga binuhatan nga sa dili pagkadiosnon ilang nahimo, ug sa tanang nga mga matig-a nga mga pulong nga ang dili-diosnon nga mga makasasala nagasulti batok kaniya. (Judas 15)

PAGKADILI-MAKATARUNG:

Ang Ginoo mahibalong magluwas sa mga diosnon gikan sa mga pagtintal, ug sa pagbantay nga ang mga dili matarung ngadto sa adlaw sa paghukom aron paga silotan. (II Pedro 2: 9)

PAGKAWALAY-PAGTOO:

Siya nga nagatoo kaniya dili pagahukman sa silot; apan siya nga dili motoo na hinukman na, tungod kay wala man siya motoo sa ngalan sa bugtong Anak sa Dios. (Juan 3:18)

PAGLAPAS:

Pinaagi sa sala [paglapas] sa usa, ang paghukom miabot sa tanan nga mga tawo ngadto sa pagkahinukman sa silot... (Roma 5:18, Amplified Bible)

DAUTANG MGA BINUHATAN:

Ug kini mao ang paghukom sa silot, nga ang kahayag mianhi sa kalibutan, ug ang mga tawo nahigugma sa kangitngit kay sa kahayag, tungod kay ang ilang mga binuhatan mga dautan. (Juan 3:19)

ANG MGA PRINSIPYO SA DIOSNONG PAGHUKOM

Ang kalibutanong mga prinsipyo sa paghukom managlahi gikan sa nasud ngadto sa nasud. Ang mga sumbanan managlahi gikan sa estado ngadto sa estado sa sulod sa usa ka nasud, ug gikan sa ciudad ngadto sa ciudad. Ang kalibutanong mga prinsipyo sa paghukom ug silot ma naglahi tungod kay ang mga tawo naghubad sa mga lihok sa daghang mga pamaagi. Ang sa ma nga buhat ipahayag ingon nga sayop sa usa ka kultura apan tingali madawat sa uban. Pa nanglitan, ang pagpatay sa usa ka baka nga giisip sa lahi nga paagi sa America, diin kini gi gamit alang sa kalan-on, kay sa India diin ang mga baka giisip nga sagrado sa pipila ka mga tawo.

Ang paghukom sa tawo managlahi tungod kay ang mga sumbanan diin sila magahukom ma naglahi. Apan ang mga prinsipyo sa paghukom sa Dios dili mausab. Ang Dios nagahukom...

PINASIKAD SA PULONG SA DIOS:

Ang balaod sa Dios ug mga prinsipyo sa paghukom nakapatik sa iyang Pulong:

**Sa walay katapusan, Oh Jehova, ang imong pulong nahamutang sa langit.
(Salmo 119: 89)**

SUMALA SA KAHIBALO:

Ang mga tawo ug ang mga nasud pagahukman sumala sa kahibalo sa Dios nga gihatag kani la.Si Jesus miingon nga ang pipila pagahukman nga mas grabe pa kay sa mga ciudad sa

Sodoma, Gomorra, Ninevah, Tiro, ug Sidon. Kini sila mga dautan nga mga ciudad nga gihisgotan diha sa Daang Tugon nga gihukman sa Dios ug gisilotan.

Ang rason ni Jesus sa pagpahamtang ug mas grabe nga paghukom sa pipila ka ciudad sa Bag-ong Tugon mao nga kining mga ciudad may labaw nga kahibalo sa Dios. Si Jesus mismo sa iyang kaugalingon nangalagad niining mga ciudad ug naghimog gamhanan nga mga buhat sa pagpang-ayo ug sa pagpahigawas. Sa gihapon, ang mga katawhan niini nga mga ciudad wala maghinulsol. si Jesus nagpasidaan:

Alaut ikaw, Corazin, alaut ka Betsaida! kay kon ang mga buhat nga gamhanan, nga gibuhat diha kaninyo didto pa himoa sa Tiro ug sa Sidon, sila naghinulsol niadto pa sa saput nga sako ug abo.

Apan sultihan ko kamo, nga maarang-arang pa alang sa Tiro ug sa Sidon sa adlaw sa paghukom kay kaninyo.

Ug ikaw, Capernaum, nga nabayaw sa langit, pagadalhon sa Impyerno: kay kon ang mga buhat nga gamhanan, nga ginahimo kanimo, gibuhat sa Sodoma, naga pabilin unta kini hangtud niining adlaw.

Apan magaingon ako kaninyo, nga kini mahimo nga maarang-arang pa alang sa yuta sa Sodoma, sa adlaw sa paghukom, kay kanimo. (Mateo 11: 21-24)

Ang mga tawo sa Ninevah motindog sa adlaw sa paghukom kauban niini nga kaliwatan, ug pagasilotan kini, tungod kay nanaghinulsol sila sa pagwali ni Jonas; ug, ania karon, ang usa nga labaw pa kay kang Jonas ania dinhi. (Mateo 12:41)

Ang usa ka kinatibuk-ang pagpadayag sa Dios gihatag ngadto sa tanang mga tawo pinaagi sa mga katingalahang paglalang:

Kay ang dili makita nga mga butang gikan sa paglalang sa kalibutan tin-aw nga nakita, nga masabot pinaagi sa mga butang nga gihimo, bisan ang iyang walay kinutobang gahum ug pagka Dios; mao nga kita walay ikabalibad. (Roma 1:20)

Kining kinatibuk-ang pagsabot sa Dios gihatag ngadto sa tanang mga tawo pinaagi sa paglalang mao ang nag-unang sumbanan nga ang mga tawo pagahukman. Kadtong nakadawat ug dugang nga pagpadayag pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios pagahukman pinaagi sa usa ka mas taas nga sumbanan sa kahibalo.

TAGSATAGSA:

Ang matag tawo pagahukman nga tagsa-tagsa:

Ang kalag nga nakasala mamatay. Ang anak nga lalaki dili magapas-an sa kasalanan sa amahan, ni ang amahan magapas-an sa kasalanan sa anak nga lalaki: ang pagkamatarung sa matarung maana kaniya, ug ang pagkadautan sa mga dautan maaana kaniya. (Ezequiel 18:20)

Ang paghukom nga nagtino sa tagsatagsa ka walay katapusang padulngan dili sa usa ka grupo nga basehan. Kini mahimong sa tagsa-tagsa nga basehan.

SUMALA SA KAMATUORAN:

Si Pablo misulat:

**... Apan kita sigurado nga ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran ...
(Roma 2: 2)**

PINASIKAD SA KAUGALINGONG PANGGAWI:

Matag usa kanato mobarug sa atubangan sa hukmanan ni Kristo ug pagahukman sumala sa atong mga binuhatan. Ang Biblia nagtawag usab niini nga paghukom sumala sa "mga buhat":

Kay kitang tanan kinahanglan magapangatubang sa hukmanan ni Kristo; aron ang matag- usa magadawat sumala sa nabuhat niini nga lawas, sumala sa iyang gibuhad, kon kini maayo o dautan. (II Mga Taga Corinto 5:10)

**... Kay siya magabalus ra sa tagsatagsa ka tawo sumala sa iyang mga binuhatan.
(Roma 2: 6)**

**... Ang Amahan ... nagahukom sumala sa tagsatagsa ka mga binuhatan.
(I Pedro 1:17)**

... Ang mga patay gihukman gikan sa mga butang nga nahisulat diha sa mga basahon, sumala sa ilang mga binuhatan. (Pinadayag 20:12)

Ang Diosnong talaan sa tawhanong "mga binuhatan" naglangkob dili lamang sa mga buhat kondili usab sa mga hunahuna ug mga motibo. Ang Dios nagtan-aw sa kasingkasing, dili lang sa panagway sa gawas (I Samuel 16: 7).

WALAY PINALABI:

Ang paghukom nga walay katapusan walay pinalabi. Kini nagpasabot nga walay espesyal nga pabor. Ang mga tawo dili pagahukman sa basehan sa ilang bahandi, posisyon sa katilingban, nasyonalidad, o edukasyon.

**... Ang Amahan ... sa walay pagpasulabi sa mga tawo, nagahukom siya.
(I Pedro 1:17)**

Ang adunay pagtamud sa mga tawo nagpasabot nga maimpluwensiyahan ang paghukom sa pipila ka gawasnong hinungdan sa panagway, relasyon, posisyon, bahandi, ug uban pa.

Ang Diosnong paghukom dili maimpluwensiyahan sa bisan unsa niining mga butanga:

... Kay ang Ginoo nagatan-aw dili ingon sa makita sa tawo; kay ang tawo nagatan-aw sa gawasnong panagway, apan ang Ginoo nagatan-aw sa kasingkasing. (I Samuel 16: 7)

SUMALA SA KASUGOAN:

... Ingon nga ang tanan nga nanagpakasala ilalum sa Kasugoan, pagahukman sila pinaagi sa Kasugoan. (Roma 2:12)

SUMALA SA PAGKAMATARUNG:

Ug siya magahukom sa kalibutan diha pagkamatarung; magapahamtang siya ug paghukom sa mga katawhan sa katul-id. (Salmo 9: 8)

... Siya magahukom sa kalibutan uban ang pagkamatarung, Ug ang katawhan uban ang iyang kamatuoran. (Salmo 96:13)

... Siya nagatudlo sa usa ka adlaw, nga magahukom siya sa kalibutan sa pagkamatarung. (Buhat 17:31)

... Ang matarung nga hukom sa Dios. (Roma 2: 5)

Sukad karon adunay gitagana alang kanako nga purongpurong sa pagkamatarung, nga ang Ginoo, ang matarung nga maghuhukom, magahatag kanako niadtong adlaw: ug dili lamang kanako ra, kondili ngadto usab sa tanang mga naga higma sa iyang pagpadayag. (II Timoteo 4: 8)

SUMALA SA MGA MOTIBO UG SA MGA HUNAHUNA:

Busa, ayaw ipakanaug ang paghukom sa dili pa ang panahon; hangtud nga moabut ang Ginoo, nga mao ang magapadayag sa mga butang nga karon natago sa kangitngit, ug magapadayag sa mga katuyoan sa kasingkasing... (I Mga Taga Corinto 4: 5)

Niadtong adlaw ang Dios magahukom sa mga tinago sa mga tawo pinaagi kang Kristo Jesus sumala sa akong ebanghelyo. (Roma 2:16)

ANG PANAHOON SA PAGHUKOM

Ang Biblia nagpakita nga adunay nangagi, karon, ug umaabut nga paghukom:

NANGAGI NGA PAGHUKOM:

Ang Biblia usa ka kasaysayan sa nangagi nga paghukom sa Dios. Gikan sa panahon ni Adan ug Eva kini nagtala sa paghukom sa Dios sa mga nasud ug sa matagtawo.

Ang Biblia nagtala sa duha ka espesyal nga nangagi nga mga paghukom nga importante sa mga magtotoo. Kini mao ang mga paghukom kang Satanas ug sa kalibutan. Ang Dios nagpahamtang na sa paghukom ug nagpahamutang na sa mga silot alang kanila.

-Si Satanas ug ang iyang mga Manolonda:

Pinaagi sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesu-Kristo, ang Dios nagpahamtang na sa kata pusan nga paghukom kang Satanas:

... Ang principe niining kalibutana [si Satanas] ginahukman na. (Juan 16:11)

Ug gihuboan niya ang mga punoan ug mga kagamhanan [sa mga pwersa ni Satanas] Siya [Jesus] nagbuhat ug usa ka talan-awon sa dayag gayud, nga niini gidaug niya sila. (Colosas 2:15)

Si Satanas gihukman na sa Dios. Siya gitugotan ug limitado nga kalihokan hangtud nga siya itambog ngadto sa linaw nga kalayo sa katapusan sa kalibutan apan siya gihukman na ingon nga sad-an. Ang mga anghel ni Satanas, nga mibiya sa ilang orihinal nga kahimtang sa langit ingon nga mga anghel sa Dios pinaagi sa pag-apil sa pagrebelde kaniya, gisilotan na:

Ug ang mga manolonda nga wala magbaton sa ilang nahauna nga kahimtang, kondili nga gibiyahan nila ang ilang kaugalingon nga puloy-anan, gibutang niya sa mga talikala nga walay katapusan sa ilalum sa kangitngit ngadto sa paghukom sa dakong adlaw. (Judas 6)

-Ang Kalibutan:

Si Jesus miingon:

Karon mao na ang paghukom niining kalibutana ... (Juan 12:31)

Tungod kay nadaot sa pagtungha sa sala, ang pisikal nga kalibutan napahamtangan na sa paghukom sa Dios. Ang Biblia nag-ingon nga ang kalibutan pagalaglagon pinaagi sa kalayo:

Apan ang adlaw sa Ginoo moabut ingon sa usa ka kawatan sa kagabhion; diin ang mga langit moagi sa usa ka dakung dinagook ug ang mga elemento matunaw uban sa hilabihan nga kainit, ang yuta usab ug ang tanan nga ania niini pagasunogon. (II Pedro 3:10)

KARON NGA PAGHUKOM:

Adunay paghukom sa karon nga nagapadayon. Ang tanan nga mga tawo karon pagahukman ingon nga makasasala o mga matarung sa atubangan sa Dios. Ang paghukom sa karon sa tawo gibase kon gidawat o wala si Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas:

Siya nga nagatoo kaniya dili pagahukman sa silot; apan siya nga dili motoo ka niya gihukman na sa silot, kay wala man siya motoo sa ngalan sa bugtong nga Anak sa Dios. (Juan 3:18)

Ang karon nga paghukom sa Dios sa mga dili-magtotoo mao ang pagpakita sa iyang kaligut gut tungod kay sila nagapugong man sa kamatuoran:

**Kay ang Diosnong [balaan] kasuko ug kapungot gipadayag gikan sa langit batok sa tanan nga pagkadili-diosnon ug pagkadili-matarung sa mga tawo, nga sa ilang pagkadautan nagabalda ug nagapugong sa kamatuoran ...
(Roma 1:18, Ang Amplified Bible)**

Ang karon nga paghukom sa Dios sa mga magtotoo mao ang gugma. Siya nagatul-id kanila sa diha nga sila makasala:

... Anak ko, ayaw pagtamaya ang kastigo nga gikan sa Ginoo, ni magakaluya sa diha nga ikaw pagabadlongon niya;

Kay ang gihigugma sa Ginoo iyang ginakastigo...

**Apan kong kamo walay kastigo, nga niini ang tanan nahimong mga umalambit, tungod niana kamo mga anak sa gawas, ug dili mga anak nga matuod.
(Hebreohanon 12: 5, 6, 8)**

Sama sa usa ka natural nga amahan nga nagtul-id sa iyang mga anak, ang Dios naghukom sa kinaiya sa iyang mga anak. Kon sila makasala, ang Dios ang nagtul-id kanila pinaagi sa gugma sama sa usa ka amahan sa iyang anak nga lalaki. Ang pagpanton sa Dios [pagtul-id] sa iyang mga anak alang sa usa ka piho nga katuyoan:

Karon walay pagkastigo nga daw makapalipay, hinonoa makapasakit; apan sa kapulihay kini magahatag ug makigdaitong bunga sa pagkamatarung ngadto kanila nga namatoto pinaagi niini. (Hebreohanon 12:11)

UMAABOT NGA PAGHUKOM:

Ang umaabot nga paghukom ang gihisgotan ni Pablo sa Hebreohanon 6 sa diha nga siya nagsulti mahitungod sa "paghukom nga walay katapusan". Ang " paghukom nga walay kata pusan" mahitabo human sa kamatayon:

Ug ingon nga kini ginatudlo alang sa mga tawo ang pagkamatay sa makausa, ug tapos niini ang paghukom. (Hebreohanon 9:27)

Ingon sa inyong nakat-onan sa nangaging mga leksyon, human ang usa ka tawo mamatay diha-diha dayon mahibaloanan kon dili ba o siya makasulod sa presensya sa Dios. Ang padulngan sa mga matarung ug sa mga dili-matarung managlahi human sa kamatayon.

Apan ang katapusang paghukom nagpamatuod sa ilang walay katapusan nga paingnan nga mahitabo human matapos ang kalibutan ug ang pagkabanhaw:

Nagatugon ako kanimo sa atubangan sa Dios ug sa Ginoong Jesu-Kristo, nga magahukom sa mga buhi ug sa mga minatay sa iyang pagpadayag ug sa iyang Ginghamarian. (II Timoteo 4: 1)

... Ania karon, miabot ang Ginoo uban sa napulo kaliboan sa iyang mga balaan, sa pagtuman sa paghukom diha sa tanan ... (Judas 14, 15)

ANG MGA DAPIT SA KATAPUSANG PAGHUKOM

Adunay tulo ka mga dapit diin ang katapusan nga paghukom mahitabo:

ANG PAGHUKOM SA TRONO NI KRISTO:

Kadtong pagahukman dinhi mao ang tanang matuod nga magtotoo:

... Kitang tanan mobarug sa atubangan sa hukmanan ni Kristo. (Roma 14:10)

... Kay kinahanglan kitang tanan igapahayag sa atubangan sa hukmanan ni Kristo. (II Mga Taga Corinto 5:10)

ANG TRONO SA IYANG HIMAYA:

Ang ikaduha nga dapit sa paghukom gitawag ug "ang trono sa himaya ni Kristo." Kadtong pagahukman dinhi mao ang mga tawo nga nagpabilin sa ibabaw sa yuta sa panahon sa kasakit. Ang mga matarung pagabanhawon ug pagahukman sa dili pa ni Jesus ipabarug ang Gingharian sa Kalibohan sa yuta.

Ug nakita ko ang mga trono, ug sila nanglingkod niini, ug ang paghukom gihatag ngadto sa kanila; ug nakita ko ang mga kalag sa mga gipamunggotan sa ulo tungod sa pagpanghimatuod kang Jesus, ug tungod sa pulong sa Dios, ug nga wala mosimba sa mapintas nga mananap, ni sa iyang larawan, ug wala modawat sa iyang marka diha sa ilang mga agtang o sa ilang mga kamot; ug sila nangabuhi ug nanaghari uban kang Kristo sulod sa usa ka libo ka tuig.

Apan ang uban sa mga nangamatay dili mabuhi pag-usab hangtud nga ang usa ka libo ka tuig matapos. (Pinadayag 20: 4-5a)

ANG DAKUNG TRONO NGA MAPUTI:

Ang katapusan nga dapit sa paghukom mao ang gitawag nga "dakung trono nga maputi." Kadtong pagahukman dinhi mao ang mga nahibilin nga mga patay nga pagabanhawon sa pagkahuman sa Milenyum. (Kini mao ang ikaduha nga pagkabanhawon nga gitawag ug pagkabanhawon sa mga dili-matarung.) Ang Dakung trono nga maputi nga paghukom nahisulat sa Pinadayag 20: 11-15. Ang dili matarung pagahukman ug tungod sa ilang sala igatambog sila ngadto sa linaw nga kalayo uban kang Satanas ug sa iyang mga manolonda.

PAGHUKOM NGA WALAY KATAPUSAN

Adunay duha lamang ka bahin sa mga tawo nga pagahukman sa katapusan nga mga paghukom: mga magtotoo ug mga dili-magtotoo.

MGA MAGTOTOO:

Ang mga magtotoo pagahukman tungod sa ilang mga binuhatan ug pagagantihan sumala niana.

Sa ingon niana ang matag-usa kanato magahatag ug husay sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios.(Roma 14:12)

Kay kinahanglan kitang tanan igapahayag sa atubangan sa hukmanan ni Kristo; aron ang tagsatagsa makadawat sa mga butang nga gibuhat sa iyang lawas, su mala sa iyang gibuhat, kon kini maayo o sa dautan. (II Mga Taga Corinto 5:10)

Ang mga magtotoo pagahukman kon sa unsa nga paagi sila nagtukod sa ilang mga kinabuhi diha sa pundasyon sa Pulong sa Dios:

Karon kon may tawo nga magatukod sa ibabaw niining patukoranan sa bula wan, salapi, mga bato nga hamili, kahoy, balili, tuod sa balili;

Ang buhat sa tagsatagsa igapadayag; kay ang adlaw magapahayag niini, tungod kay kini ipadayag pinaagi sa kalayo; ug ang kalayo gayud maoy magasulay sa buhat sa tagsatagsa kon unsa nga matang kini.

Kong ang buhat ni bisan kinsa magpabilin nga iyang gitukod sa ibabaw niini, siya makadawat ug ganti.

Kong ang buhat ni bisan kinsa masunog, siya magaanus sa kapildihan; apan siya sa iyang kaugalingon ang maluwas ... (1 Taga-Corinto 3: 12-15)

Sa natural nga kalibutan, kahoy, balili, ug tuod sa balili, ang tanan motubo ug makita sa ibabaw sa yuta. Sila dali nga sunogon. Sila mao ang mga panig-ingnan sa mga buhat nga gihimo sa mga magtotoo nga makita sa tawo. Ang motibo niini nga mga binuhatan sayop.

Bulawan ug salapi dili malaglag pinaagi sa kalayo. Sa natural nga kalibutan, kini nga mga butang mipalambo sa ilalum sa yuta dili makita sa tawo. Sila mao ang usa ka panig-ingnan sa mga buhat nga gibuhat uban ang hustong motibo, dili gibuhat aron lang makita ug madayeg sa mga tawo. Sila mao ang mga buhat nga mga bilihon sa Ginharian sa Dios tungod kay sila gibuhat sa sa husto nga motibo.

Ang mga buhat sa matuod nga mga magtotoo pagahukman pinasikad sa pagkamasinugtanon. Ang sambingay sa mga talento sa Mateo 25 ug ang sambingay sa mga mina sa Lucas 19 gi sulti ni Jesus sa paghulagway niini nga kamatuoran.

Sa pareho nga sambingay, ang mga ulipon gihukman pinasikad sa ilang gibuhat sa mga gi panghatag sa ilaha. Gisultihan sila nga mamuhunan alang sa ilang mga agalon. Kadtong mga ulipon nga masinupakon gihukman nga dili matinud-anon.

Sama niining mga sambingay, ang atong Ginoo naghatag kanato ug usa ka responsibilidad. Kana nga responsibilidad gitawag ug Dakung Sugo:

Busa panglakaw kamo, ug tudloi ang tanang kanasuran, nga magabautismo kanila sa ngalan sa Amahan, ug sa Anak, ug sa Espiritu Santo:

Magatudlo kanila nga managbantay sa tanan nga mga butang bisan unsa nga gisugo ko kaninyo; ug ania karon, ako magauban kaninyo sa kanunay, bisan hangtud sa katapusan sa kalibutan. (Mateo 28: 19-20)

Atong dawaton kon unsa ang gihatag sa Dios kanato, ang mensahe sa Ebanghelyo, kopyahon kini pinaagi sa pagpakigbahin niini ngadto sa uban ug sa tibuok kalibutan. Samtang kita mosu nod niini nga sugo, kita namuhunan sa gihatag sa Dios kanato ug nagpalambo niini.

Ang ubang mga magtotoo adunay mas dako nga mga responsibilidad kay sa uban niini nga sugo. Ang pipila gitawag ingon nga mga pastor, mga ebanghelista, mga magtutudlo, ug uban pa. Apan ang matag natawo-pag-usab nga magtotoo adunay mga responsibilidad sa pag-abot sa kalibutan uban sa Ebanghelyo.

Ang mga magtotoo pagahukman base sa ilang pagkamatitud-anon ngadto sa responsibilidad nga gihatag sa Dios kanila:

Labut pa niini, gikinahanglan sa mga tinugyanan, nga ang tagsatagsa hikaplagan nga matinumanon. (I Mga Taga Corinto 4: 2)

Ang mga magtotoo dili pagahukman pinasikad sa mga abilidad, edukasyon, o sa espirituhanon nga mga gasa. Sila pagahukman sumala sa pagkamasinugtanon ug pagkamatitud-anon sa gihatag sa Dios kanila nga buluhaton. Ang paghukom sa matuod nga mga magtotoo dili sa pagkahinukman sa silot. Kana mao nga, ang matuod nga magtotoo dili pagahukman sa walay katapusan nga silot. Pinaagi sa pagdawat kang Kristo, siya miagi na gikan sa espirituhanon nga kamatayan ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan:

Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon ako kaninyo, siya nga nagapataling hug sa akong pulong, ug nagatoo kaniya nga nagpadala kanako, may kinabuhi nga walay katapusan, ug dili pagahukman sa silot, kondili miagi na gikan sa kamatayan ngadto sa kinabuhi. (Juan 5:24)

Ang usa ka matuod nga magtotoo naghinulsol na sa sala ug nagpakita ug pagtoo ngadto sa Dios pinaagi sa pagdawat ni Jesu-Kristo ingon nga personal nga Manluluwas. Siya nahimo ug nagpuyo ingon nga bag-ong binuhat diha kang Jesu-Kristo. Si Pablo nagpamatuod niini:

Busa karon walay pagkahinukman sa silot ngadto kanila nga anaa diha kang Kristo Jesus, nga wala magkinabuhi uyon sa unod, kondili uyon sa Espiritu. (Roma 8: 1)

Sa diha nga ang usa ka makasasala moduol kang Jesus ang iyang listahan sa kanhi nga mga sala gipala sa Dios. Kon ang usa ka magtotoo makasala, siya kinahanglan lamang maghinulsol ug mokumpisal sa iyang sala, ug ang Dios ang magpala niini gikan sa listahan:

Kon isugid nato ang atong mga sala, siya [ang Dios] matitud-anon ug matarung nga mopasaylo kanato sa atong mga sala ug pagahinloan kita niya gikan sa tanang pagkadili-matarung. (Juan 1: 9)

MGA DILI-MAGTOTOO:

Ang dili-matarung pagahukman ug pagasilotan sa sala. And Dios nagtipig ug usa ka talaan nga gitawag nga "basahon sa kinabuhi" nga gilistahan sa mga ngalan sa mga tawo nga naghinul sol, nidawat ni Jesus-Kristo, ug nahimong tinuod nga mga magtotoo. Kadtong nagsalikway kaniya pagahukman sa sala ug gikatakda ngadto sa walay katapusan nga silot. Ang ilang mga ngalan wala sa basahon sa kinabuhi:

Ug bisan kinsa nga dili makaplagan nga nahisulat diha sa basahon sa kinabuhi gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. (Pinadayag 20:15)

Importante nga masabtan nga kamo kinahanglan gayud nga magpuyo ingon sa usa ka bag-o nga binuhat diha kang Jesus human sa pagkakabig. Posible nga maluwas ug unya tungod sa pagdayon sa pagpakasala "mibalik" ngadto sa daan nga kinabuhi. Ang Biblia nagpamatuod nga posible nga ang inyong ngalan nga nahisulat diha sa basahon sa kinabuhi pagapalaon tungod sa sala:

Ug si Jehova miingon kang Moises: Bisin kinsa nga nakasala batok kanako, siya akong pagapalaon gikan sa akong basahon. (Exodo 32:33)

Mao gani nga ang pagkat-on sa pagpuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi mahinungdanon kaa yo. (Kini pagahisgotan nato sa katapusang kapitulo sa kahingpitan). Pinaagi sa pagbuntog sa sala sa inyong kinabuhi, kamo masaligon sa Dios nga dili pagapalaon ang inyong ngalan gikan sa basahon sa kinabuhi:

Siya nga nagmadaugon, pagasul-oban sa maputi nga mga bisti; ug dili ko pagapalaon ang iyang ngalan sa basahon sa kinabuhi ... (Pinadayag 3: 5)

ANG PADULNGAN SA MATARUNG

Ang matarung gitagana ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan sa presensya sa Dios. Ang presensya sa Dios gitawag nga Langit. Sa Biblia kini gihulagway sa pipila ka mga ngalan:

ANG BALAY SA AMAHAN:

Si Jesus naghulagway niini ingon nga balay sa iyang Amahan, usa ka dapit nga puloy-anan, pahulayanan, ug pakig-ambitay:

Sa balay sa akong Amahan adunay daghang puloy-anan: kondili pa, moingon ba unta ako kaninyo, moadto ako aron sa pag-andam ug dapit alang kaninyo. (Juan 14: 2)

USA KA LANGITNONG NASUD:

Ang Biblia nagtandi sa Langit ngadto sa usa ka nasud nga atong pagabiyahian sama sa panaw sa Israel sa Yuta sa Saad:

Apan karon nagatinguha sila ug usa ka labing maayo nga yuta, nga langitnon; tungod niana, ang Dios wala magakaulaw tungod kanila nga siya paganganlan ilang Dios; kay siya nakaandam alang kanila ug usa ka ciudad. (Hebreohanon 11:16)

USA KA CIUDAD:

Ang Langit sama sa usa ka ciudad:

Ug nakita ko ang ciudad nga balaan, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa Dios gikan sa Langit ... (Pinadayag 21: 2)

Ang Biblia nagpadayag ug pipila ka maanindot nga mga butang mahitungod sa Langit. Kini maoy usa ka dapit sa:

PAGKABALAN:

Ug walay makasulod kaniya bisan kinsa nga mahugaw, ni ang nagabuhat sa ka law-ayan, ug bakak; apan sila nga mga nahisulat sa Basahon sa Kinabuhi sa Cordero. (Pinadayag 21:27)

KALIPAY:

Ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha gikan sa ilang mga mata; ug walay nay kamatayon, ni kasubo, ni paghilak, ni bisan unsa nga dugang nga kasakit; kay ang nahaunang mga butang nangagi na. (Pinadayag 21: 4)

KATAHOM:

Ug ang tinukod nga kuta sa bato nga jaspe; ug ang ciudad lunsay nga bulawan, sama sa tin-aw nga salamin. (Pinadayag 21:18)

PAG-ALAGAD:

Tungod niini anaa sila sa atubangan sa trono sa Dios, ug mag-alagad kaniya sa adlaw ug sa gabii sa iyang templo; ug siya nga nagalingkod sa trono magapuyo sa taliwala nila. (Pinadayag 7:15)

MAGHARI UBAN KANG KRISTO:

Si Jesus misaad...

Ngadto kaniya nga makadaug pagatugotan ko nga magalingkod uban kanako sa akong trono, maingon nga ako usab nakadaug, ug naglingkod ako uban sa akong Amahan diha sa iyang trono. (Pinadayag 3:21)

PAGSIMBA:

Ang Biblia nagrekord nga kadtong mga anaa sa Langit...

**... Mihapa ug misimba kaniya nga buhi sa mga katuigan nga walay katapusan.
(Pinadayag 5:14)**

KAHAYAG UG HIMAYA:

**Ug ang ciudad wala magakinahanglan sa adlaw, ni sa bulan sa pagdan-ag niini:
Kay ang himaya sa Dios ang nagalamdag niini, ug ang Cordero mao ang iyang suga. (Pinadayag 21:23)**

USA KA DAPIT SA BAG-ONG PANGLANTAW:

Ang pagka anaa sa langit mohatag kanato ug usa ka bag-o nga panglantaw sa tanang butang:

**Kay, ania karon, ako nagahimo ug bag-ong mga langit ug usa ka bag-ong yuta;
ug ang unang dili na pagahinumduman, ni motungha pa sa hunahuna.
(Isaias 65:17)**

ANG PULOY-ANAN SA DIOS:

Ug nadungog ko ang usa ka dakung tingog gikan sa langit, nga nagaingon: Ania karon, ang tabernaculo sa Dios uban sa mga tawo, ug siya magapuyo uban kani-la, ug sila mahimong iyang mga katawhan, ug ang Dios mismo sa iyang kaugalingon magauban kanila, ug mahimo nga ilang Dios. (Pinadayag 21: 3)

WALAY KATAPUSANG PADULNGAN SA DILI-MATARUNG

Impiyerno mao ang walay katapusan nga padulngan sa mga dautan. Ang impierno mao ang usa ka dapit sa:

HILABIHANG PAG-ANTUS:

Ug ang Yawa nga naglimbong kanila gitambog ngadto sa linaw nga kalayo ug asupri, diin ang mga mananap nga mapintas ug ang manalagna nga bakakon, ug pagasakiton sa adlaw ug sa gabii sa walay katapusan. (Pinadayag 20:10)

PAGHANDUM UG PAGBASOL:

Ug sa Impiyerno giyahat niya ang iyang mga mata, sanglit nagaantus sa mga kasakit, ug nagalantaw kang Abraham sa halayo, ug si Lazaro diha sa iyang sabakan...

Apan si Abraham miingon: Anak hinumdumi nga ikaw sa imong tibuok kinabuhi nakadawat ka ug mga maayong butang, ug si Lazaro usab sa dautang mga butang; apan karon ania siya ginalipay, ug ikaw anaa sa kasakit. (Lucas 16: 23, 25)

WALAY KATAGBAWANG TINGUHA:

Ug siya misinggit ug miingon: Amahan nga Abraham, kaloy-i ako, ug ipadala si Lazaro, aron ituslob niya ang tumoy sa iyang tudlo diha sa tubig; ug ipabugnaw sa akong dila; kay ania ako sa kasakit niining siga. (Lucas 16:24)

PAGTAMAY:

Ug ang daghan kanila nga nangatulog sa abug sa yuta mahigmata, ang uban ngadto sa kinabuhi nga walay katapusan, ug ang uban ngadto sa kaulawan ug sa walay-katapusang pagtamay. (Daniel 12: 2)

DAUTANG PAGPAKIG-UBAN:

Apan ang mga talawan, ug sa mga dili matinoohon, ug sa mga dulumtanan, ug mga mamumuno, ug mga makihilawason, ug ang mga lumayan, ug sa mga mag sisimbag mga diosdios, ug sa tanang mga bakakon, adunay ilang bahin sa linaw nga nagdilaab uban sa kalayo ug asupri; nga mao ang ikaduha kamatayon. (Pinadayag 21: 8)

PAGKAWALAY- PAGLAUM:

Sa diha nga ang usa ka dautan nga tawo mamatay, ang iyang ginapaabut mahanaw; ug ang paglaum sa dili-matarung nga mga tawo mahanaw. (Proverbio 11: 7)

WALAY KATAPUSANG SILOT:

Ang Impyerno orihinal nga giandam alang kang Satanas ug sa iyang mga manolonda. Tungod sa sala, ang tawo usab gitagana alang sa kahangturan sa Impiyerno gawas kon siya gitubos pinaagi kang Kristo Jesus:

Unya magaingon usab siya kanila sa wala nga kamot, Pahawa gikan ka nako, kamo nga gitunglo, ngadto sa walay katapusan nga kalayo, nga giandam alang sa Yawa ug sa iyang mga manolonda. (Mateo 25:41)

Ang silot alang sa mga dautan walay katapusan. Ang sama nga pulong nga gigamit alang sa kinabuhing dayon diha sa Biblia (Juan 3:15) ug sa walay katapusan nga Dios (1 Timoteo 1:17) gigamit sa paghulagway sa walay katapusang paghukom (Hebreohanon 6: 2). Kon ang usa niini temporaryo, nan ang laing duha kinahanglan nga temporaryo lamang.

Walay paagi sa paglikay sa konklusyon nga kon ang Dios walay katapusan ug ang kinabuhing dayon mahangturon, nan ingon usab ang silot sa Impiyerno. Ang Dios wala magpadala sa mga tawo ngadto sa impyerno. Ang tawo mipili sa pag-adto didto pinaagi sa pagsalikway kang Jesu-Kristo ug sa pagpuyo sa usa ka makasasala nga kinabuhi. Ang Dios naghatag ug usa ka paagi sa pag-ikyas gikan sa walay katapusan nga silot pinaagi sa plano sa kaluwasan. Siya dili buot nga may bisan kinsa nga mawala.

UNSAON UNYA NATO PAGKINABUHI?

Unsa nga paagi nga ang doktrina sa walay katapusang paghukom makaapekto sa atong mga kinabuhi ingon nga mga magtotoo?

Sa diha nga gisulat ang hilisgutan sa umaabot nga paghukom, Si Apostol Pedro mitubag niini nga pangutana:

Sanglit kay pagatunawon kininng tanang nga butang, unsa man ang pagkaki nahanglan gayud nga magpuyo kamo balaan nga kinabuhi ug pagka-diosnon ...

Tungod niini, mga hinigugma, kay nagpaabot man kamo niining mga butanga, maninguha kamo sa kakugi gayud nga makakaplag kaniya diha sa pakigdait, nga walay mansa, ug walay ikasaway. (II Pedro 3: 11, 14)

Ang pagsabot sa walay katapusang paghukom kinahanglan moresulta sa espirituhanon nga pagkahamtong sa kinabuhi sa magtotoo.

Ang hilisgutan sa Kristohanong pagkahamtong, nga gitawag ni Pablo nga "moadto sa kahingpitan," mao ang ulohan sa sunod nga kapitulo.

KINAUGALINGONG EKSAMIN

1. Unsa ang duha ka mga paagi nga ang pulong "paghukom" gigamit diha sa Daang Tugon?
_____
2. Unsa ang kahulogan sa pulong nga "maghukom"?
_____
3. Ngano nga ang paghukom gikinahanglan?
_____
4. Kinsa ang mohimo sa paghukom sa panahon sa walay katapusang paghukom?
_____
5. Kinsa ang pagahukman? _____
6. Unsa nga mga baruganan ang pagdumala sa paghukom nga panahon?
_____
_____
7. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.
_____
_____
8. Kon ang pamahayag TINUOD isulat ang letrang T sa blangko nga anaa sa atubangan niini. Kon ang pamahayag SAYOP, isulat ang letrang F.
  - a ._____ Adunay paghukom nga nahitabo sa tanang mga panahon.
  - b ._____ Adunay usa ka paghukom nga gigahin alang sa usa ka espesyal nga panahon sa umaabot.
  - c ._____ Ang Biblia wala magsulti kon diin ang umaabot nga paghukom mahitabo.

(Ang mga tubag sa eksamin gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Kini nga kapitulo nagpaila-ila sa hilisgutan sa paghukom ingon sa gitudlo sa Biblia. Aron sa pagpalambo sa kahibalo niini nga hilisgutan ipadayon ang inyong pagtuon sa paghukom pina agi sa paggamit sa mosunod nga latid:

ANG PAGHUKOM USA KA HIYAS (KINAIYA) SA DIOS

Salmo 89:14; 97: 2; 99: 1-5; Isaias 28: 5-6; 30:18; 61: 8; Daniel 4:37

PAGHUKOM USA KA HIYAS NI JESUS

Salmo 72: 2; Isaias 9: 7; 11: 1-5; Juan 5:30; 8: 15-16, 26

MGA KATUYOAN SA DIOSNONG PAGHUKOM

Aron sa paghatag ug kinabuhi: Levitico 18: 4-5; Nehemias 9:29; Salmo 119: 149.156
Aron sa pagtubos sa iyang katawhan: Exodus 6: 6; 7: 4; Isaias 1:27
Aron sa pagtukod: I Mga Cronicas 28: 7; Salmo 37:28; Proverbio 2: 8; Sofonias 2: 3
Aron pagpanton [pagsaway]: Salmo 119: 75; Jeremias 10:24; Habacuc 1:12
Aron sa pagtabang sa iyang mga katawhan: Salmo 76: 8-9; 119: 175

ANG PANALANGIN SA DIOSNONG PAGHUKOM

Kahupayan: Salmo 119: 52
Ganti: Salmo 58:11
Pagmatuto ug pagkamatarung: Isaias 26: 8-9

MGA SILOT SA DILI PAGTUBAG SA IYANG PAGHUKOM

Kini gilista sa Ezequiel 5: 6-17; 11: 11-12; 14:21; Malaquias 2: 1-4; 3: 1-6

ANG KINAIYAHAN SA DIOSNONG PAGHUKOM

Matarung: Deuteronomio 4: 8; Salmo 19: 9; 119: 137; Jeremias 11:20; II Mga Taga
Tesalonica 1: 4-6; I Pedro 2:23; Pinadayag 15: 4; 16: 7; 19: 2, 11
Base sa gugma: Salmo 33: 5
Matuod ug matarung Salmo 111: 7; Proverbio 2: 9; Jeremias 4: 2; Juan 8: 15-16
Labaw pa sa mga dautan: Salmo 10: 5
Walay katapusan: Salmo 119: 160
Dako: Salmo 36: 6
Gibag-o: Sofonias 3:15
Dili matukib: Roma 11:33
Sila ikapadayag [dayag kanato]: Bugna 15: 4

KINSAY HUKMAN SA DIOS

Tanang katawhan: Salmo 7: 8; 9: 7-8; 96:10; Hebreohanon 12:23; Judas 15-16
Kadtong mga nagalutos sa mga matarung: Salmo 119: 84
Ang mga matarung: Salmo 7:11
Mga mayubiton: Proverbio 19:29
Matag tawo: Proverbio 29:26
Mga batan-ong lalaki: Ecclesiastes 11: 9
Mga nasud: Isaias 2: 4
Mga Lider: Isaias 3: 13-14
Ang mga dautan: Deuteronomio 7: 10-11; Jeremias 1:16; Hebreohanon 13: 4; Judas 15-16
Ang kalibutan, Juan 9:39; 12:31
Ang principe sa kalibutan [si Satanas]: Juan 16:11; 12:31
Kadtong anaa sa gawas sa simbahan [kadtong naa sa gawas]: I Mga Taga Corinto 5:13
Iyang mga katawhan: Hebreohanon 10:30
Mga magtutudlo: Santiago 3: 1
Madinumtanon: Santiago 5: 9
Ang simbahan [sa balay sa Dios]: I Pedro 4:17
Ang mga Gentil: Ezequiel 39:21

UNSAON SA DIOS PAGHUKOM

Pinaagi kang Kristo Jesus: Juan 5: 22, 27
Pinaagi sa Balaang Espiritu: Juan 16:11; Ezequiel 36:27
Sumala sa Pulong sa Dios: Juan 12:48
Sumala sa mga buhat sa matag tawo: 1 Pedro 1:17
Pinaagi sa iyang mga ministro: Ezequiel 44:24; Oseas 6: 5

ATONG KINAIYA MAHITUNGOD SA DIOSNONG PAGHUKOM

Kita kinahanglan nga:

Motudlo kanila: Esdras 7:10; Salmo 37:30
Mobantay ug mobuhat kanila: Deuteronomio 11:32
Modayeg sa Dios alang kanila: Salmo 48:11; 97: 8; 119: 7, 62,164
Motinguha kanila: Salmo 119: 20
Ibutang sila sa atubangan kanato: Salmo 119: 30
Molaum diha kanila: Salmo 119: 43
Mopahayag kanila: Salmo 119: 13
Dili mobiya gikan kanila: Salmo 119: 102
Mahadlok kanila: Salmo 119: 120
Magbantay kanila: Salmo 35:23
Mohangyo sa Dios sa paghukom kanato: Salmo 35:24
Mosangyaw sa iyang mga paghukom: Buhat 24:25

ANG MGA KATUYOAN SA DIOSNONG PAGHUKOM SA PAGKAKARON

Ang iyang mga katuyoan sa pagpanton sa mga magtotoo mao ang:

Paghimo kanato nga balaan: Hebreohanon 12:10
Pagdala sa pagkamatarung sa atong kinabuhi: Hebreohanon 12:11
Pagdala ug kinabuhi: Hebreohanon 12: 9; Proverbio 15:31
Pag-andam kanato alang sa giya sa Espiritu: Mga Proverbio 1:23
Pagdala ug kadunggan: Proverbio 13:18
Pagdala ug kaalam: Proverbio 15: 5, 32
Pagtudlo sa kahadlok sa Dios: Proverbio 15:33
Paghingpit kanato: Colosas 1:28; II Timoteo 3: 16-17
Pagtudlo kanato sa pailub: I Pedro 2:20
Paglikay sa pagkahinukman sa silot: I Mga Taga Corinto 11:32
Pagdala ug paghinulsol: Pinadayag 3:19; Roma 2: 4
Pagtul-id kanato: Jeremias 10:24

ANG MGA RASON SA PAGPANTON

Sala ug pagpahilayo: Jeremias 2:19; Juan 3:20; 16: 8; II Pedro 2:16
Mga sayop: I Pedro 2:20
Pagkawalay-pagtoo: Roma 11:20
Ang pagkadili-masinugtanon: Lucas 12: 47-48
Pagtahod sa mga tawo: Job 13:10

UNSAON PAGLIKAY SA PAGPANTON

I Mga Taga Corinto 11: 31-32 [pagsusi sa kaugalingon]; Taga-Roma 11:22; Filipos 2: 12-16

MGA MATANG SA PAGPANTON:

Ang Dios adunay usa ka sumbanan sa pagpanton sa atong mga kinabuhi. Kini naglihok gikan sa pagbadlong, nga usa ka yano nga matang sa pagpanton, pinaagi sa mas grabe nga gitason sa pagpanton (Hebreohanon 12:11).

PAGBADLONG:

Aron sa pagtul-id sa usa ka sayop, paghimo ug usa ka pahayag sa kasaypanan, hatagig pagmatuto o pagtul-id. Ang Dios nagapakigsulti kanato ug nagabadlong kanato sa sayop sa atong mga kinabuhi. Isaias 11: 4; Salmo 50:21; 141:5; Proverbio 1:23; Efeso 5:13; II Timoteo 3:16.

PAGSAWAY:

Usa ka mahait nga pagbadlong o pagsaway. Kon kita mapakyas sa pagpaminaw sa pagbadlong, ang Dios modumala nga mas mapig-ot pa. Hebreohanon 12: 5; Pinadayag 3:19; Salmo 6: 1; Deuteronomio 28:20.

KALIGUTGUT:

Human kita gibadlong kon kita magpadayon sa atong makasasala nga mga paagi ug dumilian ang pagtul-id sa Dios, nan, ang iyang kaligutgut moabut kanato. Roma 2: 8-9.

KAGUL-ANAN:

Ang kaligutgut sa Dios igapadayag pinaagi sa kagul-anan. Kini mahimo nga pinansyal, mater yal, o sa pisikal nga kagul-anan. (Kini wala magpasabot nga ang tanan nga kasakit paghukom gikan sa Dios.) Taga-Roma 2: 9, Salmo 119: 75; Deuteronomio 28: 15-47; Levitico 26: 14-39; Amos 4: 6-13

PAGSALIKWAY:

Kini mao ang katapusan nga lakang sa paghukom sa Dios sa diha nga ang pagpanton wala more resulta sa paghinulsol. Hebreohanon 6: 4-6; 10: 26-31; Jeremias 14: 11-12; II Pedro 2:20; Ako Juan 5:16; Proverbio 1: 25-32; 5: 1-23; 15:10; 29: 1

ANG RESULTA SA PAGPANTON

Ang tumong sa Dios diha sa pagpanton mao nga kita mobalik ngadto kaniya: Oseas 6: 1

KAPITULO 11

KAHINGPITAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman
- Pagpatin-aw sa "kahingpitan."
- Pagpaila sa panig-ingnan sa kahingpitan alang sa mga magtotoo.
- Pagngalan sa sumbanan sa kahingpitan alang sa mga magtotoo
- Pag-ila tali sa una ug mauswagon nga paglakaw sa kahingpitan
- Paglista sa mga hinungdan nga nalakip sa kahingpitan nga paglakaw

SAG-ULOHONG BERSILUKO:

Busa mamahingpit kamo, ingon nga ang inyong Amahan nga anaa sa langit hingpit. (Mateo 5:48)

PASIUNA

Ingon nga ang usa ka maayong patukoranan importante sa usa ka bilding sa natural nga kalibutan, ang usa ka maayong espirituhanon nga pundasyon importante alang sa magtotoo. Pinaagi sa samingay sa duha ka mga magtutukod inyong nakat-onan nga ang inyong espirituhanon nga pundasyon kinahanglan nga matukod sa ibabaw sa Pulong sa Dios.

Hebreohanon 6: 1-3 nagpadayag nga ang mga patukoranan sa mga Kristohanong pagtoo mao ang:

- Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat
- Pagtoo ngadto sa Dios
- Doktrina sa mga bautismo
- Pagpandong sa mga kamot
- Pagkabanhaw sa mga patay
- Paghukom nga walay katapusan

Kini mao ang sukaranan nga mga doktrina sa Pulong sa Dios diin itukod ninyo ang inyong espirituhanon nga kinabuhi. Kamo nagtuon sa matag usa niini sa mga nangaging mga kapitulo.

NGADTO SA KAHINGPITAN

Sa Mga Hebreohanon 6: 1-3 si Pablo naghatag sa usa ka dugang nga lakang nga gikinahanglan sa pagtukod sa inyong espirituhanon nga kinabuhi:

Busa biyaan ta ang nahaunang mga tuloohan mahitungod kang Kristo, ug manag-uswag kita ngadto sa kahingpitan. (Hebreohanon 6: 1)

Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat, pagtoo ngadto sa Dios, mga bautismo, pagpan dong sa mga kamot, ang pagkabanhaw sa mga patay, ug ang paghukom nga walay katapusan maoy tanang mga baruganan sa doktrina ni Kristo.

Duha ka mga nagpasulabing naandan taliwala sa mga magtotoo. Ang usa mao nga sila adu nay kahibalo sa Pulong sa Dios apan wala gamita ang kahibalo sa adlaw-adlaw nga pagkina buhi. Ang lain pang nagpasulabi mao nga ang mga magtotoo gitagaan ug gibug-aton ang kasi natian ug wala tagda ang doktrina. Pareho ang doktrina ug kasinatian importante. Ang husto nga pagsabot sa doktrina nagresulta sa kasinatian. Apan ang kasinatian nga wala nagsukad sa doktrina sa Biblia dili kasaligan.

Kamo dili lamang kinahanglan nga nakasabot sa sukaranan nga mga doktrina sa Hebreoha non 6: 1-3 apan kinahanglan inyo usab nga nasinati sila. Sa higayon nga inyong gitukod ang inyong kinabuhi niini nga mga doktrina pinaagi sa kasinatian, kamo kinahanglan gayud nga nakakat-on kon sa unsang paagi "modangat sa kahingpitan." Kana mao ang katuyoan niini nga kapitulo.

KATIN-AWAN

Ang pulong nga "kahingpitan" nagpasabot nga kompleto, nahuman na, ug hamtong. Ang Biblia naggamit sa pulong "kahingpitan" kay sa "pagkahamtong" sa paghubit sa usa ka ham tong sa espirituwal nga magtotoo. Ang "hingpit" nga kristohanon nakakab-ot sa espirituhanon nga pagkahamtong. Kini nagpasabot nga ang iyang lawas, kalag, ug espiritu ilalum sa pag mando sa Balaang Espiritu.

Ang pulong nga "kahingpitan" susama sa pulong "pagbalaan" o "paghalad" nga gigamit usab diha sa Biblia. Ang "Pagbalaan" nagpasabot ug pagkabalaan ug ang "paghalad" nagpasabot nga gigahin sa pagkamatarung.

DUHA KA MGA KAKUYAW

Adunay duha ka mga kakuyaw kon ang espirituhanon nga mga patukoranan nagpatigbabaw nga walay pagtagad ngadto sa kahingpitan:

1. Usa ka kakuyaw mao ang pagbutang sa usa ka maayong patukoranan sa espirituhanon apan walay pag-uswag sa espirithanon nga pagkahamtong.
2. Ang lain pang kakuyaw mao ang pagsulay sa pagtukod sa usa ka "sapaw nga patuko- ranan" sa kahingpitan diha sa usa ka sayop nga pundasyon sa espirituhanon.

PAGHUMAN SA PUNDASYON

Ang usa ka pundasyon dili kompleto nga bilding. Ang usa ka sapaw nga katukuran kinahang lan nga itukod sa ibabaw sa patukoranan. Ang sapaw nga katukuran kabahin sa bilding nga makita sa ibabaw sa patukoranan. Ang maayong espirituhanon nga patukoranan dili maoy katapusang tumong alang sa usa ka magtotoo:

Tingali hinoon, sa diha nga ikabutang na niya ang patukoranan, ug unya dili na siya makahimo sa paghuman, ang tanang makakita niini mosugod sa pagbiay biay kaniya.

Nga manag-ingon, kining tawhana igo rang misugod sa pagtukod, ug wala makapahaman. (Lucas 14: 29-30)

Daghang mga tawo naggsugod uban sa Dios. Sila nakadungog sa Ebanghelyo, naghinulsol gikan sa patay nga mga buhat, ug adunay pagtoo ngadto sa Dios, apan sila wala na gayud mo uswag sa unahan niini nga punto. Sila wala gayud mohuman sa ilang espirituhanon nga pundasyon ug wala modangat sa kahingpitan.

Ang tinipik nga pundasyon sa natural nga kalibutan dili magamit. Kamo dili makatukod ug bilding sa tinipik nga pundasyon kay kini mahugno tungod sa kabug-at. Kamo gayud mohuman sa pundasyon ug unya tukoron ang bilding.

Ang mga magtotoo nga wala mohuman sa ilang espirituhanon nga mga patukoranan adunay kalisud ilalum sa kapit-os. Sila mabuhi nga "naglintuwad" sa kinabuhing espirituhanon. Ang ilang espirituhanon nga bilding dili makasagubang sa mga unos sa kinabuhi. Sila wala maka dangat sa kahingpitan [sa espirituhanon nga pagkahamtong] tungod kay ang ilang patukoranan wala man nahuman.

PAGTUKOD SA SAPAW NGA KATUKURAN

Sa natural nga kalibutan, ang usa ka pundasyon lamang dili kaayo magamit. Ang bilding nga gitukod sa pundasyon maoy nagsilbing balay, opisina, o eskwelahan. Ang rason nganong ang pipila ka mga tawong sa espirituwal dili hamtong kini tungod kay sila nagpahimutang lamang sa espirituhanon nga pundasyon ug wala mohuman sa pagtukod pinaagi sa pag-uswag ngadto sa kahingpitan.

Si Pablo naghigot niining mga dili hamtong nga mga magtotoo:

Kay samtang niining panahona karon angayan na unta kamo nga mahimong mga magtutudlo, nagakinahanglan pa man diay kamo nga adunay magasubli pa sa pagtudlo kaninyo sa mga sinugdan sa nahaunang pagtulon-an sa pulong sa Dios . Nagakinahanglan pa diay kamog gatas, dili sa kan-onon nga magahi;

Kay ang matag-usa nga gibuhi pa ug gatas dili batid sa pulong sa pagkamatarung, kay masuso pa man siya.

Apan ang magahing kan-onon maoy alang sa mga hamtong, alang kanila kin sang mga salabutan nabatid pinaagi sa pagbinansay sa pag-ila sa maayo gikan sa dautan. (Hebreohanon 5: 12-14)

Si Pablo misulti sa mga taga Corinto nga mga magtotoo nga panahon na nga sila kinahanglan magtudlo na sa uban sa Ebanghelyo. Apan sila nagkinahanglan nga pagatudloan pa sa naha una nga [pasiunang] mga pagtulon-an sa Dios. Iyang gitandi sila ngadto sa mga bata nga naga inom lamang ug gatas. Pinaagi sa "gatas" siya nagpasabot sa unang mga pagtulon-an sa Dios

Ang gatas makapahimsog kaayo ug magdala sa pagtubo, apan adunay mo-abot nga panahon sa diha nga ang usa ka bata mopadayon sa magahi nga pagkaon:

Kinsa man ang iyang tudloan ug kaalam? ug kinsa man ang iyang pasabton sa balita? sila ba nga mga nalutas sa gatas, ug ang mga gipanguha gikan sa mga dughan? (Isaias 28: 9)

Maingon nga ang paglutas gikan sa gatas gikinahanglan sa natural nga kalibutan kon ang bata napalambo sa hustong paagi, kini gikinahanglan usab sa espirituhanon nga kalibutan. Ang mga magtotoo kinahanglan makadangat sa unahan sa mga nahaunang mga pagtulon-an sa espirituhanon nga pagkahamtong [kahingpitan]. Ang hamtong sa espirituwal nga mga magtotoo nakahimo sa pagsalusalo diha sa magahi nga kalan-on, dili lang sa mga gatas, sa Pulong sa Dios.

ANG TAWAG NGADTO SA KAHINGPITAN

Si Jesus nagtawag sa iyang mga sumusunod ngadto sa kahingpitan:

Busa mamahingpit kamo, ingon nga ang inyong Amahan nga anaa sa langit hingpit (Mateo 5:48)

Kini nga kahingpitan nagpadayag sa presensya sa Dios:

Ako ania kanila, ug ikaw ania kanako, aron sila mahingpit nga usa. (Juan 17:23)

Kini nagresulta sa espirituhanon nga pagkahamtong:

Mga igsoon, dili kamo magpakabata sa salabutan ... sa salabutan magpaka hamtong kamo. (I Mga Taga Corinto 14:20)

Ang kahingpitan maoy tumong sa unang simbahan. Si Pablo misulat:

Kay ... ginaampo usab namo kini, bisan ngani ang inyong pagkahingpit..... magmahingpit ... (II Mga Taga Corinto 13: 9, 11)

Ang tagsa-tagsa nga kahingpitan nagresulta sa inyong hingpit nga pagdugtong sa ubang mga magtotoo sa Lawas ni Kristo:

Apan karon nagahangyo ako kaninyo, mga igsoon, pinaagi sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Kristo, nga kamong tanan magasulti sa usa lamang ka butang, ug nga walay pagkabahinbahin sa taliwala ninyo; apan nga kamo mamahingpit sa samang hunahuna ug sa sama nga paghukom. (I Mga Taga Corinto 1:10)

Ang pagkabahinbahin diha sa Lawas ni Kristo resulta sa pagkadili-hamtong sa espirituhanon.

ANG PANIG-INGNAN SA KAHINGPITAN

Si Jesus mao ang panig-ingnan sa kahingpitan alang sa mga magtotoo:

Kay sa maong paggawi gipanagtawag kamo: maingon nga alang kaninyo mian tus man usab si Kristo, nga nagbilin kaninyo usa ka panig-ingnan, aron kamo managsunod sa iyang mga tunob. (I Pedro 2:21)

Kay angayan gayud kaniya, alang kang kinsa ug pinaagi kang kinsa naanaa ang tanang mga butang, nga sa pagdala niya sa daghang mga anak ngadto sa hima ya, iyang pagahingpitan ang mag-uugda sa ilang kaluwasan pinaagi sa mga pag-antus. (Hebreohanon 2:10)

Ug sa mahimo siyang hingpit, siya nahimong tuboran sa dayong kaluwasan alang sa tanang magasugot kaniya. (Hebreohanon 5: 9)

Ang Dios nagplano sa mga magtotoo nga mahisama [mahimong sama] ni Jesus ingon nga atong panig-ingnan sa kahingpitan:

Kay sila nga mga giila niyang daan, gikabut-an usab niyang daan nga mahisama usab sa dagway sa iyang Anak, aron kini siya mahimong panganay sa daghan nga mga magsoon. (Roma 8:29)

ANG SUMBANAN SA KAHINGPITAN

Ang sumbanan sa kahingpitan diin ang mga magtotoo ginasukod mao ang Pulong sa Dios. Si Jesus mao ang panig-ingnan sa kahingpitan ug nahisubay nga hingpit gayud sa Pulong tu ngod kay siya mao ang nakita nga padayag sa Pulong sa Dios. Ang Dios nagbutang ug mga sumbanan sa iyang Pulong nga maoy magdumala sa atong mga kinabuhi. Ang unang mga sumbanan nga iyang gihatag sa tawo gitawag ug "kasugoan" ug natala diha sa unang lima ka mga libro sa Daang Tugon.

Kadaghanan sa kasaysayan sa Daang Tugon nagtala sa kawalay-katakos sa tawo sa pagtuman sa mga kasugoan sa Dios. Ang Dios nasayud nga ang tawo dili makahimo sa pagtuman sa mga kasugoan pinaagi sa iyang kaugalingon nga mga paningkamot. Apan ang Dios adunay pipila ka piho nga mga katuyoan sa paghatag sa kasugoan. Usa sa mga katuyoan sa kasugoan mao ang pagpakita sa mga tawo sa ilang makasasala nga kahimtang. Laing katuyoan mao ang pagpakita kanila nga dili sila mahimong mga matarung pinaagi sa ilang kaugalingong mga paningkamot:

Busa pinaagi sa mga buhat sa Kasugoan walay bisan unsa nga unod nga pagapa kamatarungon sa iyang atubangan: Kay pinaagi sa Kasugoan nagaabot hinoon ang kahibalo sa sala. (Roma 3:20)

Ang Dios wala nato mibiya niining kawalay-paglaum nga kahimtang. Pinaagi sa kasugoan iyang gisaad ang Mesias:

Magapatindog ako kanila sa usa ka manalagna gikan sa taliwala sa ilang mga igsoon, nga sama kanimo, ug igabutang ko ang akong mga pulong sa iyang ba ba; ug siya magasulti kanila sa tanan nga akong ginasugo kaniya.

Ug mahitabo, nga bisan kinsa nga dili magapatalinghug sa akong mga pulong nga iyang igasulti sa akong ngalan, akong pagapanilngon kini kaniya. (Deuteronomio 18: 18-19).

Sa Mga Buhat 3: 22-26 ang sama nga mga pulong gikutlo ni Apostol Pedro ug gipahinungod kang Ginoong Jesu-Kristo

Diha sa Daang Tugon, ang nagkalain-laing mga halad ang gikinahanglan sa Dios alang sa sala. Human isakripisyo ni Jesus ang iyang kinabuhi alang sa sala sa tanang mga katawhan, ang mga halad sa Daang Tugon wala na kinahanglana:

Kay ang Kasugoan nga may landong sa mga maayong butang nga palaabuton ...uban sa mao gihapon nga mga halad sa tuig tuig nga kanunay ilang gihalad dili gayud makahimo sa paghingpit kanila nga nagaduol...

Kay pinaagi sa usa ka halad siya nagahingpit sa walay katapusan kanila nga ginabalaan.(Hebreohanon 10: 1,14)

Ang katuyoan sa kasugoan gitingob niini nga mga pulong:

Apan ang Kasulatan nagahukom nga ang tanan ilalum sa sala, aron ang saad nga pinaagi sa pagtoo kang Jesu-Kristo ihatag ngadto kanila nga mingtoo.

Apan sa wala pa moabut ang pagtoo, kita gibilanggo ilalum sa Kasugoan, nga natago ngadto pagtoo nga sa ulahi igapadayag.

**Busa ang kasugoan nahimong atong magtutudlo sa pagdala kanato ngadto kang Kristo, aron kita mahimong pagamatarungon pinaagi sa pagtoo.
(Galacia 3: 22-24)**

Ang tawo dili makahimo sa paghupot sa mga sumbanan sa usa ka matarung nga Dios pinaagi sa kaugalingong paningkamot. Ang kasugoan nagpakita nga gikinahanglan ang Manluluwas ug gidala ang tawo ngadto kang Jesus-Kristo. Kay pinaagi kang Kristo, dili sa kaugalingong paningkamot, nga kamo mamahingpit. Kay pinaagi kaniya nga kamo nahisama sa iyang pa nig-ingnan sa kahingpitan ug sa sumbanan sa Pulong sa Dios.

Kay ang Kasugoan walay bisan unsa nga gihingpit, apan ang pagpasulod sa la bing maayo nga paglaum nga si[Kristo] nagbuhat; pinaagi niini mahiduol kita sa Dios. (Hebreohanon 7:19)

MGA HUT-ONG SA KAHINGPITAN

Adunay duha ka mga hut-ong sa kahingpitan:

UNANG KAHINGPITAN:

Sa I Mga Taga Corinto 1: 2 Si Pablo nagtawag sa mga magtotoo nga "mga santos" nga nag kahulogang "mga binalaan." Bisan pa niana diha sa sama nga sulat siya nagtul-id niining "mga santos" tungod sa sala. Sila mga magtotoo ug gibalaan diha kang Kristo, apan ang uban kanila wala nagpuyo nga matarung diha sa ilang adlaw-adlaw nga paggawi.

Kini nga mga magtotoo nakadawat sa pasiunang kahingpitan. Sila gipasaylo sa ilang mga sala pinaagi sa katubsanang gikan sa patay nga mga buhat.

Kini nga mga sala gipasaylo sa makausa ug alang sa tanan (Hebreohanon 10:14). Kining unang kahingpitan nadawat sa panahon nga gidawat nila si Jesus ingon nga Manluluwas. Apan kini nga mga Kristohanon wala midangat sa kahingpitan. Sila wala mipadayon sa pagsalikway sa "daang pagkatawo" sa sala:

Sa hingbaloan kini, nga ang atong daang pagkatawo gilansang sa krus uban kaniya, aron ang lawas sa sala pagalaglagon, aron nga sukad karon kita dili kinahanglan nga mag-alagad sa sala. (Roma 6: 6)

Si Pablo misulti kanila nga dili husto ang pagpadayon sa pagkinabuhi diha sa sala human sa pagkakabig. Siya miingon:

Busa kon ang tawo anaa kang Kristo, siya bag-ong binuhat; ang daang mga butang nanagpangagi na; tan-awa ania karon, ang tanang mga butang ginabag-o na. (II Corinto 5:17)

Ingon nga magtotoo kamo kinahanglan nga magapuyo sa usa ka bag-ong kinabuhi. Kay dili matarung ang pagpadayon diha sa sala. Si Pablo miingon:

Nan unsa may atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa sala, aron ang grasya magadagaya?

Palayo kana. Unsa nga paagi nga kita nga mga patay ngadto sa sala, mabuhi pa diha niana?

Busa ... kita usab magalakaw diha sa kabag-o sa kinabuhi. (Roma 6: 1, 2, 4)

Kita kinahanglan gayud nga mouswag sa kahingpitan.

MAUSWAGONG KAHINGPITAN:

Sa pasiunang kahingpitan gikan sa sala sa panahon sa kaluwasan mao ang sinugdanan sa usa ka mauswagong kinabuhi sa pagkabalaan. Human sa kaluwasan, kamo magapuyo sa usa ka bag-ong kinabuhi diha kang Kristo:

Gilansang ako uban kang Kristo: Bisan pa niana ako nabuhi; apan dili ako, kon dili si Kristo na ang nabuhi sa sulod kanako: ug ang kinabuhi nga karon akong gikinabuhi sa unod akong ginakinabuhi pinaagi sa pagtoo sa anak sa Dios nga na higugma kanako ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang kanako. (Galacia 2:20)

Si Pablo naghulagway sa mauswagong kahingpitan sa iyang kaugalingon nga kinabuhi:

Dili ingon nga nakab-ot ko na, o nahingpit na; hinonoa ginaagpas ko kini, aron mahimong akong kauglingon sanglit mahimo nga magakupot ako sa butang nga tungod kaniya gikuptan usab ako ni Kristo Jesus. (Filipos 3:12)

Si Pablo wala pa nakakab-ot sa kompleto nga kahingpitan, apan kini mao ang iyang tumong. Siya naghulagway sa iyang pakigbisog alang sa kahingpitan sa laing tudling:

Kay ang akong ginabuhat wala ko hibalo; kay dili ang akong buot pagabuhaton kana maoy akong ginabuhat, kondili ang akong ginadumtan; kana maoy ginabuhat ko,

Apan ang dili ko buot pagabuhaton mao ang akong ginabuhat, miuyon ako sa kasugoan nga kini maayo.

Busa karon dili na ako ang nagabuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako.

Kay ako nahibalo nga sa sulod nako [nga mao, ang akong unod] walay nagapuyo nga maayong butang; kay ang pagbuot ania man kanako; apan ang pagbuhat sa maayo wala dinhi kanako.

Kay ang maayo nga buot ko nga pagabuhaton; wala ko pagabuhata; Apan ang dautan nga dili ko buot pagabuhaton, kana akong ginabuhat.

Karon, kon ang dili ko buot pagabuhataon mao ang akong ginabuhat, dili na ako ang nagabuhat niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako.

Nan hingkaplagan ko ang Kasugoan, nga, kong buot ako magbuhat sa maayo, ang dautan maoy ania kanako.

Kay may kalipay ako sa Kasugoan sa Dios ingon sa tawo nga sa sulod;

Apan nakita ko ang lain nga kasugoan sa akong mga bahin sa lawas nagapakig-away batok sa kasugoan sa akong salabutan,ug nagabihag kanako ngadto sa ilalum sa kasugoan sa sala nga ania sa akong mga bahin sa lawas. (Roma 7: 15-23)

Si Pablo gusto nga mopuyo sa mga sukdanan sa Dios, apan nakaamgo siya nga sa iyang kagalingon [diha sa iyang unod] wala siya makahimo sa pagkab-ot niini nga tumong. Adunay usa ka kanunay nga pakiggubat sa taliwala sa iyang unod ug sa iyang espiritu. Ang iyang espiritu gusto nga magtipig sa kasugoan sa Dios (bersikulo 22). Ang iyang unod gusto sa sala. Siya nakadiskobre nga ang bugtong paagi nga iyang mahimo sa pagkab-ot sa kahingpitan mao ang pinaagi kang Kristo:

Ug kong si Kristo anaa kaninyo, ang lawas patay na tungod sa sala; apan ang Espiritu maoy kinabuhi tungod sa pagkamatarung.

Apan kong ang Espiritu nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay, nagapuyo kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Kristo Jesus gikan sa mga patay magaha tag usab ug kinabuhi sa inyong mga lawas nga may kamatayon, pinaagi sa iyang espiritu nga nagapuyo sa sulod ninyo.

... Apan kon kamo pinaagi sa Espiritu inyong patyon ang mga binuhatan sa lawas, kamo mabuhi. (Roma 8: 10, 11, 13)

Kay pinaagi lamang sa Espiritu sa Dios nga kamo makahimo sa pagbuntog sa dautan nga mga tinguha sa unod ug pagsunod sa mga sukdanan sa Dios. Sa diha nga ang unod nagresulta sa pagbuhat sa mga butang nga dili ninyo buot, ang Dios naghatag ug usa ka paagi nga kamo mahibalik ngadto sa kahingpitan.

Kay kon isugid nato ang atong mga sala, siya kasaligan ug makatarunganon nga mopasaylo sa atong mga sala ug sa magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon. (Juan 1: 9)

Kamo dili kinahanglan nga mosulay sa pagpuyo niining bag-ong kinabuhi diha sa inyong kau galingon nga kusog. Kamo magkinabuhi pinaagi sa "pagtoo diha sa Anak sa Dios." Bisan ka nus-a kamo mapakyas, kamo mahimong mobalik sa kahingpitan sa atubangan sa Dios pinaagi sa pagsugid ang inyong mga sala ug pagpangayo sa kapasayloan.

Sa diha nga kamo natawo na pag-usab, kamo sama sa usa ka bata diha sa natural nga kalibutan. Kamo adunay daghan nga makat-onan sa espirituhanon nga paagi. Samtang kamo naga kat-on makahimo kamo ug daghang mga sayop. Kon kamo makahimo ug mga sayop, kamo kinahanglan nga magasugid sa inyong mga sala ug ang Dios mopasaylo kaninyo.

Ingon sa usa ka magtotoo, kamo nakig-away sa inyong kaaway, si Satanas. Kini usa ka espirituhanon nga gubat nga nagakahitabo diha sa inyong hunahuna ug pinaagi sa mga panghitabo sa kinabuhi sa inyong palibot. May higayon, nga kamo mapilde sa usa ka gubat sa mga kaaway. Apan kini wala magpasabot nga siya midaog sa gubat. Kamo mahimong temporaryong malugmok sa kapildihan apan pinaagi sa pagsugid sa inyong mga sala kamo makatindog pag-usab diha sa pagkamatarung aron sa pagpadayon ngadto sa kahingpitan.

Sama sa natun-an ninyo sa miaging kapitulo, si Jesus naghukom na kang Satanas. Si Satanas napildi ni Jesus sa Kalbaryo. Ang gahum sa Dios nga anaa sa sulod ninyo ang mas dako pa kay sa gahum sa kaaway;

**... Labi pang dako siya nga anaa kaninyo kay kaniya nga anaa sa kalibutan.
(I Juan 4: 4)**

Kamo magapadayon ngadto sa kahingpitan pinaagi sa kalig-on niini nga gahum, dili sa tawha non nga paningkamot. Ang pagpadayon ngadto sa kahingpitan dili usa ka kurso sa kaugali ngong kalamboan. Kini maoy pagkat-on sa pagpuyo ingon nga kamo bag-ong binuhat pinaagi sa pagtoo diha kang Kristo Jesus.

ANG PAG-USWAG SA KAHINGPITAN

Ang mosunod nga mga butang gikinahanglan alang sa pag-uswag sa kahingpitan nga mahitabo sa inyong kinabuhi:

USA KA MAAYONG PUNDASYON:

Ingon sa inyong nakat-onan niini nga kurso, ang usa ka maayong espirituhanon nga pundasyon gikinahanglan aron mouswag sa kahingpitan (Hebreohanon 6: 1-3).

PAGSANONG SA PULONG SA DIOS:

Usa sa mga katuyoan sa Pulong sa Dios mao ang paghatag ug pagsaway nga moresulta sa kahingpitan:

Ang tibuok nga Kasulatan gituga sa Dios, ug may kapuslanan alang sa pagpa nudlo, sa pagbadlong, sa pagsaway, sa pagmatoto sa pagkamatarung.

Aron ang tawo sa Dios mamahingpit, masinangkapan alang sa tanang maayong mga buhat. (II Timoteo 3: 16-17)

Ang pagtuon lamang sa Pulong sa Dios dili magahingpit kaninyo. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo sa usa ka personal nga tubag sa Pulong:

Busa isalikway ang tanang kahugawan ug ang nagaawas nga pagkadautan, ug dawata ninyo uban sa kaaghop ang tinanum nga Pulong, nga makahimo sa pag luwas sa inyong mga kalag.

Apan himoa nga magtutuman kamo sa pulong, ug dili lamang magpapanimati, nga nagalimbong kamo sa inyong kaugalingon.

Kay kong may bisan kinsa nga magpapanimati sa Pulong, ug dili magtutuman, siya sama sa usa ka tawo nga nagatan-aw sa iyang nawong sa usa ka salamin;

Kay nagatan-aw siya sa iyang kaugalingon, ug molakaw, ug unya mahikalimot kon unsang dagwaya siya.

Apan bisan kinsa nga nagatan-aw sa hingpit nga Kasugoan sa kagawasan, ug nagapadayon niana, siya nga dili magpapanimati lamang nga malimtanon kon dili magtutuman sa pulong, kini nga tawo mahimong gipanalanginan sa iyang mga buhat. (Santiago 1: 21-25)

Kamo dili lamang motan-aw sa kasugoan sa Dios, apan "magapadayon sa" [pagkinabuhi] sumala niini. Kamo kinahanglan gayud nga mohimo sa usa ka personal nga tubag sa Pulong pinaagi sa pagsalikway sa tanang "kahugawan ug pagkamapahitas-on." Ingon nga magbubuhat sa Pulong nagadalag kasigurohan sa kaluwasan:

Apan ang nagabantay sa iyang Pulong, diha kaniya ang gugma alang sa Dios nahingpit: tungod niini mahibaloan nato nga kita anaa kaniya. (I Juan 2: 5)

PAG-AMPO:

Pag-ampo moresulta sa kahingpitan:

... Nga sa gihapon nagasingkamot tungod kaninyo sa mga pag-ampo, aron kamo magabarug nga hingpit ug bug-os sa tanan nga kabubut-on sa Dios. (Colosas 4:12)

PAGHALAD:

Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong mga lawas, ingon nga halad nga buhi, balaan, hinangponon sa Dios, nga mao ang inyong makatarunganon nga pagsimba.

Ug dili kamo magpahiuyon niining panahona sa kalibutan; apan kamo mausab pinaagi sa pagbag-o sa inyong salabutan, aron inyong masuta kon unsa ang maa yo ug hinangponon ug hingpit, nga kabubut-on sa Dios. (Roma 12: 1-2)

Pinaagi sa paghalad sa inyong kinabuhi ngadto sa Dios kamo mahibalo sa iyang hingpit nga kabubut-on. Ang paghalad nagpasabot ug gigahin. Sa diha nga mohalad kamo sa inyong kina buhi ngadto sa Dios kamo modumili sa pagsunod sa mga sumbanan sa kalibutan. Kamo mi pili sa pagsunod sa mga sumbanan sa Pulong sa Dios.

MGA GASA SA BALANG ESPIRITU:

Usa sa mga katuyoan sa mga gasa sa balaang Espiritu mao ang pagtabang sa pag-uswag sa kahingpitan diha sa inyong kinabuhi. Sama sa nakat-onan ninyo sa miaging kapitulo, Ang Dios adunay mga gasa sa ministryo diha sa simbahan alang sa ...

... kahingpitan sa mga balaan, alang sa buhat sa ministerio, alang sa paglig-on sa lawas ni Kristo;

Hangtud makakab-ot kitang tanan sa pagkahiusa sa pagtoo, ug sa kahibalo mahi tungod sa Anak sa Dios, ngadto sa pagkahamtong nga tawo, ngadto sa sukdanan sa gitag-on sa kahupnganan ni Kristo. (Efeso 4: 12-13)

PAGPASAKOP SA NAPAMATUD-ANG MINISTERYO:

Ang Dios nagagamit ug espirituhanon nga mga lider sa pag-uswag sa kahingpitan. Kamo kina hanglan nga magpasakop sa mga nagdumala nga gitakda sa Dios nga awtoridad diha sa simbahan. Pagpasakop sa "napamatud-ang" pagministryo nagpasabot ug pagpasakop sa espirituhanon nga mga lider kansang mga bulohaton nagpakita ug pagkauyon ngadto sa Pulong sa Dios. Ang papel sa espirituhanon nga mga lider sa pag-uswag sa kahingpitan gipadayag diha sa mga sinulat ni Pablo:

Adlaw ug sa gabii sa pag-ampo sa hilabihan gayud, nga makakita kami sa inyong nawong, ug paghingpit ang nakulang diha sa inyong pagtoo. (I Mga Taga Tesalonica 3:10)

Kang kinsa among ginasangyaw nga nagapahamatngon sa tagsatagsa ka tawo, ug nagatudlo sa tagsatagsa ka tawo sa tanang kaalam; nga kita mahimo nga ang tagsatagsa ka tawo nga hingpit diha kang Kristo Jesus. (Colosas 1:28)

... Nga sa gihapon nagasingkamot tungod kaninyo sa mga pag-ampo, aron kamo magabarug nga hingpit ug bug-os sa tanan nga kabubut-on sa Dios. (Colosas 4:12)

**... Ginaampo usab namo kini, bisan ngani ang inyong pagkahingpit.
(II Mga Taga Corinto 13: 9)**

PAG-ANTUS:

Walay usa nga gustong moantus, apan sa diha nga ang pag-antus moabot sa kinabuhi sa usa ka magtotoo mahimo nga adunay usa ka positibo nga katuyoan: Ang pag-antus nga moresulta diha sa kahingpitan:

Apan ang Dios sa tanang grasya, nga nagtawag kanato ngadto sa iyang walay ka tapusan nga himaya pinaagi ni Kristo-Jesus, human kamo makaantus sa maka diyot, mahimo kamo nga hingpit, makabarog, lig-on,ug baskug. (I Pedro 5:10)

Ang pagpailub sa mga panahon sa pag-antus moresulta sa kahingpitan:

Ug pasagdi ang pagpailub nga magahingpit sa iyang buhat, nga kamo mahimo nga hingpit ug bug-os nga, walay makulang. (Santiago 1: 4)

PAGPUGONG SA KAUGALINGON:

Kabahin sa pag-uswag sa kahingpitan mao ang pagkat-on sa pagpugong sa kaugalingon. Kita gisultihan sa...

**... Sa paghinlo sa atong mga kaugalingon gikan sa tanan nga kahugawan sa unod ug sa espiritu, ug hingpitan sa pagkabalaan diha sa kahadlok sa Dios.
(II Mga Taga Corinto 7: 1)**

Usa sa labing lisod nga mga butang nga pagapugngan mao ang dila. Apan ang pagkontrolar sa dila maoy usa ka yawi sa pagpugong sa kaugalingon sa inyong tibuok nga kinabuhi:

Kon adunay tawo nga dili mahipangdol sa pulong, siya ang tawo nga hingpit, nga arang usab makapugong sa tibook nga lawas. (Santiago 3: 2)

PAGTUBAG SA ESPIRITUHANON NGA PAGSAWAY:

Ang pagsaway nga nadawat gikan sa hamtong nga mga magtotoo kabahin usab sa pag-uswag sa kahingpitan:

**Mga igsoon, kon ang usa ka tawo mahiligas ngadto sa usa ka sayop, kamo nga mga espirituhanon mao ang magpasig-uli ingon nga usa diha sa espiritu sa kaag hup, palandongang ang imong kaugalingon, aron dili ka usab mitintal.
(Galacia 6: 1)**

Kamo mapasig-uli sa kahingpitan kon inyong tubagon sa hustong paagi ang mga pagsaway.

KATINGBANAN

Ang espirituhanon nga pagkahamtong wala magpasabot ug pag-uswag diha sa pabor sa Dios. Kini wala magpasabot nga ang buhat sa kaluwasan dili kompleto. Kini wala maghatag kanin yo ug dalan sa langit, tungod kay kini gihimo pinaagi sa kamatayon ni Jesu-Kristo.

Kay pinaagi kang Jesus nga kamo gimatarung sa atubangan sa Dios. Kay pinaagi kaniya ka mo naluwas ug makabaton sa saad sa langit.

Ang kahingpitan dili moabut pinaagi sa pagmintinar sa usa ka hugpong sa mga sumbanan. Kay posible alang sa usa ka tawo nga magpadayon sa mga sumbanan nga naghatag sa usa ka panggawas nga espirituhanon nga panagway apan unodnon ug tingalig dili-luwas.

Ang espirituhanon nga pagkahamtong wala nagdepende sa kon unsa ang inyong gibati. Kini dili awtomatikong mahitabo pinaagi sa mga katuigan sa pagkakristohanon o sa kristohanong pagpangalagad. Ang espirituhanon nga pagkahamtong [kahingpitan] moabot pinaagi sa pag-usbaw sa paggamit sa espirituhanong kahibalo. Kining pag-usbaw sa kahibalo moabot pinaagi sa pagtuon sa Pulong sa Dios.

Kini nga pagtuon moresulta sa pagsabot sa mga pag-uswag alang sa kahingpitan ug sa mga sugo sa atong Ginoo nga si Jesu-Kristo. Ang kinaugalingong paggamit sa inyong nakat-unan nagadala ngadto sa espirituhanon nga pagkahamtong pinaagi sa katakos sa gahum sa Dios.

Kahingpitan

(Espirituhanong Pagkahamtong)

Pagtuon sa Pulong sa Dios

Nagadala ngadto sa

Pag-uswag sa Espirituhanon nga Kahibalo
Sa diha nga Gamiton pinaagi sa Gahum sa Dios.

Kini nagagiya ngadto

Espirituwal nga Pagkahamtong (Kahingpitan)

SA PAGTAPOS...

Kita miabot na sa konklusyon sa atong pagtuon sa mga patukoranan sa Kristohanong pagtoo. Apan sa pagkatinuod kamo wala pa nahuman niini nga kurso. Sama sa giingon ni Pablo, kinahanglan kamo karon...

... mongadto sa kahingpitan (Hebreohanon 6: 1).

Ang matag kapitulo niini nga kurso nagsugod sa listahan sa mga tumong. Kini mao ang mga tumong nga mahimong makab-ot pinaagi sa pagtuon sa kapitulo. Ang inyong bag-o nga tumong, alang sa sunod nga kapitulo sa inyong kinabuhi, mao ang kahingpitan...

**Kay ... ginaampo usab namo kini, bisan ngani ang inyong pagkahingpit.
(II Mga Taga Corinto 13: 9)**

KINAUGALINGONG IKSAMEN

1. Ipatin-aw ang "kahingpitan."

---

2. Kinsa ang panig-ingnan sa kahingpitan alang sa mga magtotoo?

---

3. Ipatin-aw ang una nga kahingpitan.

---

4. Unsay ipasabot sa nagauswag nga kahingpitan?

---

5. Ilista ang siyam ka butang nga nalangkob sa pag-uswag sa kahingpitan.

<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

6. Isulat ang sag-ulohong bersikulo gikan sa panumduman.

---

7. Kon ang pamahayag TINUOD isulat T sa blangko diha sa atubangan niini. kon ang pamahayag SAYOP, isulat F sa blangko diha sa atubangan niini.
- a. _____ Ang espirituhanon nga pagkahamtong naga-agad sa gitag-on sa panahon sa usa ka Kristohanon.
  - b. _____ Ang mauswagon nga pagkabalaan wala magpasabot nga ang kaluwasan dili kompleto.
  - c. _____ Daghang Kristohanong mga kalihokan nga makatabang kaninyo sa pagkahamtong sa espirituwal.
  - d. _____ Ang kahingpitan moabot pinaagi sa pag-usbaw sa espirituhanong kahibalo ug sa personal nga paggamit sa kahibalo.
8. Unsa ang sumbanan sa kahingpitan alang sa mga magtotoo?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

ALANG SA DUGANG PAGTUON

Padayon sa inyong pagtuon sa kahingpitan pinaagi sa paggamit sa mosunod nga mga pakisayran:

BAG-ONG TUGON NGA MGA PAKISAYRAN

GIMANDO NGA MAHINGPIT:

Mateo 5:48
Juan 17:23
I Mga Taga Corinto 1:10
II Mga Taga Corinto 7: 1; 13: 9, 11
Colosas 4:12
Hebreohanon 6: 1; 13:21
Santiago 1: 4

MGA BUTANG NGA NAGPUGONG SA KAHINGPITAN:

Lucas 8:14
Galacia 3: 3
Filipos 3:15
Hebreohanon 7: 11, 19; 9: 9; 10: 1

MGA RASON ARON MAHINGPIT:

Juan 17:23;
Roma 12: 2
Colosas 4:12
II Timoteo 3: 16-17
Santiago 1: 4; 2:22; 3: 2
I Juan 2: 5

SA UNSANG PAAGI KITA MAHINGPIT:

Mateo 19:21
Lucas 6:40
II Mga Taga Corinto 7: 1; 12: 9
Galacia 3: 3
Efeso 4: 12-13
Filipos 3: 12, 15
Taga-Colosas 1:28; 3:14
II Timoteo 3: 16-17
Hebreohanon 2:10; 7:11
Santiago 1: 4, 17, 25; 2:22; 3: 2
I Pedro 5:10
I Juan 2: 5; 4:12; 4: 17-18

DAANG TUGON NGA MGA PAKISAYRAN

Si Abraham nahimong hingpit sa atubangan sa Dios: Genesis 17: 1

Si Ezekias hingpit sa atubangan sa Dios: Isaias 38: 3

Ang dalan sa Dios alang kanato hingpit: II Samuel 22:31

Basaha ang mga libro sa I ug II Mga Hari. Kamo makakaplag sa hugpong sa mga pulong "ang iyang kasingkasing dili hingpit" nga gigamit kasagaran sa paghulagway sa daotan nga mga hari nga nagmando sa Israel. Samtang kamo magabasa sa ilang mga estorya, bantayig nganong ang ilang kasingkasing dili hingpit ug ang mga resulta niining kakulangan sa kahingpitan.

KAHINGPITAN SA MGA SALMO

Tun-i kon unsa ang giingon ni David mahitungod sa kahingpitan:

Ang dalan sa Dios hingpit: Salmo 18: 30, 32

Ang kasugoan sa Dios hingpit: Salmo 19: 7

Ang katapusan sa hingpit nga tawo pakigdait: Salmo 37:37

Kita magalakaw nga hingpit sa atubangan sa Dios: Salmo 101: 2, 6

PAKAPIN

Mga "Pundasyon sa Pagtoo" usa ka importante nga pagtuon alang sa mga bag-ong magtoo. Kini nagtudlo sa sukanang mga doktrina ni Jesus nga naghatag sa tukma nga mga patukoranan alang sa espirituhanon nga pagkahamtong (Hebreohanon 6: 1-3).

Ang bag-ong mga magtotoo sama sa bag-ong natawo nga mga bata diha sa mga natural nga kalibutan. Dili gayud ninyo dad-on ang usa ka bag-ong natawo nga bata, ug ipakita kaniya ang pultahan, ug moingon, "Silipon ka namo sulod sa pipila ka mga semana." Apan kini mao ang kasagarang nanghitabo sa simbahan. Kini mao ang hinungdan ngano nga daghay bag-ong mga magtotoo namatay sa espirituwal. Ang inyong responsibilidad alang sa mga kalag sa lala ki ug babaye wala natapos sa usa ka halaran diin sila nag-ampo sa pag-ampo sa paghinulsol. Kamo responsable sa pagbalhin sa mga bag-ong magtotoo gikan sa halaran ngadto sa simbahan.

Ang usa ka bag-ong magtotoo misulod sa usa ka sa langyaw nga palibot. Siya natawo ngadto sa Gingharian sa Dios (Juan 3: 3-7). Kita nagsulti sa usa ka pinulongan nga lahi kay sa iyang nang nadungog. Adunay mga termino sama sa pagtoo, paghinulsol, bautismo, walay katapusan nga paghukom, ug uban pa, nga kinahanglan ipasabot. Dili lamang siya kinahanglang ma kakat-on sa mga pinulongan sa Gingharian, siya usab kinahanglang nga makakat-on sa nag-unang mga baruganan sa bag-ong kinabuhi diha sa Gingharian.

Ang matag bag-o nga magtotoo nagkinahanglan sa personal nga pag-atiman sa usa ka hamtong nga Kristohanon. Siya nagkinahanglag pag-amuma sa espirituhanon nga kalibutan ingon sa usa ka bata diha sa natural nga kalibutan. Ang usa ka bata anaa sa mas dako nga panginahanglan sa pag-atiman diha-diha dayon human sa pagkatawo kay sa bisan unsang panahon. Gamita ang mosunod nga mga giya sa paghatag ug husto nga pag-atiman sa espirituhanon alang sa bag-ong natawong mga magtotoo:

UNANG LAKANG:

Sulod sa 24 ka oras human ang usa ka tawo misanong sa mensahe sa Ebanghelyo, naghinulsol, ug nidawat kang Jesus ingon nga Manluluwas, siya kinahanglang nga makadawat ug personal nga kontak gikan sa usa ka hamtong nga Kristohanon.

Ang bag-ong magtotoo mahimong nagpuyo sa usa ka dili maayo nga palibot nga gilibutan sa pagtunglo, imoral nga panag-istoryahanay, ug makasasala nga mga buhat. Ang personal nga kontak gikan sa usa ka hamtong nga Kristohanon makahatag ug pagdasig ug ipahibalo sa iya ha nga adunay nagaatiman ug nagaampo alang kaniya. Ang tumong niining unang pag-amu ma sa kontak mao ang:

- Pagpahibalo sa bag-ong magtotoo nga siya adunay usa ka Kristohanong higala nga naga-atiman.
- Pagtubag sa mga pangutana niya.
- Pag-ampo uban kaniya mahitungod sa bisan unsa nga personal nga mga panginahanglan.
- Pagpalista kaniya sa "Pundasyon sa Pagtoo" nga programa nga gihubit sa ikaduhang lakang.

IKADUHANG LAKANG:

Ingon nga gihatagan ug kabug-aton niini nga pagtuon, ang pagpadayon sa pagtudlo human sa pagkakabig mao ang sumbanan nga gihatag ni Jesus ug gisunod sa unang mga iglesia. Kini nga kurso, " Mga Pundasyon sa Pagtoo", mahimong gamiton sa pagtudlo sa mga sukaranan nga mga doktrina ni Jesus ngadto sa mga bag-ong magtotoo. Adunay duha ka paagi nga mahimo kini:

Una: Pagporma ug usa ka klase sa "Pundasyon sa Pagtoo" alang sa bag-ong mga magtotoo. Kini kinahanglan nga itudlo sa usa ka hamtong nga Kristohanon, ug kinahanglan nga isubli nga mapadayanon diha sa simbahan.

Ang matag bag-ong magtotoo kinahanglan nga i-enrol niini nga kurso. Kon siya wala sa usa ka sesyon, ang magtutudlo kinahanglan mohimo ug personal nga kontak aron makahatag ug oportunidad alang sa mga sesyon nga wala matambongi.

Ang kamaayo niini nga pamaagi mao nga ang bag-ong magtotoo gitudloan sa usa ka grupo uban sa mga bag-o nga mga Kristohanon. Sila makapag-inilhanay sa mga tawo nga anaa sa pareho nga hut-ong sa espirituhanon nga susama ang mga panginahanglan ug mga pangutana.

O...

Ikaduha: Ang usa ka hamtong nga Kristohanon- iapod sa matag bag-o nga magtotoo. Kini nga Kristohanon makigkita kanunay sa mga bag-ong kabig sa pagtuon sa " Mga Pundasyon sa Pagtoo" sa usa ka tinagsa nga basehan.

Ang kamaayo niini nga pamaagi mao nga ang usa ka bag-ong magtotoo makahimo sa pag-us wag sa espirituwal sa iyang kaugalingong tulin nga kakusgon. Siya makahimo sa pagpaspas o paghinay-hinay sa mga leksyon sumala sa iyang kakayahan. Adunay luag nga panahon alang sa personal nga mga pangutana nga pagatubagon ug usa ka relasyon nga mapundar sa taliwala sa bag-ong magtotoo ug sa iyang magtutudlo. Siya makadangop sa iyang magtutudlo sa mga pangutana, mga panginahanglan, ug mga problemang nagakinahanglan sa espirituhanon nga tambag.

Kon ang tagsatagsa nga pagpanudlo ang gigamit, ang mga lalaki kinahanglan nga magbansay sa mga lalaki lamang ug ang mga babaye kinahanglan nga magbansay sa mga babaye lamang. Ang matag tawo nga nagatudlo sa "mga patukoranan" sa bisan asa nga pamaagi kinahanglan nga nakompleto ang "Mga Pundasyon sa Pagtoo" nga kurso ug siyempre kasaligan sa mga responsibilidad sa pag-atiman sa bag-ong mga magtotoo.

IKATULONG LAKANG:

Giyahi ang bag-o nga magtotoo ngadto sa kanunay nga pag-ampo ug pagtuon sa Biblia. A yaw paghunahuna nga siya nakahibalo na kon unsaon pag-ampo o pagtuon sa Biblia. Hatagi siya sa nag-unang mga instruksiyon niini nga mga bahin. Ang Harvestime International Institute nagtanyag sa usa ka kurso nga nag-ulohang "Mamugnaong mga Pamaagi sa Pagtuon sa Biblia." Ang mga giya sa pag-ampo gihatag sa kurso nga nag-ulohang " Pangamuyo nga Pag-ampo."

IKAUPAT NGA LAKANG:

Ang bag-ong mga magtotoo kinahanglan nga magiyahan sa mga kasinatian sa bautismo sa tubig ug bautismo diha sa Balang Espiritu sa diha nga sila andam na sa espirituwal. Sa uban, kini mahimo nga sa mao ra nga adlaw, semana, o bulan sa ilang pagkakabig. Alang sa uban, tingali mogugol pag dugang mga panahon sa pag-andam kanila alang niini nga mga kasinatian. Kon kamo nagatudlo sa mga bag-ong magtotoo sa usa ka grupo nga sitwasyon, ayaw pugngi ang usa ka tawo hangtod ang grupo maandam. Himoa nga ang matag-usa mo-uswag sigon sa iyang kakayahan sa espirituwal.

IKALIMANG LAKANG:

Tabangi ang bag-ong magtotoo sa pagpangita sa iyang dapit diha sa Lawas ni Kristo, ang simbahan. Giyahi siya sa pagdiskobre sa iyang espirituhanong gasa. Ang Harvestime International Institute nga kurso, "Ministryo Sa Balaan nga Espiritu" motabang kaninyo sa pagbuhat niini.

Hagita siya uban sa personal nga responsibilidad sa tanang mga magtotoo sa pag-abot sa uban pinaagi sa mensahe sa Ebanghelyo. Kamo pwede nga mogamit sa Harvestime International Institute nga mga kurso nga nag-ulohang "Mga Paagi sa Espirituhanon nga Pag-ani" ug "Pag palambo sa Usa ka Biblikanhong Pagsud-ong sa Kalibutan" aron sa pagpaabot niini hagit.

Hinumdumi: ang inyong tumong mao ang pagdala sa bag-o nga mga magtotoo sa Simbahan ingon nga usa ka nagalihok, mabungahong sakop nga makahimo sa pangadto sa kahingpitan [sa espirituwal nga pagkahamtong].

MGA TUBAG SA MGA KINAUGALINGONG EKSAMEN

KAPITULO 1:

1. Busa sa nasayloan na nato ang pulong sa nahaunang pagtolon-an ni Kristo, maga padayon kita ngadto sa kahingpitan; sa dili pagbutang pag-usab ug patukoranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat, ug sa pagtoo ngadto sa Dios,

Mahitungod sa pagtolon-an sa bautismo, ug sa pagpandong sa mga kamot, ug sa pagkabanhaw sa mga minatay, ug sa paghukom nga walay katapusan.

Ug kini pagabuhaton nato kong igatugot sa Dios. (Hebreohanon 6: 1-3)

2.
  - Paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat
  - Pagtoo Ngadto sa Dios
  - Doktrina sa mga Bautismo
  - Pagpandong Sa mga Kamot
  - Pagkabanhaw Sa mga Minatay
  - Paghukom nga walay Katapusan
3. Ang usa ka husto nga pundasyon sa espirituhanon nakabase sa doktrina ni Jesu-kristo.
4. Tan-awa sa Lucas 6:47.
  - Bisan kinsa nga moari kanako...
  - Nagapatalinghog sa Akong mga pulong...
  - Ug nagabuhat kanila.
5. Si Jesu-Kristo.

KAPITULO 2:

1. Kay ang tanan nanagpakasala ug nawad-an sa himaya sa Dios. (Roma 3:23)
2. Ang paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat maoy usa ka sulodnong kausaban sa hunahuna nga miresulta sa usa ka dayag nga pagtalikod gikan sa sala aron mouswag sa Dios ug sa pagkamatarung.
3.

-Sala	-Pagkadili-diosnon
-Dautan	-Kadautan
-Pagkadautan	-Pagkadili-masinugtanon
-Kapalasan	-Paglapas
-Pagkadili-matarung	
4. Ang tanan nga makasasala. Roma 5:12

5. Lucifer [Satanas] naggikan ang sala sa dihang siya misukol batok sa Dios sa Langit. Siya gitambog gikan sa langit ngadto sa yuta ug nangulo sa unang lala ki ug babaye ngadto sa sala. Tungod niini, ang sala ug ang mga silot sa sala midangat sa tanan nga mga tawo.
6. Si Judas (Mateo 27: 3-4), ug si Esau (Hebreohanon 12:17).

KAPITULO 3:

1. -Dios ang nagsugo niini.
 -Kini gikinahanglan sa paglikay sa espirituhanon nga kamatayon.
 -Kini gikinahanglan alang sa kinabuhi nga walay katapusan.
 -Kini gikinahanglan alang sa kapasayloan.
 -Kini gikinahanglan sa pagsulod sa Gingharian sa Dios.
 -Kini mao ang tinguha sa Dios alang sa tanan.
 -Kini mao ang rason ngano nga si Jesus mianhi sa kalibutan.
2. -Ang Kaayo sa Dios.   -Pagwali.   -Tawag ni Kristo.
 -Dios Amahan.   -Pagbadlong.   -Diosnong Kasubo.
3. Ang pagkakabig nagpasabot sa pagtalikod gikan sa sayop nga dalan ngadto sa matarung nga dalan.
4. Ang anak nga mausikon sama sa makasasala nga tawo nga mitalikod sa Dios nga iyang Amahan ug sa Langit nga iyang puloy-anan. Sa diha nga kining ba tan-ong lalaki nakaamgo sa iyang makasasala nga kahimtang siya naghimo sa usa ka desisyon sa pag-adto sa iyang amahan ug naghinulsol sa iyang sala. Ki ni mao ang paghinulsol. Ang batan-ong lalaki mibiya sa daan nga kinabuhi ug miadto sa iyang amahan aron sa pagsugod sa usa ka bag-ong kinabuhi. Kini mao ang pagkakabig.
5. Ako mianhi dili sa pagtawag sa mga matarung, kondili sa mga makasasala sa paghinulsol. (Lucas 5:32)
6. Pagtoo, bautismo, mga buhat (bunga), pagkakabig.
7. Oo.
8. I-tsek ang mga ikaduhang-ulohan niini nga kapitulo. Bisan asa niining mga Biblikanhong mga panig-ingnan sa mga Kristohanon nga nagkinahanglan sa paghinulsol.
9. Ang pagkamatarung maoy usa ka husto nga relasyon o kahimtang sa atuba ngan sa Dios nga nahimong posible pinaagi sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug sa pagdawat sa plano sa Dios sa kaluwasan pinaagi kang Jesu-Kristo.
10. Aron maluwas gikan sa usa ka kinabuhi sa sala ug sa mga silot sa sala pinaagi sa paghinulsol ug sa pagdawat kang Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas.

KAPITULO 4:

1. Ang pagtoo nagpasabot ug pagsalig nga adunay pasalig sa usa ka butang. Ang pagtoo maoy pasalig nga ang mga butang nga gisaad diha sa umaabot mga tinuod ug ang dili makita nga mga butang mga matuod (Hebreohanon 11: 1).
2. Natural nga pagtoo: Natural nga pagsalig sa mga butang nga napamatud-ang lig-on.

Makaluwas nga pagtoo: Pagtoo sa Dios inubanan sa tinuod nga paghinulsol.

Balaanong pagtoo: Nagatabang kaninyo sa pagpuyo sa usa ka balaan nga kinabuhi human sa pagkakabig.

Mapanalipdanong pagtoo: Espirituhanong hinagiban alang sa depensa batok kang Satanas.
3. Kini mao ang gikinahanglan alang sa kaluwasan. Kamo dili makapahimuot sa Dios nga wala kini.
4. Pinaagi sa pagpatalinghog sa Pulong sa Dios. Roma 10:17.
5. Ug gawas sa pagtoo dili gayud mahimo ang pagpahimuot kaniya: Kay siya nga moduol sa Dios kinahanglan gayud motoo nga mao siya, ug nga siya mao ang magbabalus sa mga nagapangita kaniya. (Hebreohanon 11: 6)
6. -Siya nakadungog sa Pulong.
-Siya mitoo sa Pulong.
-Siya mitalikod gikan sa iyang walay paglaum nga kahimtang.
-Siya midawat sa saad sa Dios ingon nga kamatuoran.
7. Ang pagtoo maoy usa ka kinaiya sa pagsalig sa usa ka butang nga dili ninyo makita apan pasalig kaninyo nga mapanag-iya mo na kini. Ang paglaum maoy usa ka tinguha o batasan sa pagpaabot mahitungod sa mga butang sa umaabot.
8. "Hunahuna sa butang" nagtudlo nga ang tawo makabuntog sa tanan nga mga problema pinaagi sa paggamit sa iyang hunahuna, rason, o determinasyon. Ki ni nga mga pagtulun-an nakasentro sa tawo ug mosalig sa kaugalingon imbis nga sa Dios. Ang pagtoo nakasentro sa Dios, dili nakasentro sa tawo. Kini usa ka gasa sa Dios, dili usa ka butang nga gibuhay sa tawo pinaagi sa kaugalingon nga paningkamot.
9. Ang Pagtoo mao ang unsay inyong gituohan. Ang mga buhat mao ang inyong ginabuhay.
10. "Pagtoo ngadto sa Dios" nagtumong sa inyong kinaiya ngadto sa Dios. Kini kinahanglan nga usa sa pagtoo, dili sa pakigbatok, kahadlok, ug uban pa.

KAPITULO 5:

1. Ako, sa pagkamatuod, nagabautismo kaninyo sa tubig sa paghinulsol, apan ang nagasunod kanako labi pang gamhanan kay kanako, nga sa mga sapin niya dili ako takus nga magadala; Siya ang magabautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. (Mateo 3:11)
2. Ang pulong nga "bautismo" nga gigamit diha sa Biblia nagpasabot sa kinati buk-an nga pagtuslob o i-unlod sa usa ka butang.
3. Kini mao ang dayag nga pagsugid sa sulodnong kausaban nga nahitabo.
4. -Pahimangno
-Pagtoo
-Paghinulsol
-Maayong Tanlag sa atubangan sa Dios
5. -Bautismo sa pag-antus ni Kristo
-Kristohanong bautismo
-Bautismo ni Juan
-Bautismo diha sa Balaang Espiritu
6. Diha-diha dayon human sila nakadawat ug pahimangno ug nagsugid sa ilang pagtoo.
7. Buhat 19: 1-5
8. Dili
9. Ang edad naga-agad sa ilang katakos sa pagsabot sa kahulogan sa bautismo ug pagtuman sa mga kinahanglanon.
10. a.Sayop (False)   b.Tinood (True)   c.Tinood (True)

KAPITULO 6:

1. Itandi ang inyong listahan sa mga katuyoan gitinagsa sa Kapitulo 6.
2. -Paghinulsol ug pagpabautismo
-Tinguha kini
-Hangyoa ang mga pag-ampo sa ubang mga magtotoo
-Toohi nga kini alang kanimo
-Ilha nga kini usa ka gasa
-Itugyan sa Dios
2. Apan managdawat kamo sa gahum sa diha nga ang Espiritu Santo mokunsad kaninyo, ug mga saksi ko kamo sa Jerusalem, ug sa tibook nga Judea, ug sa Samaria, ug hangtod sa mga kinatumyan sa yuta. (Buhat 1: 8)
4. Namulong sa usa ka pinulongan nga wala masabti sa nagsulti.
5. Aron sa paghimo sa Kristohanon nga usa ka gamhanan nga saksi alang sa Ebanghelyo. Buhat 1: 8

6. Ang bunga sa Balaang Espiritu nagpasabot sa kinaiya sa Balaang Espiritu nga makita diha sa kinabuhi sa usa ka magtotoo.
7. Taga-Galacia 5: 22-23

-Gugma	-Pagkamapailubon	-Pagtoo
-Kalipay	-Pagkamaayo	-Pagkaaghup
-Kalinaw	-Pagpugong sa kaugaingon	-Pagkamapuanguon
8.
  - Alang sa paghingppit sa mga balaan.
  - Alang sa pagpalambo sa buhat sa ministryo.
  - Alang sa pagpalig-on sa lawas ni Kristo ug sa Simbahan.
9. Tungod kay gihatag sa Ginoo ang mga gasa sa pagpangalagad alang sa pagtuman sa pipila ka mga katuyoan sa simbahan. Kini nga mga katuyoan wala pa matuman. Dili niya pagakuhaon ang bisan unsa niining mga gasaha gawas kon ang mga katuyoan alang niini mamatuman.
10.
  - Ang matag Kristohanong midawat sa Espiritu Santo sa diha nga siya nakabig.
  - Ang Biblia nag-ingon dili ang tanan managsulti uban sa mga sinultihan.
  - kahadlok.
  - Kini maoy usa ka emosyonal nga kasinatian.
11. Dili

KAPITULO 7:

1.
  - Ang Israel, sa Ehpraim ug Manases
  - Ang Katawhan sa Israel sa mga Levihanon
  - Si Moises sa pagsugo kay Josue
2.

-Katingalahang mga ilhanan	-Bautismo sa Balaang Espiritu
-Paghatag sa Espirituhanon nga mga gasa	-Paghalad sa mga masuso
-Pagsugo sa Kristohanong mga mamomoo	
3. Busa mipabilin sila didto sa hataas nga panahon, nga sa walay kokahadlok nanagsulti sila alang sa Ginoo, ni kinsa gipanghimatud-an ang mga pulong sa iyang grasya diha sa iyang pagtugot nga ang mga ilhanan ug mga kahibulo ngan mangahimo pinaagi sa ilang mga kamot. (Buhat 14: 3)
4. Marcos 16: 17-18.
5. Ang pagpandong sa mga kamot maoy usa ka buhat diin ang usa ka tawo nagabutang sa iyang mga kamot sa ibabaw sa lawas sa lain nga tawo uban sa usa ka tino nga espirituhanon nga katuyoan. Kini inubanan sa pag-ampo o sa tagna.
6.
  - Mga magtotoo
  - Apostoles ug mga tinun-an
  - Mga sakop sa presbiterio [anciano]

7.	a. Sayop (False)	b. Tinuod (True)	c. Sayop (False)
	d. Sayop (False)	e. Tinuod (True)	f. Sayop (False)

KAPITULO 8:

1. Si Jesus miingon kaniya, Ako mao ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi; siya nga mosalig kanako, bisan siya mamatay, mabuhi siya: Ug ang tanan nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay. (Juan 11: 25-26)
2. Ang pagkabanhaw maoy pagpasaka o pagpabangon. Kini nagpasabot sa paghi mo sa pagbangon o sa pagbakod gikan sa mga patay.
3. Miagi: Ang pagkabanhaw ni Jesu-Kristo gikan sa mga patay.
Karon: Ang espirituhanon nga pagkabanhaw sa mga magtotoo diha kang Kristo Jesus.
Umaabot: Ang umaabot nga pagkabanhaw alang sa tanan nga anaa sa mga lubnganan
4. -Buhat 2: 30-31   -Mateo 28: 1,5-7   -I Corinto 15: 5-8   -Juan 20:19
5. Tungod kay kon si Kristo wala mabanhaw gikan sa mga patay, nan ang atong pagsangyaw ug pagtoo walay kapuslanan. (I Mga Taga Corinto 15: 13-14). Ang pagtoo sa pagkabanhaw gikinahanglan usab aron mahimong usa ka tinuod nga magtotoo. (Roma 10: 9; I Mga Taga Corinto 15: 1-4). Ang pagkabanhaw nagapamatuod nga si Jesus mao ang Anak sa Dios (Taga-Roma 1: 4) ug labing gamhanan ibabaw sa tanan nga gilalang nga mga binuhat (Efeso 1: 20-23). Kini nagpamatuod nga ang mga magtotoo gipakamatarung (Roma 4:25) ug ang kamatayon napildi na (Hebreohanon 2:14). Tungod sa iyang pagkabanhaw, kita usab mabanhaw ug may bag-ong mga lawas (I Mga Taga-Corinto 15: 51-52; Filipos 3:21).
6. Kini nagpasabot nga kadtong mga tawo nga sa makausa patay sa espirituwal sa sala nahimo nga buhi sa espirituwal pinaagi kang Jesu-Kristo. Taga-Efeso 2: 1,5
7. -Ang kamatayon sa sala moresulta sa usa ka bag-ong kinabuhi diha kang Kristo
-Usa ka bag-o nga agalon
-Bag-ong mga katuyoan sa kinabuhi
8. Kristohanong bautismo sa tubig ug sa bag-ong kinabuhi sa magtotoo.

KAPITULO 9:

1. Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug gikan sa langit uban sa usa ka pagsinggit, sa tingog sa mga punoan sa mga manolonda, ug sa budyong sa Dios: ug ang mga nangamatay diha kang Kristo mouna sa pagpamangon;

Unya kita nga mga buhi pa ug mahabilin, pagasakgawon ngadto sa mga panga nud uban kanila sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon niini kita maga pakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon.

(I Mga Taga Tesalonica 4: 16-17)

2. Ang pagkabanhaw sa mga matarung ug ang pagkabanhaw sa mga dili-matarung.
3. Ang tanan makasinati sa pagkabanhaw sa mga patay. Ang tanan makasinati sa paghukom nga walay katapusan.
4. a.Tinuod (True)   b.Tinuod (True)   c.Sayop (False)
d.Tinuod (True)   e.Sayop (False)
5. Buhat 17: 13,32

KAPITULO 10:

1. Sa pagtumong sa mga kabalaoran, mga pagpamatuod, ug mga balaod sa Dios. Mahitungod sa Diosnong paghukom sa mga kalihokan sa mga tawo ug mga nasud.
2. Ang mga pulong "sa paghukom" nangahulogan sa pagbulag o sa paghimo sa usa ka kalainan tali sa. Kini naglakip sa pagdala sa pagsulay, sa pagsusig ebidensiya, pagtino sa sala o pagka- inosente, ug pagdesisyon sa mga silot alang sa sala.
3. Ang paghukom gikinahanglan tungod sa sala.
4. Dios, si Jesus, ug sa mga balaan.
5. Ang tanan nga mga kalag.
6. -Ang Pulong sa Dios   -Walay pinalabi
-Sumala Sa kahibalo   -Sumala sa kasugoan
-Tagsatagsa   -Sumala sa pagkamatarung
- Sumala sa kamatuoran   -Sumala sa mga motibo ug mga
-Sa basehan sa kaugalingong panggawi   ug hunahuna
7. Kay si Jehova mao ang atong maghuhukom, si Jehova mao ang atong maghahatag sa balaod, si Jehova mao ang atong hari. (Isaias 33:22)
8. a.Tinuod (True)   b.Tinuod (True)   c.Sayop (False)

KAPITULO 11:

1. Ang pulong kahingpitan nagpasabot nga kompleto, nahuman na, ug ham tong. Ang usa ka hingpit nga Kristohanon maoy usa nga nakakab-ot sa espirituhanon nga pagkahamtong. Kini nagpasabot nga ang iyang lawas, kalag, ug espiritu anaa sa ilalum sa pagmando sa Balaang Espiritu.
2. Jesu-Kristo.
3. Ang unang kahingpitan mao nga ang tanang nangagi nga mga sala gipasaylo na sa diha nga kamo naghinulsol ug midawat kang Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas.
4. Ang mauswagong kahingpitan mao ang nagpadayon nga pag-uswag sa kahingpitan diha sa kinabuhi sa mga magtotoo human sa unang kahingpitan gikan sa sala sa panahon sa kaluwasan.
5.
  - Usa Ka maayo nga pundasyon
  - Pagpasakop sa napamatud-ang ministeryo
  - Pagsanong sa Pulong sa Dios
  - Pag-antus
  - Pag-ampo
  - Pagpugong sa kaugalingon
  - Paghalad
  - Pagtubag sa pagtul-id
  - Gasa sa Espiritu Santo
6. Busa mamahingpit kamo, ingon nga ang inyong Amahan nga anaa sa langit hingpit.(Mateo 5:48)
7.

a.Sayop (False)	b.Tinuod (True)
c.Sayop (False)	d.Tinuod (True)
8. Ang Pulong sa Dios.